

AGENDA

algemeen bestuur

Datum	:	7 maart 2019
Tijdstip	:	9.30 – 11.30 uur
Locatie	:	Veiligheidsregio Fryslân, Harlingertrekweg 58, Leeuwarden, de Ridderzaal

Algemeen bestuur

Onderwerp	Bijlage	Doel
1. Opening en mededelingen		
2. Ingekomen stukken		Informeren
a. Besluitenlijst bestuurscommissie Gezondheid	1	
b. Besluitenlijst bestuurscommissie Veiligheid	1	
3. Besluitenlijst AB vergadering 19 december 2018	1	Vaststellen
4. Conceptresultaat 2018, bestemming en begroting	-	Presentatie
5. Kaderbrief 2020-2023 inclusief zienswijzen	7	Vaststellen
6. Doorlichten begroting	1	Vaststellen
7. Plaatsvervangend voorzitter AB (en DB)	-	Aanwijzen
8. Handhavingsbeleid Industriële veiligheid	2	Vaststellen
9. Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren	2	Vaststellen
10. Rol burgemeesters bij Wet verplichte GGZ	-	Presentatie
11. Rondvraag		
12. Sluiting		

Besluitenlijst vergadering Bestuurscommissie Gezondheid van 14 februari 2019

De Bestuurscommissie heeft vergaderd zonder voldoende quorum. Genomen besluiten worden daarom pas bekrachtigd in de volgende vergadering van de bestuurscommissie Gezondheid.

Onderwerp	Besluit
Opvolging vicevoorzitter	Alle aanwezige leden stemmen in met de voordracht van mevrouw Zonderland en het procesvoorstel om De RMC regio Noord te vragen te komen met een voordracht voor een lid van de Agendacommissie Gezondheid.
Ontwerp programmaverantwoording gezondheid 2018	Het DB wordt geadviseerd om de programmaverantwoording 2018 op te nemen in de jaarstukken van de Veiligheidsregio Fryslân.

BESLUITENLIJST BESTUURSCOMMISSIE VEILIGHEID

Datum : 13 februari 2019

Kort omschrijving	Besluit
Besluitenlijst 14 november 2018	<i>De bestuurscommissie stelt de besluitenlijst van de vergadering van 14 november 2018 vast.</i>
Zienswijzen Kaderbrief programma Veiligheid	<i>De bestuurscommissie besluit het DB/AB te adviseren het programma veiligheid van der kaderbrief 2020-2023 ongewijzigd vast te stellen.</i>
Conceptteksten jaarverslag 2018 en -begroting 2020 inclusief voorlopig resultaat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>De bestuurscommissie neemt kennis van de duiding van het financiële resultaat van het programma Veiligheid.</i> ➤ <i>De bestuurscommissie onderschrijft de concepttekst van het programma Veiligheid voor de jaarrekening 2018 en besluit het DB/AB te adviseren deze vast te stellen.</i> ➤ <i>De bestuurscommissie onderschrijft de concepttekst van het programma Veiligheid voor de begroting 2020 en besluit deze vast te stellen en aan te bieden aan het DB.</i>
Bouwagenda Brandweer Fryslân 2019 - 2025	<i>De bestuurscommissie stemt in met de bouwagenda voor het vastgoed van Brandweer Fryslân tot 2025 en besluit deze ter vaststelling aan te bieden aan het DB.</i>
Aanpak evaluatie GRIP 4 overboord geslagen containers MSC Zoë	<i>De bestuurscommissie stemt in met de uitvoering van de evaluatie GRIP 4, de scope van de evaluatie en deze evaluatie extern uit te laten voeren door het Lectoraat Crisisbeheersing van het IFV.</i>

Besluitenlijst algemeen bestuur Veiligheidsregio Fryslân

Datum : 19 december 2018
Locatie : WTC Hotel, Leeuwarden

Aanwezig:

F.J.M. Crone, voorzitter	G. Van Klaveren
L.J. Gebben (pfh. Financien & Organisatie)	N.A. van de Nadort
H. Broekhuizen (vz BC Gezondheid)	E. van Selm
P. Maasbommel (pfh IFS)	W.R. Sluiter
F. Veenstra (pfh Personeel)	J.A. de Vries
N.I. Agricola	T.J. van der Zwan
G. Gerbrandy	R.J.M. Zwartter (politie)

W.K. Kleinhuis (algemeen directeur /commandant brandweer/secretaris)
M.I. de Graaf (directeur Publieke Gezondheid)
J.H. Oostinga (directeur bedrijfsvoering)
I.L. Rozemeijer (directiesecretaris)

Afwezig:

W. van den Berg	H. Oosterman
M.A. Bermdsen	C. Schokker-Strampel
B. Bilker	M.C.M. Waanders
W. van Gent	J.B. Wassink
T. van Mourik	P. van Erkelens (Dijkgraaf)

1. Opening en mededelingen

Voorzitter opent vergadering om 9.05 uur. Er is quorum (11 leden)

Dhr Kleinhuis stelt voor – na overleg met dhr Van der Zwan – om de agendapunten 7, 8 en 9 aan te houden. Er zijn signalen dat nader overleg wenselijk is alvorens een besluit kan worden genomen.

Besluit: deze punten schuiven door naar de vergadering van 7 maart 2019.

2. Ingekomen stukken

- a. Besluitenlijst bestuurscommissie Gezondheid
- b. Besluitenlijst bestuurscommissie Veiligheid

Dhr Agricola vraagt naar leeftijdsontslag bij de brandweer. Dhr Kleinhuis geeft aan dat de brandweer geen leeftijdsontslag kent.

De besluitenlijsten worden voor kennisgeving aangenomen.

3. Besluitenlijst AB vergadering 12 juli 2018

Besluit: het AB stelt de besluitenlijst ongewijzigd vast.

4. Tweede bestuursrapportage

De Auditcommissie adviseert positief over het voorgenomen besluit

Besluit: het AB stelt de tweede bestuursrapportage vast.

5. Nota weerstandsvermogen

Dhr Gebben licht toe: de lijn is dat VRF geen eigen spaarpotten in stand houdt; aandachtspunt is wel dat eigen risico voor gemeenten blijft. Over de egaliseringsreserve wordt gerapporteerd; dit zorgt voor transparantie.

Mw. Van Selm (vz Auditcommissie) licht toe: risicomanagement hoort eigenlijk niet in paragraaf, vraagt eigenlijk om een structurele oplossing. Na overleg kwam de Auditcommissie tot de conclusie dat dit toch de beste plek is voor dit onderdeel.

Besluit: het AB stelt de nota weerstandsvermogen vast.

6. Bestemmingsreserve eenmalige uitkering LMO

Mw. Van Selm geeft aan dat de Auditcommissie het wenselijk vindt dat zo snel mogelijk inzicht wordt gegeven in de bestedingen, op basis van de verwachting wat de ontvlechting daadwerkelijk zal kosten. Dit wordt in 3Noord-verband gedaan.

Besluit: het AB besluit om de ontvangen bijdrage inzake het uitwerkingskader meldkamer ad. € 500.000 via een begrotingswijziging in 2018 toe te voegen aan de te vormen bestemmingsreserve LMS

7. Handhavingsbeleid Industriële veiligheid

Aangehouden

8. Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren

Aangehouden

9. Aanwijzing bedrijfsbrandweer BASF – Heerenveen

Aangehouden

10. Wijziging Gemeenschappelijke regeling

Dhr Kleinhuis licht toe dat de voorgestelde wijziging unaniem is vastgesteld door alle Friese gemeenten. Daarmee is de regeling gewijzigd. De wijziging treedt in werking op 1 januari 2019.

11. Rol burgemeester bij scenario Elfstedentocht

Dhr Van Alst (afdelingshoofd Crisisbeheersing VRF) geeft een presentatie over structuur, organisatie en de rol van burgemeesters tijdens een Elfstedentocht. Begin februari volgt een verdiepende oefening voor burgemeesters, met een nadruk op de specifieke bestuurlijke vraagstukken.

12. Rondvraag

-

13. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 10.00 uur.

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 maart 2019

Voorzitter

Secretaris

F.J.M. Crone

W.K. Kleinhuis

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Kaderbrief 2020 - 2023
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	J. Gebben
Auteur	J. Oostinga
Bijlagen	1. Concept kaderbrief 2020 – 2023 2. Overzicht zienswijzen op kaderbrief 3. Vier ingediende zienswijzen/opmerkingen
Vergaderdatum	7 maart 2019
Agendapunt	5

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> 1. De conceptkaderbrief 2020 – 2023 aan te passen wat betreft de dekking van JGZ 3.0 2. Alle gemeenten via de aanbiedingsbrief bij de begroting 2020 informeren over de wijze waarop is gereageerd op de zienswijzen

Inleiding
<p>De kaderbrief beschrijft de beleidsmatige en autonome ontwikkelingen die van invloed zijn op de resultaten die Veiligheidsregio Fryslân wil bereiken. Het legt daarmee de kaders vast voor de begroting. Eind december heeft het dagelijks bestuur een conceptkaderbrief opgesteld, en deze ter zienswijze naar de gemeenten gestuurd.</p> <p>Van de 18 gemeenten dienen 14 gemeenten geen zienswijze in. Vier gemeenten hebben een zienswijze of een inhoudelijke opmerking. Drie daarvan vragen aandacht voor de stijging van kosten, en daarmee de verhoogde bijdrage voor de gemeenten. Nu zijn de uitzettingen vrijwel allemaal het gevolg van autonome ontwikkelingen of eerder gemaakte bestuurlijke keuzes. Om gemeenten toch tegemoet te komen in deze opmerking is met een suggestie van de bestuurscommissie Gezondheid een oplossing gevonden door de incidentele kosten voor JGZ 3.0 niet in 2020 en 2021 in rekening te brengen bij de gemeenten, maar deze kosten eenmalig te financieren. Het voorlopige resultaat over 2018 geeft hiervoor voldoende ruimte. Alvorens de kaderbrief vast te stellen, wordt u het voorlopige resultaat van 2018 gepresenteerd.</p> <p>Ooststellingwerf voegt daar de opmerking aan toe of Veiligheidsregio Fryslân haar corebusiness niet teveel uit het oog verliest door in te zetten op activiteiten zoals academisering, een gegevensstelsel en de Omgevingswet. In de aanbiedingsbrief voor de begroting reageren wij hierop door te benoemen dat Veiligheidsregio Fryslân bij alle nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig afweegt of dit een bijdrage levert aan het voorkomen en/of beperken van schade en incidenten. Voor de Omgevingswet ligt daar een directe relatie, gelet op de grote impact van de fysieke leefomgeving op het gebied van veiligheid en gezondheid. Academisering en een gegevensstelsel zorgen voor een effectievere en efficiënte inzet van middelen, en leveren daarmee indirect ook een belangrijke bijdrage aan veiligheid en gezondheid. Door dit afwegingskader consequent toe te passen, zijn wij van mening dat we onze corebusiness alleen nog maar versterken.</p>

De zienswijze van Weststellingwerf benoemt dat de kosten van de WNRA uit eigen middelen moeten worden betaald en dat er een onderbouwing nodig is voor de uitzetting voor Bedrijfsvoering 3.0. Deze laatste wordt in het eerste half jaar van 2019 opgesteld, waarmee we ook kunnen aantonen of de incidentele middelen voor 2019 nodig zijn. Voor de WNRA geldt dat Veiligheidsregio Fryslân alleen al 2.300 aanstellingen om moet zetten naar overeenkomsten. Een taak van een dusdanig grote omvang dat dit niet binnen de bestaande formatie kan. We adviseren u daarom om de kaderbrief niet te wijzigen op basis van deze zienswijze.

Om de gemeenten allemaal van dezelfde informatie te voorzien over deze zienswijzen stellen wij voor om in de aanbestedingsbrief van de begroting te benoemen welke zienswijzen er waren en wat onze inhoudelijke reactie hierop is. Deze aanbestedingsbrief ontvangt u bij de besluitvorming over de begroting.

Met de aanpassing van de dekking van JGZ 3.0 ligt er een beleidsluwe kaderbrief, die tegelijkertijd ambitie uitspreekt en zo een goede basis is voor de begroting.

Beoogd effect

Vaststellen van de kaders voor het opstellen van de begroting 2020

Argumenten

1.1 Door de kaderbrief aan te passen komen we tegemoet aan de wens van een aantal gemeenten

Door een deel van het rekeningresultaat in 2018 te reserveren voor de incidentele kosten van JGZ 3.0 voor de komende jaren, beperken we de kostenstijging in 2020 en 2021. Dit sluit aan bij de ingediende zienswijzen en de wens van de Bestuurscommissie Gezondheid.

1.2 Door de kaderbrief verder ongewijzigd te laten, doen we recht aan de andere gemeenten

De meeste gemeenten hebben geen zienswijzen ingeleverd, wat als een signaal kan worden opgevat dat de kaderbrief goed is, zoals deze is. Door verder geen aanpassingen te doen, tonen we aan dit signaal serieus te hebben genomen.

1.3 Het rekeningresultaat 2018 zal naar verwachting voldoende zijn

De verwachting is dat het resultaat over 2018 groot genoeg is om de incidentele middelen van JGZ te dekken, en hiervoor een bestemmingsreserve aan te maken.

2.1 Na vaststelling van de kaderbrief kan formeel de begroting opgesteld worden

De kaderbrief bepaalt de kaders voor de begroting. Door deze formeel vast te stellen, kan de begroting voor 2020 opgesteld worden.

2.2 Het algemeen bestuur stelt de kaderbrief vast

Het algemeen bestuur is het gremium dat, met input van de zienswijzen van gemeenten en op advies van het dagelijks bestuur, de kaderbrief vast stelt.

3.1 Zo voorzien we alle gemeenten van alle informatie

Door alle gemeenten te informeren over alle zienswijzen, inclusief onze reactie erop, zijn we transparant over het gelopen proces en voorzien we alle gemeenten van dezelfde informatie.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Het definitieve rekeningresultaat is nog niet bekend

Pas bij de definitieve vaststelling van de jaarrekening is bekend of het resultaat over 2018 toereikend is om deze kosten te dekken. In het onwaarschijnlijke geval dat dit niet zo is, hebben we nog het alternatief om een deel uit de algemene reserve hiervoor te gebruiken, en zo alsnog tegemoet te komen aan de ingediende zienswijzen.

Financiële consequenties

Vaststelling van de kaderbrief maakt de weg vrij om de begroting 2020 te maken, en deze aan te passen voor loonindexatie, prijsstijgingen en bijzondere uitgaven, zoals de kazerne in Oudega. In de kaderbrief zijn tevens een aantal budgetwijzigingen voorgesteld die al in 2019 plaats vinden. Na vaststelling van de kaderbrief wordt hiervoor een begrotingswijziging opgesteld, die, voor verwerking, aan de gemeenten worden voorgelegd.

Hieronder het nieuwe financiële kader waarbij de uitzetting van middelen voor JGZ 3.0 in 2020 en 2021 zijn vervallen. Deze worden immers gefinancierd vanuit het rekeningresultaat 2018. In totaal gaat het daarbij om € 1.043.000 (2019: € 235.000, 2020: € 400.000 en 2021 € 348.000)
Dit zal conform worden verwerkt in de begroting 2020.

Kader 2020-2023	2020	2021	2022	2023
Gemeentelijke bijdrage 2019	60.364	61.553	62.750	63.958
<i>Structureel</i>				
- Academische werkplaats	50	50	50	50
- Opleiden van artsen	100	100	100	100
- Zorg en Veiligheid	pm	pm	pm	pm
- Brandweerkazerne Oudega	176	176	251	251
- Stoppen afbouw Bedrijfsvoering 3.0	pm	pm	pm	pm
- WNRA	pm	pm	pm	pm
- Omgevingswet	pm	pm	pm	pm
<i>Incidenteel</i>				
- WNRA	100			
- JGZ 3.0	0	0	0	0
- Informatiemanagement	pm	pm	pm	pm
Totaal beleidsontwikkelingen 2020-2023	426	326	401	401
- Cao/ABP 2019 (3,4% ipv 1,25%)	916	927	939	950
- Cao/ABP 3,4% structureel vanaf 2020 (ipv 1,25%)	975	1.976	3.002	4.098
- Cpi 2% in 2020, daarna structureel 1,8% (ipv 1%)	224	410	609	814
- Rijksvaccinatieprogramma	pm	pm	pm	pm
- OMS	pm	pm	pm	pm
- Vennootschapsbelasting	-50	-50	-50	-50
Totaal autonome ontwikkelingen 2020-2023	2.065	3.263	4.500	5.812
Gemeentelijke bijdrage 2020	62.855	65.142	67.651	70.172
Kader welke voor zienswijze is verzonden	63.315	65.490	67.651	70.172
verschil JGZ 3.0	460	348	0	0

Vervolgaanpak/uitvoering

Na behandeling in het dagelijks bestuur gaat de kaderbrief naar het algemeen bestuur voor vaststelling. Na vaststelling is de kaderbrief de basis voor de begroting die op 28 maart in het dagelijks bestuur wordt behandeld, waarna deze, samen met de eerste begrotingswijziging over 2019, naar de gemeenten gaat voor zienswijze. In juni en juli wordt de begroting, inclusief zienswijzen, behandeld in de agendacommissies, bestuurscommissies, auditcommissie en dagelijks bestuur om ten slotte op 10 juli in

het algemeen bestuur te worden vastgesteld.

Communicatie

Geen.

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

Kaderbrief 2020-2023

Inleiding

Sinds de regionalisering van de brandweer in 2014 was 2020 een baken in de toekomst. Regelmatig werd de vraag gesteld hoe Veiligheidsregio Fryslân (VRF) eruit zou zien in het jaar 2020, en wat er nodig is om daar te komen. Daarbij ging de meeste aandacht uit naar het op orde krijgen van de basis.

Nu 2020 dichterbij is dan 2014 is het merkbaar dat de veiligheidsregio de afgelopen jaren een stevig fundament heeft gebouwd. Het project Dekkingsplan 2.0 is afgerond, de reorganisatie bij de GGD is in uitvoering en JGZ 3.0 zit in de kwartiermakersfase. Zij zijn de basis van waaruit de veiligheidsregio de komende jaren verder kan.

Dat deze fase is bereikt, blijkt onder andere uit de net vastgestelde meerjarenbeleidsplannen, die zijn gericht op de noodzakelijke ontwikkeling in de toekomst. Noodzakelijke doelen worden hierbij gecombineerd met scherpe uitvoeringsplannen vanuit de gedachte dat scherpste uitdaagt om verder te reiken dan normaal. En dat zo de bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân alleen maar beter wordt.

Door de bovengenoemde ontwikkeling kijken we nu anders naar het jaar 2020 dan voorheen. Minder focus op onszelf, meer op de mensen waar we het voor doen en de mensen waarmee we samenwerken: de inwoners van Fryslân, de gemeenten en alle samenwerkingspartners. De blik is naar buiten en naar voren.

In de kaderbrief 2020-2023 schetsen we u welke ontwikkelingen wij zien die van invloed zijn op de door ons gestelde ambities. Dit gaat om landelijke ontwikkelingen die meerdere delen van de organisatie raken. Daarna vindt u per programma een overzicht van relevante zaken die specifiek voor dat organisatieonderdeel gelden. Wij geven vanuit onze positie daarbij een advies over hoe wij denken daarmee om te gaan, zodat wij onze ambities kunnen blijven realiseren.

Landelijke ontwikkelingen

Omgevingswet

De Omgevingswet biedt kansen voor de VRF. De impact van de fysieke leefomgeving op het gebied van gezondheid en veiligheid is groot. Dit belang wordt tot nu toe in Fryslân ook onderschreven, gelet op de totstandkoming van de omgevingslabs Gezondheid en Veiligheid, die, samen met vijf andere labs, input leveren voor de omgevingsvisies van de gemeenten en de provincie. Dit leidt ertoe dat bij het opstellen van de omgevingsvisies de thema's gezondheid en veiligheid goed gepositioneerd zijn bij de integrale afweging die iedere gemeente gaat maken.

Ondertussen bereiden wij ons voor om onze eigen producten, diensten en systemen aan te laten sluiten bij die van de gemeenten. In 2020 ligt hier het zwaartepunt. Hoe groot deze verandering gaat zijn, en in welke mate dit met bestaande middelen en mensen kan worden gedaan, zal eind 2019 blijken. Mocht dit extra middelen vragen, dan wenden wij ons dan tot het bestuur.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

De wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) treedt op 1 januari 2020 in werking. De wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde arbeidsrechtelijke positie krijgen als werknemers in het bedrijfsleven.

De wet brengt voor veiligheidsregio's een financieel risico met zich mee. Mogelijk wordt de vergoeding van de brandweervrijwilligers beschouwd als loon, waardoor de loonkosten stijgen. De eerste voorlopige inschatting wijst op een stijging van de loonkosten voor de VRF met € 2,1 miljoen. De minister van Justitie en Veiligheid (JenV) heeft deze problematiek erkend. Hij heeft de Tweede Kamer voorgesteld deze wet voor veiligheidsregio's uit te stellen tot ten minste 2021. Aan het einde van dit

jaar moet meer duidelijkheid komen over de invoering van de Wnra. We wachten de landelijke ontwikkelingen hieromtrent af.

Dat laat onverlet dat er iets gaat wijzigen voor het personeel van veiligheidsregio's. Het lijkt uitgesloten dat het personeel van de veiligheidsregio's als enige blijft vallen onder de CAR-UWO. Daarmee staat 2020 in het teken van de overgang en implementatie van de nieuwe wet. Zo moeten alle eenzijdige aanstellingen omgezet worden naar tweezijdige arbeidsovereenkomsten. Ook moet kennis vergaard worden van het civiele arbeidsrecht. We voorzien nu dat we deze extra inzet niet binnen de huidige formatie kunnen realiseren. Voor 2020 denken we daarom incidenteel €100.000 extra middelen nodig te hebben.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

In 2019 wordt de Wet veiligheidsregio's geëvalueerd. Waarschijnlijk kiest het ministerie van JenV voor een onafhankelijke evaluatiecommissie. De opdrachtformulering voor de evaluatiecommissie, het evaluatieproces als ook de samenstelling van de evaluatiecommissie moeten nog worden vastgesteld. Het Veiligheidsberaad is betrokken bij de voorbereidingen. Het ministerie heeft eerder de wens geuit om met de evaluatie niet alleen terug te kijken, maar om te evalueren vanuit de visie op de toekomstige crisisbeheersing. Het is goed mogelijk dat de evaluatie vanaf 2020 bestuurlijke, organisatorische en/of financiële gevolgen heeft voor de VRF.

Evaluatie Wet gemeenschappelijke regelingen

In het regeerakkoord van oktober 2017 is aangekondigd dat de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in 2019 ook wordt geëvalueerd. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft hierover in september 2018 een brief aan de Tweede Kamer gestuurd. Doel van het kabinet is versterking van de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen. Met een aantal wijzigingen van de Wgr wil de minister de politieke verantwoording over gemeenschappelijke regelingen en de controlerende rol van gemeenteraden versterken. Wijziging kunnen gevolgen hebben voor de veiligheidsregio.

Strategische agenda Veiligheidsberaad

Met de strategische agenda verbetert de samenwerking tussen veiligheidsregio's, het Rijk en publieke en private crisispartners. Voor de veiligheidsregio's zijn de prioriteiten 'Kwaliteit en Vergelijkbaarheid' (inmiddels 'Presterend Vermogen' genoemd), 'Versterking Bevolkingszorg' en 'Bovenregionale operationele besluitvorming' vastgesteld. In het meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2022 anticipeert de VRF op deze drie landelijke thema's. Op voorhand verwachten we geen extra inzet van middelen

Veiligheidsregio Fryslân

Meerjarenbeleidsplannen Veiligheid, Gezondheid en Organisatie 2019-2022

In het najaar van 2018 zijn de meerjarenbeleidsplannen vastgesteld door het algemeen bestuur. Gemeenteraden hebben via interactieve sessies (vooraf) en via een zienswijze (formeel) hun invloed kunnen uitoefenen bij de totstandkoming van de plannen. Naast de kerntaken van VRF wordt in de beleidsplannen de koers voor de komende jaren op hoofdlijnen beschreven.

Het programma Veiligheid richt zich op het bevorderen van en deelnemen aan de netwerksamenleving en op de slimme inzet van data en technologie. Het programma Gezondheid neemt het Landelijk Professioneel Kader (LPK) als uitgangspunt en richt zich daarnaast op leefstijl en kwaliteit, de lokale leefwereld, een gezonde leefomgeving en op het thema zorg en veiligheid. Tot slot wil de VRF als gehele organisatie de komende jaren stappen maken op het vlak van digitale dienstverlening, duurzaam voorbeeldgedrag en uitstekend werkgeverschap.

Nu de plannen zijn vastgesteld, werken we de thema's concreet uit. Uitgangspunt is om de uitvoering zoveel mogelijk binnen het huidige budget te laten plaatsvinden. Mocht realisatie (extra) geld kosten dan wordt een voorstel voorgelegd aan het bestuur. Het bestuur bepaalt of het extra geld beschikbaar wordt gesteld.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen – Gezondheid

Rookvrije generatie

Het tegengaan van roken is een van de thema's in het Nationaal Preventieakkoord. Ook in het meerjarenbeleidsplan 2019 – 2022 van de GGD is het een speerpunt. Roken is de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en overlijden en het uitbannen daarvan de meest effectieve manier om sociaaleconomische gezondheidsverschillen terug te dringen. Binnen de organisatie zal de nodige personele capaciteit (inclusief noodzakelijke scholing) worden vrijgemaakt voor Rookvrije start, Rookvrij opgroeien en Rookvrije omgeving. Ook zullen vier Stoppen Met Rokencoaches worden opgeleid ten behoeve van de begeleiding bij stoppen met roken. De Bestuurscommissie Gezondheid heeft op 4 oktober 2018 ingestemd met het starten van het project Rookvrije Generatie Fryslân.

Rijksvaccinatieprogramma

Zoals bekend wordt het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) per 1 januari 2019 gedecentraliseerd. Door een wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) komt de uitvoering van het RVP onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten, met name om de huidige samenhang tussen de uitvoering van het RVP en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) te borgen. De feitelijke uitvoering van het RVP door GGD Fryslân wijzigt derhalve niet. Met betrekking tot de uitvoering bestaat grote zorg over dat de vaccinatiegraad een licht dalende trend laat zien. Ook in de Bestuurscommissie Gezondheid is het onderwerp aan de orde geweest. De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Paul Blokhuis, zal op korte termijn een brief naar de Tweede Kamer sturen met maatregelen om de dalende vaccinatiegraad tegen te gaan. In het verlengde daarvan zal GGD Fryslân versterkt aandacht hebben voor de deelname aan het RVP.

De financiering van het RVP verloopt door de decentralisatie met ingang van 2019 via het gemeentefonds. Meerdere malen is al met de gemeenten gecommuniceerd over de insteek de aan het gemeentefonds toegevoegde middelen ten gunste te brengen van de GGD. In de begroting van de VRF is voorshands een bedrag opgenomen van € 1,2 miljoen. Inmiddels is duidelijk dat genoemd bedrag hoger wordt door het toevoegen van extra vaccinaties aan het RVP. Tevens heeft de staatssecretaris van VWS besloten de uitvoering van maternale kinkhoestvaccinatie te beleggen bij de jeugdgezondheidszorg. Dit betekent dat de decembercirculaire 2018 van het gemeentefonds van groot belang is voor de uiteindelijke bijdrage van de gemeenten aan de GGD, niet alleen voor 2019 maar ook voor de daarop volgende jaren. Immers, in deze circulaire zal de toevoeging per gemeente voor het RVP worden opgenomen. Over de consequenties in 2019 zullen wij separaat terugkomen bij het bestuur middels een begrotingswijziging.

JGZ 3.0

De uitwerking van de visie voor JGZ 3.0 is op 4 oktober 2018 gedeeld met het bestuur. De uitwerking van de visie en de daarin genoemde bouwstenen passen bij het gedachtegoed van het LPK voor de JGZ. Het LPK is het landelijke kader voor de werkwijze van de JGZ bij de uitvoering van het wettelijk basispakket en is voor de inspectie het toetsingskader. Het breed invoeren van het LPK in onze JGZ is daarom noodzakelijk en gewenst omdat het bijdraagt aan een JGZ die transformeert en meer flexibel en op maat gaat werken.

Op 15 november 2018 heeft het bestuur zich gebogen over de innovatieagenda voor de komende jaren. Voor de innovatieagenda is gebruik gemaakt van de input van de medewerkersdagen, van de resultaten van het onderzoek (naar de uitvoering JGZ) door AEF, van landelijke en regionale ontwikkelingen en voorbeelden uit reeds lopende pilotprojecten in de JGZ. De vastgestelde innovatieagenda vergt een incidentele investering van € 235.000 in 2019, € 460.000 in 2020 en van € 348.000 in 2021. Hierbij wordt een deel van de kosten (totaal € 1.733.000) gedekt door prioritering binnen het bestaande financiële kader en de focus te leggen op het programma JGZ 3.0 binnen de budgetten innovatie en opleiden. Tevens is rekening gehouden met een inspanningsverplichting van € 100.000 per jaar.

Zorg en veiligheid

Op verzoek van het Sociaal Domein Fryslân (SDF) heeft GGD Fryslân een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMw voor een pilot ten behoeve van het doelmatig en doeltreffend organiseren van een niet-acuut advies- en meldpunt voor mensen die de grip op hun leven (tijdelijk) kwijt zijn. De pilot richt zich op een sociaal kwetsbare groep met vaak een meervoudige problematiek. Er is sprake van persoonlijk leed, met sociaal maatschappelijke en psychische crises, zoals vervuiling/verwaarlozing, eenzaamheid, verstandelijke beperking, depressie, suïcidaliteit, verslaving en/of dakloosheid.

Het betreft mensen die begeleiding of zorg nodig hebben. Er kan sprake zijn van overlast, maar er is geen sprake van acute nood en de veiligheid is niet in het geding.

In het plan van aanpak zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Zicht krijgen op aard, omvang en tijdvak van adviesvragen en meldingen
- Doelmatig en doelgericht inrichten van de informatie-, advies- en meldfunctie niet-acute hulpvraag
- Uitbreiden bereikbaarheid van de informatie-, advies- en meldfunctie niet-acute hulpvraag
- Versterken van bestaande structuren in de Friese aanpak, met daarin de regionale meldfunctie centraal (dus niet “nog een meldpunt erbij”)

De toegankelijkheid, bereikbaarheid en efficiency van de meld- en adviesfunctie openbare geestelijke gezondheidszorg (maatschappelijke crisisondersteuning) bij GGD Fryslân zal worden geoptimaliseerd. De verbinding met andere lokale en regionale meldfuncties wordt versterkt. Samen met zorgcentrale Het Friese Land en vier pilotgemeenten verkent GGD Fryslân hoe de 24/7 meld- en adviesfunctie doelmatig en doeltreffend kan worden georganiseerd. Hierbij is onder andere aandacht voor de samenwerking met de wijk-GGD'er en de ontwikkeling omtrent de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) (2020).

Indien de aanvraag wordt goedgekeurd, zal per 1 december 2018 worden gestart met het plan van aanpak.

Op grond van een besluit van het portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Fryslân (SDF) van 26 april 2018 is een verkenning gestart naar de structurele borging vanaf 2020 van de gemeentelijke inzet bij aanpak Personen met Verward Gedrag (PmVG) bij GGD Fryslân. Het gaat hierbij zowel om de bestuurlijke, de organisatorische als de financiële borging. De resultaten van de verkenning zijn op dit moment nog niet bekend en zullen zowel aan het bestuur van GGD Fryslân als aan het portefeuillehoudersoverleg SDF worden voorgelegd.

Forensische geneeskunde

Op 28 september 2018 heeft de minister van JenV de beleidsreactie op de rapporten over forensische geneeskunde (medische arrestantenzorg, forensisch onderzoek en lijkschouw) toegezonden aan de Tweede Kamer (zie ook mededeling vergadering Bestuurscommissie Gezondheid van 22 februari 2018). Samen met de verantwoordelijke organisaties uit de verschillende sectoren zet het kabinet in op de volgende maatregelen:

- Forensische medische expertise in Nederland (lijkschouw, niet bedoelende de eerstelijns schouw door de huisarts, en forensisch medisch onderzoek) worden met oog voor lokaal maatwerk zoveel mogelijk samengebracht onder regie van de GGD-GHOR;
- De opleiding tot forensisch arts wordt vormgegeven via een profiel binnen de opleiding Arts Maatschappij en Gezondheid (M&G) en kan daarmee het predicaat medisch specialist Arts M&G verlenen aan de forensisch artsen;
- In afwachting van het vernieuwde profiel opleiding Arts M&G gaat een tijdelijke opleiding van start waarmee binnen vier jaar 30 forensisch artsen opgeleid worden. Het Rijk stimuleert deze ontwikkeling met een bijdrage van € 6 miljoen;
- Medische arrestantenzorg, betreft medische dienstverlening en moet worden gecontracteerd. Deze dienst valt onder artikel 2:38 van de Aanbestedingswet voor sociale of maatschappelijke diensten. Inkoop kan via een lichte vorm van aanbesteden op grond van dat artikel.
- Opleiding en uitwisseling tussen de diverse beroepsbeoefenaren wordt in de vernieuwde opleiding tot forensisch arts voorzien;
- Er zal onderzocht worden in hoeverre de aanbeveling van een wetenschappelijk onderzoeksprogramma forensische geneeskunde verbonden kan worden met de Nationale Wetenschapsagenda en welke bijdrage ZonMw hier aan kan leveren;

Komend jaar zal verder door het Rijk in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) worden gezien of en in hoeverre de voornemens ten aanzien van de lijkschouw leiden tot taakintensivering. Gelet op de overdracht van deze taak aan GGD Fryslân kan derhalve nog niet worden uitgesloten dat de kosten ter zake zullen toenemen met gevolg dat de gemeentelijke bijdrage verhoogd moet worden.

Met betrekking tot de aanbesteding arrestantenzorg zullen de GGD'en binnen GGD-GHOR gezamenlijk optrekken. Gelet op de gevraagde functiescheiding tussen arrestantenzorg en forensisch onderzoek wordt een mogelijke deelname aan de aanbesteding ingewikkeld.

Middels mededelingen zal de Bestuurscommissie Gezondheid op de hoogte worden gehouden van alle ontwikkelingen op dit terrein.

Academisering

Het begrip academisering (van de publieke gezondheid) verbindt innovatie, kwaliteit en effectiviteit. De inzet van bewezen effectieve interventies, het verspreiden van kennis hierover en verder onderzoek naar het vergroten van de effectiviteit van interventies is ook uitgangspunt van het Nationaal Preventieakkoord. In de lijn met deze gewenste academisering (kwaliteitsverbetering) wordt de opleidingsstructuur voor artsen M&G per 1 januari 2019 gewijzigd. De consequenties daarvan voor GGD Fryslân zijn aan het bestuur voorgelegd in de vergadering van 4 oktober 2018. Om te voldoen aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opleiden van voldoende artsen, nu en in de toekomst, is een budgetuitzetting van € 100.000 noodzakelijk.

GGD Fryslân wil zelf ook bijdragen aan onderzoek naar de effectiviteit van gebruikte en te gebruiken interventies, in samenhang met het delen van kennis en dus het participeren in kennisnetwerken. Verwezen wordt naar het voorstel over het vervolg van Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noord-Nederland (AWPGNN). In het kader van het in stand houden van AWPGNN is vastgesteld dat een structurele personele inzet van 0,5 fte onderzoeker onontkoombaar is, hetgeen een budgetuitzetting van € 50.000 vraagt.

Anderzijds is inmiddels duidelijk dat het landelijk streven naar een consortium van Academische Werkplaatsen onder leiding van het RIVM (met bijdragen van de afzonderlijke GGD'en) is losgelaten waarmee het eerder in de kaderbrieven vermelde financiële risico van € 130.000 is komen te vervallen.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen - Brandweer

Dekkingsplan 2.0

Op 19 oktober 2017 is het Dekkingsplan 2.0 vastgesteld door het algemeen bestuur van de VRF. In het huidig geldende kader 2019-2022 zijn de financiële consequenties van het vastgestelde dekkingsplan, die zich voordoen in die beleidsperiode, opgenomen. Deze financiële consequenties betekenen een uitzetting van € 700.000 voor de jaren 2019 en 2020. Dit betreft het saldo van de uitzetting op vakbekwaam worden, vrijwilligersvergoeding en de gerealiseerde besparing. In 2021 komt daar, conform de uitkomsten van het dekkingsplan, voor het eerst € 440.000 bij voor de uitzetting op de kapitaalslasten, als ook in de vier jaren daarna. In 2020 zal een start worden gemaakt met de evaluatie van het dekkingsplan waarbij investeringen opnieuw gewogen zullen worden.

Haalbaarheid kazerne Oudega

In het dekkingsplan is toegezegd onderzoek te doen naar de haalbaarheid van het bouwen van een brandweerkazerne in Oudega. Hierover is de afgelopen periode intensief en prettig contact geweest met lokaal bestuur en andere lokale partijen. Inmiddels is het haalbaarheidsonderzoek in afrondende fase waarbij het erop lijkt dat er voldoende vrijwilligers bovengemiddeld geïnteresseerd en beschikbaar zijn. Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de Bestuurscommissie Veiligheid van 14 november 2018. Dat betekent dat vanaf begin 2019 de eerste opleidingen, de voorbereidingen van de bouw en de aanschaf van materiaal en materieel zullen gaan starten. In de periode voorafgaand aan de bouw zal er tijdelijke huisvesting gehuurd moeten worden. De verwachting is dat de bouw van de kazerne in 2021 gereed zal zijn. De kosten voor de komende beleidsperiode komen daarmee uit op € 176.000 in 2020 en 2021 oplopend tot € 251.000 in 2022 en 2023. Op de te maken kosten in 2019 zullen wij separaat terugkomen middels een eerste begrotingswijziging 2019.

Toetsingscommissie huisvesting

Met hulp van een externe partij is een portfolioanalyse van het vastgoed opgesteld waarbij er een rangschikking is toegekend aan alle brandweerkazernes. Daarnaast is er voor brandweerkazernes een blauwdruk ontwikkeld als richtlijn voor nieuw te bouwen kazernes. Naar aanleiding van bovenstaande en vragen van gemeenten over de nut en noodzaak van nieuw- en verbouw van kazernes, is er een toetsingscommissie ingesteld. De toetsingscommissie Huisvesting bestaat uit twee burgemeesters en een externe adviseur, ondersteund door de regionaal commandant en de adviseur Huisvesting. De combinatie van de portfolioanalyse en de blauwdruk moet leiden tot een concept bouwagenda tot 2025, waarbij de toetsingscommissie een adviserende rol heeft richting het dagelijks bestuur. De financiële uitkomsten van het besluit van het dagelijks bestuur komen terug in de Kaderbrief 2021-2024.

In 2018 is er een start gemaakt met de nieuwbouw van zowel Surhuisterveen als Harlingen zoals al eerder besloten.

Ontwikkelingen Landelijke Meldkamerorganisatie

In eerdere begrotingen en kaderbrieven is melding gemaakt van de mogelijke budgettaire consequenties van het overdragen van de meldkamertaak aan de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO). Het verschil tussen het huidige budget voor de bestaande eigen meldkamer, en de verwachte uitname als gevolg van invoering LMO was circa € 750.000. Als gevolg van de packagedeal die er nu ligt met het ministerie van JenV vervalt dit risico grotendeels. Het ministerie heeft namelijk € 10,5 miljoen van de taakstelling voor haar rekening genomen bij de overdracht van de huisvesting en ICT naar de politie. Voor de VRF blijft een minimaal tekort over dat kan worden opgevangen binnen het huidige financiële kader. Als er in de toekomst ook gesproken zal worden over eventuele overdracht van personeel, zal het risico van een mogelijk tekort opnieuw worden beoordeeld.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen - Crisisbeheersing

Strategische agenda Veiligheidsberaad

Van 2014 tot en met 2017 zijn zes Strategische agendaprojecten uitgevoerd. De VRF heeft samen met diverse partners een bijdrage geleverd aan deze landelijke agenda. Hiermee is een belangrijke impuls gegeven aan de voorbereiding op en samenwerking bij verschillende crisistypen zoals hoog water en overstromingen, uitval van vitale infrastructuur en stralingsincidenten.

Voor de periode 2018 - 2020 krijgen de projecten "Water & Evacuatie" en "Continuïteit van de samenleving" een vervolg. Zo dienen alle veiligheidsregio's in 2020 te beschikken over een uitvoerbare evacuatiestrategie. Bij de uitval van vitale infrastructuur wordt specifiek geïnvesteerd in de publiek-private samenwerking in de warme fase ("respons bij uitval gas, elektriciteit, drinkwater en telecom"). De VRF en private partijen werken samen in het nieuwe netwerk "Vitaal 2.0 Noord-Nederland". In 2019 worden samenwerkingsafspraken gemaakt met telecomaانبieders maar ook met stads- en streekvervoerders.

Kansen en bedreigingen van de informatie- en datagestuurde maatschappij

De technologische ontwikkelingen volgen elkaar in onverminderd tempo op en de maatschappij is in toenemende mate afhankelijk van informatie en digitale systemen.

Kansen: het Veiligheidsinformatiecentrum Noord-Nederland en het project "De virtuele assistent"

- Veiligheidsregio's Fryslân, Groningen, Drenthe en Meldkamer Noord-Nederland gaan zich de komende jaren doorontwikkelen tot een informatieknooppunt op het gebied van rampen en crises, het zogenaamde Veiligheidsinformatiecentrum Noord-Nederland (VINN). Het VINN monitort permanent de veiligheidssituaties in de regio's en anticipeert (op basis van big data-analyses) op mogelijke incidenten of situaties met grote maatschappelijke impact.
- Voor het aanpakken van een crisis hebben de verschillende crisisteams goede en betrouwbare informatie over de crisissituatie nodig. Door de razendsnelle technologische ontwikkelingen is er steeds meer informatie beschikbaar die voor de crisisorganisatie ontsloten kan worden. Met het project "De virtuele assistent" wil de VRF daar slim gebruik van gaan maken (NB: het ministerie van JenV heeft dit project als innovatief aangemerkt en hiervoor subsidie toegekend).

Deze ontwikkelingen sluiten naadloos aan bij één van de pijlers ("slimme inzet van data en technologie") uit het beleidsplan Veiligheid 2019-2022.

Bedreigingen: cybergevolgbestrijding

De beschikbaarheid van informatie maakt regio's kwetsbaar. Gerichte (digitale) aanvallen kunnen een versturende of zelfs ontwrichtende (fysieke) uitwerking hebben in de maatschappij of voor het optreden van hulpdiensten.

Veiligheidsregio's in Nederland bereiden zich de komende jaren voor op deze risico's. Vragen die nog uitgekristalliseerd dienen te worden zijn "welke rol en welke verantwoordelijkheden veiligheidsregio's hebben in de gevolgbestrijding van digitale verstoringen". Op landelijk niveau wordt een "Bestuurlijke Netwerkaart Cyber" opgesteld.

Een toekomstbestendige crisisorganisatie

Fryslân heeft een crisisorganisatie voor de vaste wal en een maatwerk crisisorganisatie voor de Waddeneilanden. Deze organisatie bestaat uit ongeveer driehonderd crisisfunctionarissen. Een groot deel werkt in het dagelijks leven bij één van de Friese gemeenten of onze ketenpartners.

Uit GRIP-inzetten en jaarlijkse systeemtesten blijkt dat de Friese crisisorganisatie goed functioneert. Onze koers is de komende jaren gericht op het voorbereiden van de crisisorganisatie op nieuwe crisistypen zoals bijvoorbeeld terrorisme- en cybergevolgbestrijding, klimaatverandering, uitval van delen van vitale infrastructuur. De afdeling Crisisbeheersing gaat een strategisch vakbekwaamheidsplan 2020 en verder opstellen om ervoor te zorgen dat onze crisisfunctionarissen nu en in de toekomst vakbekwaam zijn. We zorgen ervoor dat de continuïteit gewaarborgd is en de randvoorwaarden geregeld zijn (invulling piketten, alarmering, een toekomstbestendig Regionaal Coördinatiecentrum, informatievoorziening richting de crisisfunctionarissen slimmer inrichten, netcentrisch werken in de keten).

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen – Organisatie en bedrijfsvoering

Organiseren gegevensstelsel (informatiemanagement)

Goede informatievoorziening is essentieel voor een gezond en veilig Fryslân. De nieuwe beleidsplannen Veiligheid en Gezondheid geven aan dat verregaande digitalisering noodzakelijk is voor het bereiken van hun doelen. Innovaties op het gebied van brandweezorg, publieke gezondheidszorg en crisisbeheersing voeren hier de boventoon.

Deze innovaties zijn fundamenteel om aan te sluiten bij de wensen van de maatschappij ten aanzien van transparantie en zelfredzaamheid. Zo willen inwoners vaker zelf informatie kunnen raadplegen of digitale diensten kunnen afnemen. De VRF wil niet zelf het wiel uitvinden, maar verkent kansen tot samenwerking in de keten. Denk aan gemeenten, het waterschap, branche-organisaties zoals IFV en GGD GHOR Nederland, maar ook de Aletta School of Public Health en het Fries Sociaal Planbureau. De VRF hergebruikt data die elders al beschikbaar is, en zal bronhouder zijn voor data die specifiek is voor veiligheid en gezondheid is.

Al deze ontwikkelingen vragen om een zogenaamd gegevensstelsel, ofwel een ontwerp hoe data te definiëren, op te slaan, te delen en te gebruiken in combinatie met de externe beschikbare data. De VRF is hier nu nog niet voldoende op toegerust. Hiervoor is waarschijnlijk uitzetting op het gebied van informatiemanagement noodzakelijk. Om te voorkomen dat de ontwikkeling op dit gebied stagneert, is het wenselijk om sowieso voor 2019 een incidentele uitgave te doen van € 120.000. Ondertussen onderzoekt de VRF in de eerste helft van dat jaar in welke mate deze uitgaven structureel nodig zijn, en welke terugverdieneffecten hieraan gekoppeld kunnen worden.

Bedrijfsvoering 3.0

Het algemeen bestuur heeft tot 2020 extra middelen beschikbaar gesteld om vanaf dat moment dezelfde kwaliteit te leveren met 10% minder aan middelen dan vergelijkbare organisaties. In 2018 heeft Berenschot onderzocht in welke mate de organisatie hieraan voldoet. Onder de streep blijkt dat de ondersteuning van de VRF 31% goedkoper is dan vergelijkbare organisaties. Om dit in perspectief te plaatsen: het verschil tussen de overhead van de VRF met het gemiddelde bedraagt € 3,1 miljoen, waarvan € 2,3 miljoen aan formatie. Daarmee blijkt dat nu al ruimschoots aan de doelstelling wordt voldaan. Door de aflopende taakstelling zal dit percentage de komende jaren groeien.

Berenschot spreekt op basis van deze cijfers hun zorgen uit of met deze getallen de kwaliteit van de dienstverlening gewaarborgd kan worden. De VRF deelt deze zorgen slechts ten dele. De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in het automatiseren van taken, zodat vooral administratieve functies zijn komen te vervallen. Niet voor niets scoort de VRF daarom laag op Financiën en Control (-47% ten opzichte van vergelijkbare organisaties).

Wel worden de zorgen van Berenschot gedeeld als het gaat om de toekomst. Een verdere daling in middelen wordt niet voorzien zonder dat dit leidt tot een kwaliteitsverlies op alle terreinen. In de eerste helft van 2019 wil de VRF daarom onderzoeken welke problemen te verwachten zijn en welke oplossingen daarbij mogelijk zijn. Tot die tijd is het raadzaam de middelen in 2019 op hetzelfde niveau te houden als 2018. Zo wordt gegarandeerd dat de ondersteuning op het huidige kwaliteitsniveau blijft. Dit brengt in 2019 een incidentele uitzetting met zich mee van € 155.000. Uit het onderzoek volgt een advies richting het bestuur welke structurele gevolgen hieruit voortvloeien.

Uitwerking speerpunten meerjarenbeleidsplan Organisatie

In het meerjarenbeleidsplan zijn drie ambitieuze doelen geformuleerd. Zo streeft de VRF 100% digitale dienstverlening na. Daarnaast staat duurzaamheid voorop en 'nul op de meter' in 2022. Ook wil de VRF een aantrekkelijke werkgever blijven door 2020 een 'Great Place to Work' te zijn. Nu het plan is vastgesteld, worden deze thema's uitgewerkt om duidelijk te krijgen hoe deze ambities te realiseren en in welke mate dit past binnen het huidige budget.

Operatie Stofkam

In 2019 wordt, onder de noemer van Operatie Stofkam, de begroting weer binnenstebuiten gekeerd, om te onderzoeken of alle ramingen nog wel realistisch zijn. De uitkomsten van deze Operatie Stofkam worden opgenomen in de kaderbrief en begroting van 2021. Eventuele bijstellingen die eerder al in kunnen gaan, worden in de tweede bestuursrapportage van 2019 gecorrigeerd.

Ontwikkelingen financieel kader

Huidig financieel kader

Het op dit moment geldende financiële kader is vastgesteld in de kaderbrief 2019-2022 en werkt door in de meerjarenbegroting 2019-2022. De totale gemeentelijke bijdrage zoals vastgesteld in de begroting 2019-2022, inclusief 2023 is meerjarig als volgt:

	2020	2021	2022	2023*
gemeentelijke bijdrage (begroting 2019)	59.779	59.779	59.779	59.779
- Uitzetting kapitaallasten dekkingsplan 2.0	0	440	880	1.320
- Taakstelling bedrijfsvoering 3.0 (laatste stap)	-155	-155	-155	-155
<i>Totaal beleidsontwikkelingen 2019-2022</i>	<i>-155</i>	<i>285</i>	<i>725</i>	<i>1.165</i>
- Cao / ABP 1,25%	493	992	1.491	1.997
- Cpi 1,%	247	497	755	1.017
<i>Totaal autonome ontwikkelingen 2019-2022</i>	<i>740</i>	<i>1.489</i>	<i>2.246</i>	<i>3.014</i>
<i>Totaal effecten 2019-2022</i>	<i>585</i>	<i>1.774</i>	<i>2.971</i>	<i>4.179</i>
Meerjarig beeld (vastgesteld begroting 2019)	60.364	61.553	62.750	63.958

* bijdrage 2023 is niet opgenomen in begroting 2019, maar bepaald volgens dezelfde uitgangspunten.

De totale begroting van de VRF bestaat uit meer dan alleen de bijdragen van de Friese gemeenten. Voor 2020 ziet de totale begroting er in het huidig geldende kader 2019-2020 als volgt uit:

Totale lasten	€ 74.403
Rijksbijdrage BDUR	€ 7.791 -/-
Opbrengst maatwerk en diensten derden	€ 6.248 -/-
Gemeentelijke bijdrage (zie tabel hierboven)	€ 60.364

Nieuw financieel kader

De beleidsmatige en autonome financiële ontwikkelingen leiden tot een nieuw kader:

Kader 2020-2023	2020	2021	2022	2023
Gemeentelijke bijdrage 2019	60.364	61.553	62.750	63.958
<i>Structureel</i>				
- Academische werkplaats	50	50	50	50
- Opleiden van artsen	100	100	100	100
- Zorg en Veiligheid	pm	pm	pm	pm
- Brandweerkazerne Oudega	176	176	251	251
- Stoppen afbouw Bedrijfsvoering 3.0	pm	pm	pm	pm
- WNRA	pm	pm	pm	pm
- Omgevingswet	pm	pm	pm	pm
<i>Incidenteel</i>				
- WNRA	100			
- JGZ 3.0	460	348	0	0
- Informatiemanagement	pm	pm	pm	pm
<i>Totaal beleidsontwikkelingen 2020-2023</i>	<i>886</i>	<i>674</i>	<i>401</i>	<i>401</i>
- Cao/ABP 2019 (3,4% ipv 1,25%)	916	927	939	950
- Cao/ABP 3,4% structureel vanaf 2020 (ipv 1,25%)	975	1.976	3.002	4.098
- Cpi 2% in 2020, daarna structureel 1,8% (ipv 1%)	224	410	609	814
- Rijksvaccinatieprogramma	pm	pm	pm	pm
- OMS	pm	pm	pm	pm
- Vennootschapsbelasting	-50	-50	-50	-50
<i>Totaal autonome ontwikkelingen 2020-2023</i>	<i>2.065</i>	<i>3.263</i>	<i>4.500</i>	<i>5.812</i>
<i>Totaal effecten 2020-2023</i>	<i>2.951</i>	<i>3.937</i>	<i>4.901</i>	<i>6.213</i>
<i>Procentuele ontwikkeling tov voorgaand jaar*</i>	<i>4,3%</i>	<i>3,4%</i>	<i>3,3%</i>	<i>3,7%</i>
Gemeentelijke bijdrage 2020	63.315	65.490	67.651	70.172

* Procentuele ontwikkeling gesplitst	2020	2021	2022	2023
Gezondheid	21%	13%	3%	2%
Veiligheid	6%	4%	5%	4%
Organisatie	3%	0%	0%	0%
Autonome ontwikkeling	70%	83%	92%	94%

Autonome ontwikkelingen

Indexering materiële kosten

De indexering voor materiële kosten is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand november, ruim een jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. De CPI over november 2018, die de basis vormt voor de indexering materiële kosten voor deze kaderbrief, is 2%. Meerjarig was al uitgegaan van een gemiddelde stijging van 1% per jaar. Gezien de economische ontwikkeling en de ontwikkeling van het accres is het aannemelijk dat de prijzen de komende jaren met gemiddeld meer dan 1% per jaar zullen stijgen in tegenstelling tot de afgelopen jaren. Om die reden is voor het meerjarig financieel kader de structurele stijging verhoogd van 1% naar 1,8 % per jaar vanaf 2021. Deze sluit aan bij de indicatie van de ontwikkeling van het CPI 2020-2023 in de septembercirculaire Gemeentefonds 2018.

Indexering loonkosten / ABP

In 2017 is een nieuwe cao afgesproken met een geldigheidsduur tot 1 januari 2019. Tot en met de begroting 2018 zijn de loonkosten dan ook op peil. Vanaf 2019 is meerjarig aangesloten bij de norm zoals destijds gehanteerd door de rijksoverheid: 1,25% per jaar. Elke stijging boven de 1,25% bij de totstandkoming van een nieuwe cao per 1 januari 2019 leidt tot een uitzetting van de begroting. De verwachting is dat de stijging in 2019 3,4 % zal zijn conform de septembercirculaire Gemeentefonds. Deze cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor de jaren vanaf 2020 weten we vanuit diezelfde septembercirculaire indicatief waar de loonontwikkeling voor de komende jaren op uitkomt, namelijk structureel 3,4% (3,5% in 2020, 3,0% in 2021 en 3,6% in 2022 en 2023). Hierbij dient te worden opgemerkt dat het aan de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zelf is om een eigen inschatting te maken van hun loon- en prijsontwikkelingen. Aangezien er op dit moment geen betere indicatie is sluiten wij aan bij deze indicatieve ontwikkeling. Indien de definitieve stijging van de cao (inclusief sociale premies) per 1 januari 2019 bekend is, zal de eventuele afwijking alsnog in het kader worden verwerkt en worden verrekend met de deelnemende gemeenten.

Rijksvaccinatieprogramma

Met ingang van 2019 verloopt de financiering van de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) via het gemeentefonds. Met het bestuur is afgesproken de middelen in het gemeentefonds voor het RVP over te hevelen naar de GGD. In de begroting is voorlopig een bedrag opgenomen van € 1,2 miljoen. Het definitieve bedrag wordt in de decembercirculaire 2018 bekend gemaakt. Gelet op de ontwikkelingen rondom het RVP is de verwachting dat de komende jaren meer middelen aan het gemeentefonds zullen worden toegevoegd. Door de financiering via het gemeentefonds leiden dergelijke toevoegingen tot een aanpassing van de gemeentelijke bijdrage aan de VRF. Gelet hierop is in het overzicht van autonome ontwikkelingen het RVP als pm-post opgenomen.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsorganisaties ingevoerd. Overheidsorganisaties zijn belastingplichtig voor zover er sprake is van een onderneming. Het effect daarvan werd geschat op maximaal € 60.000 per jaar vanaf 2016. De afgelopen twee jaar zijn met ondersteuning van fiscaal specialisten in landelijke netwerkgroepen de gevolgen voor veiligheidsregio's in kaart gebracht en afgestemd met de belastingdienst. Daaruit blijkt uiteindelijk dat alleen de vrijwillige aansluitingen voor het Openbaar Meldsysteem (OMS) in de heffing vallen, wat leidt tot een heffing van zo'n € 10.000. Aangezien in de begroting rekening is gehouden met een last van € 60.000 de post in de begroting met € 50.000 worden verlaagd.

Onzekerheden en risico's

Van de hiervoor genoemde beleidsmatige en autonome ontwikkelingen is bekend welk effect zij hebben op onze begroting. Om deze reden zijn de financiële gevolgen dan ook vertaald in het meerjarig financieel kader.

Daarnaast is er nog een aantal ontwikkelingen die in de toekomst mogelijke impact kunnen hebben op het beleid en de begroting. Er is echter nog niet altijd bekend wanneer deze ontwikkelingen zich gaan voordoen. Deze zaken zijn om die reden nog niet vertaald in de begroting. De belangrijkste risico's zijn hieronder opgenomen.

Openbaar Meldsysteem

Uit onderzoek van het Veiligheidsberaad van zo'n twee jaar geleden blijkt dat de rol van de veiligheidsregio's in het kader van het OMS herzien dient te worden. De conclusie van het onderzoek luidt dat er geen wettelijke basis is voor de wijze waarop veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van het OMS. Daarnaast wordt getwijfeld aan de wijze waarop kosten worden verhaald op de gebruikers van het OMS. De Raad van Brandweer Commandanten (RBC) en de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's (RDVR) hebben een second opinion laten uitvoeren. De second opinion onderschrijft de conclusies op hoofdlijnen. Het contract van de VRF met Bosch in zijn huidige vorm loopt tot september 2020. Dit contract wordt uitgediend en tot die tijd zal nader onderzoek plaatsvinden in hoeverre er een andersoortig contract mogelijk is met eventueel andere partijen. Indien er OMS-inkomsten komen te vervallen vervalt daarmee eveneens de te betalen vennootschapsbelasting daarover. In 2019 wordt aan de Bestuurscommissie Veiligheid voorgelegd hoe hiermee om te gaan.

Mogelijke (extra) stijging loonkosten

Door de economische groei zal de druk op de arbeidsmarkt de komende periode vermoedelijk verder toenemen. Het is voorstelbaar dat daardoor de cao's meer zullen stijgen dan de huidig opgenomen 3,4% (meerjarig), welke in het vorig kader nog 1,25% was. De septembercirculaires Provinciefonds en Gemeentefonds 2018 laten een indicatieve stijging zien van 3,4% in 2019, 3,5% in 2020, 3% in 2021 en 3,6% in 2022 en 2023, een gemiddelde van 3,4%. Indien de definitieve stijging hoger blijkt zal dit leiden tot een extra autonome uitzetting.

Mogelijke extra stijging overige indexatie

Gezien het indicatieve accres 2019-2023 uit de septembercirculaire Gemeentefonds 2018 is het aannemelijk dat het CPI de komende jaren verder omhoog gaat. Vooralsnog is in deze kaderbrief structureel 1,8% aangehouden. Indien het CPI de komende jaren verder op gaat lopen, zal daar in een volgende kaderbrief op worden teruggekomen.

Overzicht zienswijzen Kaderbrief 2020-2023

Naam Gemeente	Besluit van de raad
Achtkarspelen	Zorgen over kostenstijging, inspaning gevraagd om stijgingen te voorkomen (alternatieve scenario's)
Ameland	geen zienswijze
Dantumadiel	geen zienswijze
Harlingen	geen zienswijze
Heerenveen	geen zienswijze
Leeuwarden	geen zienswijze
Ooststellingwerf	bewustzijn voor kostenverhoging
Opsterland	geen zienswijze
Noard East Fryslan	geen zienswijze
Schiermonnikoog	geen zienswijze
De Fryske Marren	geen zienswijze
Smallingerland	geen zienswijze
Súdwest Fryslân	geen zienswijze
Terschelling	geen zienswijze
Tytsjerksteradiel	Zorgen over kostenstijging, inspaning gevraagd om stijgingen te voorkomen (alternatieve scenario's)
Vlieland	geen zienswijze
Waadhoeke	geen zienswijze
Weststellingwerf	1. WNRA binnen eigen middelen, 2. beeld waar BV3.0 uitzetting vereist en waarom (geldt voor 2019)

Samenvatting	Besluit aantal gemeenten
Zienwijze	4
Geen zienswijze/instemmen	14
Nog niet binnen	0
Totaal	18

www.achtkarspelen.nl

achtkarspelen
GEMEENTE

Veiligheidsregio Fryslân

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Dossiernummer : Z2018-13007
Stuknummer : S2018-33538
Behandeld door : Suleika Wijbenga
Email : Gemeente@achtkarspelen.nl

Uw brief van
6 december 2018

Uw kenmerk

Bijlage

Verzenddatum

- 1 FEB. 2019

Onderwerp

Zienswijze op Kaderbrief 2020-2023

Geachte heer of mevrouw,

Op 6 december 2018 hebben wij de Kaderbrief 2020-2023 ontvangen van Veiligheidsregio Fryslân. Naar aanleiding van deze Kaderbrief wordt de raad gevraagd om eventuele zienswijzen kenbaar te maken.

Wij hebben kennisgenomen van de Kaderbrief en merken op dat wij zorgen hebben over de jaarlijkse stijgingen. De stijging ten opzichte van de begroting is fors.

Weliswaar zijn bepaalde kosten onontkoombaar, maar wij verwachten van uw kant de nodige inspanningen om een stijging van kosten te voorkomen. Wij vragen u nut en noodzaak voor bepaalde keuzes aantoonbaar te maken. Wij zien graag alternatieve scenario's, waarbij beleidsinhoudelijke kosten inzichtelijk worden gemaakt.

Namens de gemeenteraad van Achtkarspelen,

De griffier,

mevr. J. van Hoppe MPM

De voorzitter,

dhr. G. Gerbrandy

bezoekadres Stationsstraat 18, 9285 NH Buitenpost
postadres Postbus 2, 9285 ZV Buitenpost

t 14 0511 f (0511) 54 81 10
e gemeente@achtkarspelen.nl

bank B.N.G., Den Haag
IBAN 28.50.00.101

Contactpersoon : H. Schaap
Telefoonnummer : 14 0516
Ons kenmerk :

Veiligheidsregio Fryslân
t.a.v. de heer W. Kleinhuis
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Onderwerp: Zienswijze jaarstukken en begroting

Oosterwolde, 30 januari 2019

Beste meneer Kleinhuis,

Met uw brief van 8 december 2018 biedt u ons de kaderbrief 2020 – 2023 aan. Op grond van de gemeenschappelijke regeling kunnen wij daarop een zienswijze geven.

Zienswijze kaderbrief 2020 - 2023

De gemeenteraad kan instemmen met de kaderbrief 2020 – 2023.

Wel willen we aandacht vragen voor het volgende:

De inhoud van de kaderbrief laat een ambitieuze organisatie zien. We willen de Veiligheidsregio Fryslân wijzen op het feit dat dit niveau binnen het huidige (financiële) beeld moet passen. De gestelde doelen moeten realistisch zijn en de hoogte van het ambitieniveau zal in de toekomst een rol gaan spelen. De financiële middelen worden krappier en er moeten keuzes gemaakt gaan worden over hoe die middelen te besteden.

Een kritische kanttekening bij de ontwikkelingen is de vraag of de Veiligheidsregio haar corebusiness niet teveel uit het oog verliest. Namelijk een organisatie die staat voor de jeugdgezondheidszorg, de crisisorganisatie en een goed functionerende brandweer. De ontwikkelingen op het terrein van academisering, het organiseren van gegevensstelsel en de ontwikkelingen op het terrein van de omgevingswet zijn beleidsontwikkelingen die veel inzet en capaciteit vragen en de vraag van de gemeenteraad is of dit wel voldoende bijdraagt aan de corebusiness van de Veiligheidsregio Fryslân.

Tot slot

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, dan kunt u daarvoor contact opnemen met Hillie Schaap. Zij is bereikbaar op telefoonnummer (0516) – 56 63 86.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Ooststellingwerf

Mirjam van Bergen
raadsgriffier

Harry Oosterman
burgemeester

Bijlage(n): n.v.t.
Mandaatregeling: n.v.t.

Veiligheidsregio Fryslân

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Burgum, 28 januari 2019

ons kenmerk : S2018-33655
dossier : Z2018-13247
behandeld door : Suleika Wijbenga
telefoonnummer : 14 0511
uw brief van :
uw kenmerk :
onderwerp : **zienswijze op Kaderbrief 2020-2023 Veiligheidsregio Fryslân**

Geachte heer of mevrouw,

Op 6 december 2018 hebben wij de Kaderbrief 2020-2023 ontvangen van Veiligheidsregio Fryslân. Naar aanleiding van deze Kaderbrief wordt de raad gevraagd om eventuele zienswijzen kenbaar te maken.

Wij hebben kennisgenomen van de Kaderbrief en merken op dat wij zorgen hebben over de jaarlijkse stijgingen. De stijging ten opzichte van de begroting is fors.

Weliswaar zijn bepaalde kosten onontkoombaar, maar wij verwachten van uw kant de nodige inspanningen om een stijging van kosten te voorkomen. Wij vragen nut en noodzaak voor bepaalde keuzes aantoonbaar te maken. Wij zien graag alternatieve scenario's, waarbij beleidsinhoudelijke kosten inzichtelijk worden gemaakt.

Namens de gemeenteraad van Tytsjerksteradiel,

De griffier,

O.E. de Vries

De voorzitter,

drs. L.J. Gebben

gemeente

Weststellingwerf

Veiligheidsregio Fryslân
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega
Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega
Telefoon
140561
Fax
(0561) 61 36 06
Internet
www.weststellingwerf.nl
E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 31 januari 2018

Referentienummer: 2018-065245/u

Behandeld door: dhr. N. den Hooglander, 0561 691 382

Onderwerp: Zienswijze kaderbrief 2019-2022

Geacht bestuur,

Met uw brief van 6 december 2018 biedt u ons uw conceptkaderbrief 2019-2022 aan. Op grond van de gemeenschappelijke regeling kunnen wij daarover een zienswijze geven. Wij hebben op 28 januari 2019 de kaderbrief besproken in onze gemeenteraadsvergadering. Wij kunnen instemmen met de onderdelen GGD, crisisbeheersing en brandweer. Wel hebben wij twee zienswijzen voor het onderdeel organisatie.

1. De invoering van de WNRA (Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren) moet worden opgevangen binnen reguliere eigen middelen. Kennis over de rechtspositie is voor medewerkers HRM core-business. Het vergaren van kennis hoort thuis in het opleidingsplan en mag niet leiden tot extra uitzetting. Daarnaast beschikt de VRF over voldoende middelen om extra inzet te kunnen inhuren.
2. De bedrijfsvoering kosten zijn laag volgens onderzoek van Berenschot. We begrijpen dat daardoor er mogelijk beperkte ruimte kan zijn voor allerlei ontwikkelingen en vernieuwingen, maar voordat we instemmen met de extra gelden € 155.000 willen we wel een beeld willen hebben waar dat voor nodig is. Dit punt betreft de bedrijfsvoering 3.0 op pagina 8 van de conceptkaderbrief.

Wij verwachten u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben. Wij zien graag een inhoudelijke reactie op de zienswijzen tegemoet.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Weststellingwerf,

de griffier,

de voorzitter,

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Operatie Doorlichten Begroting
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Jeroen Gebben
Auteur	Johan Oostinga
Bijlagen	GEEN
Vergaderdatum	7 maart 2019
Agendapunt	

Conceptbesluit

1. De naam Operatie Stofkam te wijzigen in Operatie Doorlichten Begroting
2. Operatie Doorlichten Begroting in 2019 uit te voeren
3. De portefeuillehouder Financiën de opdracht te geven deze uit te voeren
4. De auditcommissie opdracht te geven om Operatie Doorlichten Begroting op proces en inhoud te toetsen

Inleiding

Veiligheidsregio Fryslân werkt met een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestuurt de organisatie op hoofdlijnen, terwijl dagelijks bestuur en de directie zich richten op de uitwerking van deze hoofdlijnen. Oftewel, het algemeen bestuur gaat over het 'wat' en het dagelijks bestuur over het 'hoe'. Het is echter niet wenselijk om deze scheiding te strikt te handhaven.

Vandaar dat bestuurlijk de toezegging is gedaan om de begroting te beoordelen op de mate waarin deze financieel gezien realistisch is opgesteld. Waar zit ruimte in budgetten? En welke budgetten zijn structureel te laag begroot? Dit pakken we thematisch aan. Denk aan thema's als de begrotingswijzigingen van de afgelopen drie jaar, investeringen of inkoop en aanbesteding.

Bestuurlijk is afgesproken om deze exercitie driejaarlijks uit te laten voeren. Drie jaar terug is deze operatie voor het eerst uitgevoerd, destijds onder de titel van Operatie Stofkam. Logischerwijs staat dit jaar een nieuwe operatie op de rol. Gelet op de ervaring van drie jaar terug dekt Operatie Stofkam niet zozeer de lading. Het voorstel is om deze naam te wijzigen naar Operatie Doorlichten Begroting.

Onder aansturing van de portefeuillehouder Financiën werd deze opdracht drie jaar terug in nauwe samenwerking met de auditcommissie uitgevoerd. Deze werkwijze beviel goed, en daarom willen we ook nu met deze structuur gaan werken. Dit is vooraf getoetst bij de portefeuillehouder Financiën en de auditcommissie, die beide aangeven dit een werkbare oplossing te vinden.

Via deze oplegnotitie formaliseert het algemeen bestuur de opdracht hiervoor en geeft tegelijk invulling aan de uitvoering hiervan.

Beoogd effect

Een realistisch geraamde begroting die voldoende middelen bevat om de gewenste doelstellingen te bereiken

Argumenten**1.1 De nieuwe naam geeft beter weer wat de operatie behelst**

Operatie Stofkam wekt de verwachting dat er alleen gezocht wordt naar budgetten waar ruimte in zit. In werkelijkheid blijken deze vaak gebruikt te worden om andere budgetten met tekorten te compenseren. Voor een goede begroting is het van belang om naar beide kanten te kijken en zo realistisch mogelijk te ramen.

2.1 Een tussenpoos van drie jaar levert meer historische gegevens op om een betrouwbare analyse te maken

Om een goede financiële analyse te maken, is het gewenst om historisch vergelijkingsmateriaal te hebben. Waar in 2016 de brandweer slechts twee volledige jaren als referentie had, zijn dat er nu vijf. Daarnaast is het nu ook een goed moment om het nieuwe beleid van de afgelopen drie jaren te toetsen of deze ramingen nog realistisch zijn.

2.2 Dit is conform bestuurlijke afspraken

Bij de vaststelling van de eerste operatie is bestuurlijk de afspraak gemaakt om deze iedere drie jaar te organiseren. Aangezien de vorige operatie in 2016 plaats vond, is het logisch dat in 2019 de volgende georganiseerd wordt.

2.3 Zo kunnen de resultaten van Operatie Doorlichten Begroting opgenomen worden in de kaderbrief 2021

De kaderbrief 2021 wordt aan het einde van het jaar in het dagelijks bestuur behandeld. Door nu Operatie Doorlichten Begroting te starten, kunnen de uitkomsten in deze kaderbrief opgenomen worden.

3.1 Deze rol past uitstekend bij de verantwoordelijkheden van de portefeuillehouder Financiën

De portefeuillehouder Financiën beheert de portefeuille met alle P&C-gerelateerde zaken, zoals de begroting, kaderbrief en de jaarrekening. Operatie Doorlichten Begroting is een vergelijkbaar product, waarmee deze uitstekend binnen de portefeuille past.

4.1 Operatie Doorlichten Begroting past uitstekend binnen het doel van de auditcommissie

In de verordening op de auditcommissie staat als doel van de auditcommissie om het algemeen bestuur te adviseren over alle financiële en bedrijfsvoeringsaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond organisatiebeleid en planning & control. Operatie Doorlichten Begroting gaat zowel over de financiën als de bedrijfsvoering, en past daarmee naadloos binnen het doel.

Kanttekeningen/risico's**1.1 Een nieuwe naam kan andere verwachtingen scheppen**

Met een naam als Doorlichten Begroting kan de suggestie gewekt worden dat deze exercitie bedoeld is om te zoeken naar posten waar juist extra budget nodig is. De insteek van de operatie is, ongeacht de naam, een grondige, kritische toets om te kijken of we het geld dat we dachten nodig te hebben ook daadwerkelijk nodig hebben.

2.1 Het betreft hier een cijfermatige exercitie zonder inhoudelijke onderbouwing

Binnen Operatie Doorlichten Begroting doen we een cijfermatige exercitie om te onderzoeken waar

ruimte zit en waar tekort. Om echt een goede beoordeling te kunnen doen is ook een analyse van de inhoudelijke onderbouwing van de posten nodig. Echter, door de auditcommissie, financieel adviseurs en directie nauw te betrekken bij de uitvoering van Operatie Doorlichten Begroting voorkomen we dat onnodig budgetten worden aangepast.

2.2 Een financiële analyse van de begroting geeft geen volledige duidelijkheid over de efficiëntie

Het consciëntieus meten van efficiëntie vindt plaats door het in beeld brengen van alle processen, het benoemen van normen voor die processen op het gebied van bijvoorbeeld doorlooptijd en kostprijs en het vervolgens monitoren van deze processen. Dit is een intensief traject, wat pas over minimaal een jaar tot resultaat leidt. Een financiële analyse van de begroting geeft een minder nauwkeurig beeld, maar wel voldoende om tot een oordeel te komen.

3.1 Er wordt geen gebruik gemaakt van de expertise van financiële ambtenaren

Een traject als Operatie Doorlichten Begroting leent zich ook goed om uitgevoerd te worden door financiële ambtenaren. Echter, doordat het hier een opdracht van het algemeen bestuur betreft, is het gewenst dat de uitvoerders goed in staat zijn om recht te doen aan bestuurlijke belangen.

Vandaar dat de auditcommissie het meest geschikte platform lijkt om deze opdracht uit te voeren.

Financiële consequenties

Voorlopig geen.

Vervolgaanpak/uitvoering

Concreet ziet de planning er als volgt uit:

Fase 1: Opdracht vaststelling

25 februari 2019: Vaststelling van de concept opdracht door DB

7 maart 2019: Vaststelling van de definitieve opdracht door AB

20 maart 2019: Informeren vaststelling opdracht in auditcommissie

Fase 2: Uitvoering opdracht

April – juni: Proces voorbereiden

17 juni 2019: Eerste sessie met auditcommissie (uitleg opbouw begroting, verloop Operatie Stofkam 2016, voorstel onderwerpen Operatie Doorlichten Begroting)

Juli – augustus: Uitwerking Operatie Doorlichten Begroting

September (nog te plannen): Tweede sessie met auditcommissie (vaststelling resultaten)

Fase 3: Bestuurlijke vaststelling resultaten

2 oktober: Mondelinge mededeling over Operatie Doorlichten Begroting in bestuurscommissie veiligheid

2 oktober: Mondelinge mededeling over Operatie Doorlichten Begroting in bestuurscommissie gezondheid

9 oktober: Definitieve vaststelling resultaten auditcommissie

16 oktober: Informeren resultaten dagelijks bestuur

16 december: Definitieve vaststelling resultaten algemeen bestuur (naast de kaderbrief)

Communicatie

Deze oplegnotitie wordt ter informatie gedeeld in de bestuurscommissies.

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Handhavingsbeleid industriële veiligheid 2019-2022
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Roel Sluiter
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	1. Handhavingsbeleid industriële veiligheid 2019-22
Vergaderdatum	7 maart 2019
Agendapunt	8
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Brandweer, afdeling Risicobeheersing en juridisch adviseur
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> Het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid 2019-2022 vast te stellen en per 1 januari 2019 in werking te laten treden. Het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid (2014-2018) per 1 januari 2019 in te trekken.

Inleiding
<p>Veiligheidsregio Fryslân heeft wettelijke verantwoordelijkheden op het gebied van toezicht en handhaving in het kader van industriële veiligheid. De taken en verantwoordelijkheden binnen dit kader voor de Veiligheidsregio zijn opgenomen in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). In het handhavingsbeleid wordt vastgelegd hoe Veiligheidsregio Fryslân invulling geeft aan het toezicht en de handhaving van het Brzo en de Wvr.</p> <p>Gezien het belang om de risicovolle bedrijven, landelijk, op dezelfde wijze te benaderen en eenduidig uitvoering te geven aan toezicht en handhaving wordt vanuit het Landelijk expertisecentrum Brzo (LECBrho) gevraagd om het landelijke modelbeleid vast te stellen. Het beleid is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de zes coördinatoren van de Brzo-Veiligheidsregio's.</p> <p>Na het besluit treedt dit handhavingsbeleid in werking en wordt het huidige vastgestelde handhavingsbeleid (2014-2018) ingetrokken. Het nieuwe beleid sluit aan bij de recente ontwikkelingen in wet- en regelgeving op dit thema. De laatste jaren hebben op tal van wetten en regelingen (Brzo 2015, Wet VTH, Landelijke Handhavingsstrategie etc.) ontwikkelingen plaatsgevonden die middels dit nieuwe beleid geborgd worden in de toezicht en handhaving.</p> <p>Het vaststellen van dit beleid zal niet tot noemenswaardige veranderingen in werk of werkzaamheden leiden in vergelijking met het vorige beleid.</p>

Beoogd effect

Het nieuwe beleid leidt tot een eenduidige werkwijze op nationaal en regionaal niveau.

Argumenten

- 1.1 *Majeure risicobedrijven kunnen op uniforme wijze daadkrachtig worden benaderd in het kader van toezicht en handhaving.*
- 1.2 *Met het nieuwe beleid ontstaat duidelijkheid en transparantie over de uit te voeren taken.*
- 1.3 *Actualisatie van het huidige handhavingsbeleid is noodzakelijk om aan te sluiten bij de recente ontwikkelingen in wet- en regelgeving.*

Kanttekeningen/risico's

- 1.1 *Het is de verwachting dat het beleid niet leidt tot meer handhavingsacties vanuit de veiligheidsregio.*

Financiële consequenties

Er zijn geen extra kosten gemoeid met het vaststellen van het beleid. De werkzaamheden voortvloeiend uit dit beleid kan binnen de huidige personele bezetting worden uitgevoerd.

Vervolgaanpak/uitvoering

Na vaststellen van het beleid door het bestuur worden in Q2 2019 ambtelijk de werkafspraken geactualiseerd met Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe waarmee deze taken gezamenlijk en eenduidig worden uitgevoerd.

Communicatie

Na de bestuurlijke vaststelling:

- 1. Na vaststelling van het nieuwe beleid wordt het besluit bekend gemaakt via overheid.nl.
- 2. Direct betrokkenen (Brzo-inrichtingen) worden op de hoogte gesteld van het handhavingsbeleid.

Besluit:	
☐ niet vastgesteld ☐ ongewijzigd vastgesteld ☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	Paraaf secretaris:
Kopie naar auteur	

Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid

Veiligheidsregio Fryslân

2018 - 2022

Colofon

Veiligheidsregio Fryslân
Veiligheidsregiofryslan.nl

In samenwerking met:

Landelijk Expertise Centrum BrandweerBRZO
info@brandweerbrzo.nl
www.brandweerbrzo.nl

Versiebeheer

Titel : Handhavingsbeleid industriële veiligheid 2018 - 2022
Huidige versie : 2.1
Vorige versie : 1.0 Handhavingsbeleid Veiligheidsregio's - Industriële veiligheid
Documenteigenaar : Afdeling Risicobeheersing, dhr. A. Berends

Datum : 22 mei 2018

Status : definitief, met mogelijkheid tot tussentijdse herziening

Geaccordeerd door:

BrandweerBRZO coördinatoren van de zes veiligheidsregio samenwerkingsverbanden d.d. 11 januari 2018

Directeuren van de zes Brzo veiligheidsregio samenwerkingsverbanden, maart 2018

Vastgesteld door / datum:

Veiligheidsregio Fryslân
- Algemeen bestuur, 12 december 2018

Voorwoord

Het vorige handhavingsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân wordt vervangen door een geactualiseerd handhavingsbeleid. Dit geactualiseerd handhavingsbeleid biedt een uniform en consistent kader waarbinnen Veiligheidsregio Fryslân (hierna ook aangeduid met: de veiligheidsregio) invulling geeft aan haar toezichthoudende en handhavende taken. Het bestuur van de veiligheidsregio houdt zich aan dit document dat de basis vormt voor de handhaving van de verplichtingen van het Besluit risico's en zware ongevallen 2015 (hierna: Brzo 2015), artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's.

Sinds 1 oktober 2010 heeft de veiligheidsregio een aantal wettelijke taken en bevoegdheden op het gebied van industriële veiligheid. Naast het aanwijzen van inrichtingen die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken hebben deze taken en bevoegdheden betrekking op het houden van toezicht op de naleving van wettelijke verplichtingen en het zo nodig sanctioneren van geconstateerde overtredingen. De wettelijke verplichtingen waar het om gaat staan in het Brzo 2015, artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's. Vóór de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's voerde de brandweer deze taken uit in opdracht van gemeenten, die toen verantwoordelijk en bevoegd gezag waren voor de uitvoering.

Toezicht en handhaving genieten de afgelopen jaren een brede belangstelling. Na het incident bij Chemie-Pack Moerdijk in 2011 en de problemen bij Odjell Terminals Rotterdam in 2012/2013 is de roep van de politiek en de maatschappij om strikter toezicht en strengere handhaving steeds sterker geworden. Uit diverse rapportages, waaronder de rapporten van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, blijkt dat er nog veel valt te verbeteren in het toezicht op risicovolle bedrijven.

Sinds begin 2007 is het Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO (LEC) actief. Het LEC, dat een samenwerkingsverband is tussen Infopunt Veiligheid van het IFV en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR), ondersteunt veiligheidsregio's bij de uitvoering van het toenmalig Besluit risico's zware ongevallen 1999 en artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's (bedrijfsbrandweren). Dit doet het LEC door kennis te bundelen en toegankelijk te maken. Het LEC heeft in de loop der jaren een aantal producten ontwikkeld waarvan veiligheidsregio's gebruik kunnen maken. Een van deze producten was het model handhavingsbeleid voor industriële veiligheid 2014-2018. Het inwerkingtreden van het Brzo 2015 en de naar aanleiding daarvan gewijzigde de Landelijke Handhavingsstrategie Brzo '99 maken een herziening van dit model noodzakelijk. Daarbij wordt opgemerkt dat voor overtredingen van het Brzo 2015 de Landelijke Handhavingsstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 moet worden gevolgd. Dit is ook als zodanig in onderhavig beleid verwoord en de genoemde bijlage A is als Bijlage 1 bijgevoegd.

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Wettelijk kader industriële veiligheid	7
2.1	Wettelijke grondslag	7
2.2	Reikwijdte	8
2.3	Te handhaven verplichtingen	9
2.4	Advisering en signaleringstoezicht	11
3	Toezichtstrategie	12
3.1	Toezicht op eisen bedrijfsbrandweeraanwijzing	12
3.1.1	Opleveringscontrole	12
3.1.2	Reguliere controle	12
3.1.3	Toezicht op de geoefendheid bedrijfsbrandweer	13
3.2	Toezicht op eisen Brzo 2015	13
3.3	Signaaltoezicht	14
3.4	Incidenten, klachten en meldingen	14
4	Sanctiestrategie.....	15
4.1	Ernstige overtredingen en niet-ernstige overtredingen	15
4.2	In te zetten handhavingsmiddelen.....	15
4.3	Strafrechtelijke aanpak	19
5	Organisatie	21
5.1	Organisatorische aspecten	21
5.2	Monitoring en rapportage	21
5.3	Actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten	22
5.4	Uitvoering.....	22
	Bijlage 1: Handhavingsmogelijkheden Brzo 2015 /Rrzo.....	23
	Bijlage 2: Voorbeelden van ernstige en niet-ernstige overtredingen	35
	Bijlage 3: Afwegingskader voor keuze bestuursdwang of dwangsom	38

1 Inleiding

Veiligheidsregio Fryslân heeft ook wettelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van industriële veiligheid. Deze betreffen onder andere het uitvoeren van toezicht op en handhaving van de verplichtingen die zijn gesteld op grond van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). Ten aanzien van het Brzo 2015 hebben ook het bevoegd gezag Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Inspectie SZW toezichts- en handhavingstaken. Samen vormen zij de toezichthouders zoals bedoeld in artikel 1 van het Brzo 2015.

Doel

Met onderhavig handhavingsbeleid legt het bestuur van Veiligheidsregio's Fryslân beleid vast voor de handhaving van de artikelen 31 en 48 van de Wvr en de artikelen van het Brzo 2015 die een nadere uitwerking geven aan artikel 48 Wvr¹. Dit handhavingsbeleid bestaat uit een toezicht- en een sanctiestrategie. De toezichtstrategie geeft aan hoe de veiligheidsregio invulling geeft aan hun toezichthoudende taak. Uit de sanctiestrategie volgt hoe het bestuur van de veiligheidsregio reageren op een geconstateerde overtreding. Daarbij wordt opgemerkt dat voor overtredingen van het Brzo 2015 de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 wordt gevolgd. Dit is ook als zodanig in onderhavig beleid verwoord, zie ook bijlage 1.

Op 8 juli 2015 is het Brzo 1999 ingetrokken en vervangen door het Brzo 2015. Dit heeft gevolgen voor het eerder vastgestelde handhavingsbeleid. Het onderhavige handhavingsbeleid betreft een aanpassing naar aanleiding van deze wijziging in regelgeving.

Dit handhavingsbeleid biedt de basis voor het maken van transparante keuzes en het stellen van prioriteiten, zodat adequaat met de handhavingstaak kan worden omgegaan. Met handhaving wil de veiligheidsregio bereiken dat de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van industriële veiligheid wordt bevorderd. Achterliggend doel is beheersing van de risico's die samenhangen met activiteiten binnen risicovolle bedrijven. Bedrijven dragen de primaire verantwoordelijkheid voor de interne en externe veiligheid en moeten ervoor zorgen dat ze hun bedrijfsprocessen beheersen. Om dat te realiseren zullen bedrijven de maatregelen moeten treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Het handhavend optreden van de veiligheidsregio is gericht op het bevestigen van die verantwoordelijkheid. Met het beschikbare instrumentarium zal de veiligheidsregio ervoor zorgdragen dat de risicovolle bedrijven hun verantwoordelijkheid waarmaken. Toepassing van handhavingsinstrumenten is daarbij van wezenlijk belang. Niet alleen voor de geloofwaardigheid van de overheid en van de regels die zij stelt, maar ook vanwege het gegeven dat handhaving een essentieel onderdeel vormt van succesvol veiligheidsbeleid. De veiligheidsregio streeft een eenduidige en stringente handhaving na die is gericht op het zo volledig mogelijk naleven van de verplichtingen van artikel 48 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Brzo 2015 alsmede artikel 31 van de Wvr en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr).

Aanleiding

Er zijn verschillende redenen geweest om dit handhavingsbeleid op te stellen. In de eerste plaats is door de Landelijke Aanpak Toezicht Risicobeheersing Bedrijven (LAT-RB) in 2013 een handhavingstrategie (Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999: 2013) opgesteld. Het LAT-RB heet inmiddels BRZO+. In het BRZO+ zijn de drie toezichthouders op het Brzo 2015 vertegenwoordigd. De

¹ Artikel 31 betreft de aanwijzing van inrichtingen die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken en artikel 48 bevat de verplichting om veiligheidstechnische gegevens te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft voor de voorbereiding van de rampenbestrijding.

door het LAT-RB opgestelde handhavingstrategie betreft een aanvulling op de Brzo Werkwijzer met uniforme procedures en werkwijzen voor handhaving op het Brzo. Het is de bedoeling dat de bestuursorganen die belast zijn met toezicht en handhaving op het Brzo 2015 zich committeren aan toepassing van deze strategie door dit vast te leggen in het eigen toezichts- en handhavingsbeleid. De Landelijke Handhavingstrategie is voor het uitwerken van onderhavig handhavingsbeleid een belangrijk uitgangspunt geweest. In de tweede plaats was de wens van de politiek en de maatschappij om scherper en meer uniform toezicht een belangrijke drijfveer geweest voor het opstellen van dit handhavingsbeleid. Het ernstige incident bij Chemie-Pack en de problemen rondom de handhaving bij Odfjell Terminals Rotterdam vormden hiervoor de opmaat. Op 8 juli 2015 is het Brzo 1999 ingetrokken en vervangen door het Brzo 2015. Dit heeft gevolgen voor het eerder vastgestelde handhavingsbeleid en voor de Landelijke Handhavingstrategie. De tabel van bijlage A van de Landelijke Handhavingstrategie is naar aanleiding van het Brzo 2015 aangepast, waarbij in een oplegnotitie is aangegeven dat waar in de Landelijke Handhavingstrategie over Brzo'99 en Regeling risico's zware ongevallen '99 wordt gesproken, Brzo 2015 en Regeling risico's zware ongevallen 2015 (hierna: Rrzo) moeten worden gelezen.

Het opstellen van handhavingsbeleid is bovendien steeds minder een vrijblijvende aangelegenheid geworden. Voor de handhaving van de omgevingswetgeving zijn in het Besluit omgevingsrecht bijvoorbeeld (kwaliteits)eisen opgenomen waaraan de handhaving dient te voldoen. Kort gezegd houden deze eisen in dat het bevoegd gezag (provincie of gemeente) handhavingsbeleid moet vaststellen, dit moet afstemmen met de handhavingpartners (waaronder de veiligheidsregio) en organisatorische maatregelen moet treffen om de uitvoering van het beleid te waarborgen. Volgens het Besluit omgevingsrecht moet in het handhavingsbeleid, dat is gebaseerd op een analyse van de problemen die zich met betrekking tot de naleving kunnen voordoen, gemotiveerd worden aangegeven welke doelen het bevoegd gezag zichzelf stelt bij de handhaving en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren. Regelmatig moet worden bezien of het beleid moet worden aangepast, bijvoorbeeld naar aanleiding van de evaluatie van het uitvoeringsprogramma dat ieder jaar moet worden opgesteld ter uitwerking van het handhavingsbeleid. Verder is bepaald dat het beleid inzicht moet geven in de prioriteiten die het bevoegd gezag stelt met betrekking tot de handhavingsactiviteiten. In het Besluit omgevingsrecht is ook bepaald dat het handhavingsbeleid moet bestaan uit zowel een toezichtstrategie als een sanctiestrategie. Hoewel het Besluit omgevingsrecht niet van toepassing is op veiligheidsregio's vormen de kwaliteitseisen uit dat besluit wel voor dit handhavingsbeleid een belangrijk uitgangspunt. Een handhavingspartner van de veiligheidsregio (bevoegd gezag Wabo) moet er namelijk wel aan voldoen. Bovendien past het binnen het kwaliteitszorgsysteem dat de veiligheidsregio voor het Brzo-toezicht op grond van artikel 23 Wvr hanteert. Tot slot kan de veiligheidsregio niet achterblijven bij de handhavingpartners. Provincies en de Inspectie SZW hebben op het gebied van het Brzo 2015 ook handhavingsbeleid vastgesteld.

De veiligheidsregio wil invulling geven aan hun eigen rol en verantwoordelijkheid voor de handhaving. De veiligheidsregio streeft een verdere professionalisering na van de uitvoering van hun handhavingstaken. Naast het vaststellen van handhavingsbeleid gaat het daarbij om een kwalitatief hoogwaardige uitvoering.

Wie doet wat

Het houden van toezicht wordt uitgevoerd door toezichthouders in dienst van de veiligheidsregio. Dat zijn ambtenaren van de Veiligheidsregio die door het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân op grond van artikel 61 van de Wvr zijn aangewezen als toezichthouders. Conform de dienstverleningsovereenkomst tussen Veiligheidsregio Fryslân en Veiligheidsregio Groningen voeren medewerkers van Veiligheidsregio Groningen de taken uit voor Veiligheidsregio Fryslân. De medewerkers van Veiligheidsregio Groningen die zich bezig houden met toezicht en handhaving zijn werkzaam in de Brandweerbrzo-regio Noord. De aangewezen toezichthouders kunnen bij de uitoefening van hun taken gebruik maken van de toezichthoudende bevoegdheden die de Algemene wet bestuursrecht (in titel 5.2) aan hen toekent. Het betreft hier het toezicht in het kader van het

bestuursrecht. Daarnaast is het mogelijk dat de veiligheidsregio buitengewone opsporingsambtenaren (verder: BOA's) voor een bepaald domein in dienst heeft. Deze BOA's zijn bevoegd tot de opsporing van bepaalde strafbare feiten (afhankelijk van het domein waarin zij werken). Het opmaken van proces-verbaal naar aanleiding van een geconstateerd strafbaar feit geschiedt door deze BOA's. Op basis van het proces-verbaal besluit de officier van justitie om al dan niet tot vervolging van de verdachte over te gaan (zie verder over de strafrechtelijke handhaving paragraaf 4.3). De veiligheidsregio heeft geen BOA's in dienst voor opsporing van strafrechtzaken. Tot nu toe heeft de veiligheidsregio ingezet op bestuursrechtelijke handhaving van strafbare feiten.

Het naar aanleiding van een geconstateerde overtreding vaststellen op welke wijze daarop wordt gereageerd is een verantwoordelijkheid van het bestuur van een veiligheidsregio. Het bestuur kan deze taak mandateren aan de leidinggevende van de inspecteur. Ook bij gemandateerde bevoegdheden dient het onderhavige handhavingsbeleid te worden gevolgd.

Het opleggen van een bestuurlijke sanctie geschiedt door het bestuur van de veiligheidsregio waarbinnen de desbetreffende inrichting is gelegen op grond van artikel 48, tweede lid van de Wvr (bevel tot niet in werking stellen of houden van een inrichting) of artikel 63 van de Wvr (last onder bestuursdwang). Op grond van artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht mag een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Afbakening

Dit beleid is beperkt tot het toezicht en de handhaving van de verplichtingen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio bevoegd is. Het gaat hierbij om het:

- houden van toezicht (controleren/inspecteren);
- (dreigen met) toepassing van bestuurlijke sancties.

Het volgende hoofdstuk bevat een beschrijving van de wettelijke verplichtingen ten aanzien waarvan de veiligheidsregio toezichthoudende en handhavende bevoegdheden heeft.

Voor de overtreding van een aantal artikelen van het Brzo 2015 en van de verplichtingen met betrekking tot de bedrijfsbrandweeraanwijzing geldt dat hiertegen niet alleen bestuursrechtelijk kan worden opgetreden, de betreffende bepalingen zijn ook strafbaar gesteld in de Wet veiligheidsregio's en het Brzo 2015. In paragraaf 4.3 wordt nader in gegaan op de strafrechtelijke handhaving.

Jaarlijks werkprogramma²

De veiligheidsregio werkt dit handhavingsbeleid jaarlijks uit in een werkprogramma waarin wordt aangegeven welke activiteiten de veiligheidsregio in dat komende jaar uitvoert. Daarbij houdt de veiligheidsregio rekening met de in dit document gestelde doelen en prioriteiten. Het werkprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd om vast te stellen of de in het werkprogramma opgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en of deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de in dit document gestelde doelen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een algemene beschrijving van de relevante wet- en regelgeving. Daarbij gaat het om de wettelijke verplichtingen waaraan bedrijven moeten voldoen en waarop het toezicht en de handhaving van de veiligheidsregio zich richt. Hoofdstuk 3 en 4 bevatten de toezicht- en sanctiestrategie die door de veiligheidsregio wordt toegepast. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de organisatorische aspecten.

² Bij een handavingsprogramma hoort een werkprogramma waarin wordt aangegeven wat de veiligheidsregio dat jaar gaat doen. Voor de veiligheidsregio's 3Noord wordt door Veiligheidsregio Groningen voor elk jaar een werkprogramma opgesteld, conform de dienstverleningsovereenkomst met Veiligheidsregio Groningen.

2 Wettelijk kader industriële veiligheid

2.1 Wettelijke grondslag

De bevoegdheden voor toezicht en handhaving zijn opgenomen in de artikelen 48, 61 en 63 van de Wvr. Op grond van artikel 48 Wvr geldt de verplichting veiligheidstechnische gegevens, die nodig zijn voor een adequate voorbereiding van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, te verstrekken aan het bestuur van de veiligheidsregio. Deze algemene verplichting is nader uitgewerkt in de artikelen 6, eerste tot en met derde, vijfde tot en met zevende lid, 8, derde en vierde lid, 9, eerste en tweede lid, 10, tweede tot en met vierde en zesde tot en met negende lid, 11, eerste en tweede en vijfde lid, 12, eerste en tweede lid van het Brzo 2015.

Toezicht op de naleving

In artikel 61 Wvr is bepaald dat met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens artikel 31 en 48 Wvr bepaalde zijn belast de door het bestuur van de veiligheidsregio aangewezen ambtenaren³. Voor zover het verplichtingen betreft van artikel 31 Wvr en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's (hierna: Bvr) zijn deze toezichthouders bevoegd toezicht te houden bij alle inrichtingen die *kunnen* worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig. Als het gaat om de verplichtingen van artikel 48 en het Brzo 2015 dan zijn de toezichthouders alleen bevoegd ten aanzien van inrichtingen waarvoor een rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld (hogedrempelinrichtingen).⁴

Handhaving

Artikel 63 Wvr bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio bevoegd is tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens artikel 31 van de Wvr (bedrijfsbrandweten) en artikel 48 van de Wvr (inclusief Brzo 2015). In plaats van een last onder bestuursdwang kan het bestuur van de veiligheidsregio een last onder dwangsom opleggen (artikel 5:32 Algemene wet bestuursrecht). De handhavingsbevoegdheid ten aanzien van artikel 48 (inclusief Brzo 2015) is beperkt tot inrichtingen waarvoor een rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld. Dat betreft de hogedrempelinrichtingen. In artikel 63 Wvr is verder aangegeven dat onder de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen mede de bevoegdheid behoort om een inrichting stil te leggen, gedeeltelijk buiten werking te stellen of te verzegelen dan wel het verzegelen of verwijderen van hetgeen zich in de inrichting bevindt.

Bevel tot niet in werking stellen of houden

Een bijzondere handhavingsbevoegdheid is opgenomen in artikel 48, tweede lid Wvr waarin is bepaald dat het bestuur van de veiligheidsregio kan bevelen dat een inrichting waarvoor een rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld (hogedrempelinrichtingen) niet in werking gesteld of gehouden wordt, indien degene die de inrichting in werking zal hebben of heeft, niet aan de verplichting tot informatieverschaffing van het eerste lid heeft voldaan. De informatieverschaffing geldt ook voor de inrichting om aan te kunnen tonen dat zij voldoet het Brzo 2015. Als in een veiligheidsrapport gegevens en beschrijvingen ontbreken die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding is het bijvoorbeeld mogelijk een bevel uit te vaardigen op grond waarvan de inrichting niet meer in werking mag worden gehouden. Om het bevel te handhaven is het wel nodig om ook een last onder bestuursdwang of dwangsom op te leggen. Daarmee kan bijvoorbeeld worden bepaald dat een dwangsom wordt verbeurd voor iedere dag dat

³ Het besluit waarmee de ambtenaren worden aangewezen moet volgens artikel 61 Wvr worden gepubliceerd in de Staatscourant.

⁴ Uit artikel 61 en artikel 17 van de Wvr vloeit namelijk voort dat de toezichthouders voor wat betreft artikel 48 (inclusief het Brzo 2015) alleen kunnen worden aangewezen voor inrichtingen waarvoor een rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld. Alleen voor hogedrempelinrichtingen geldt deze verplichting.

geen gevolg is gegeven aan het bevel tot buiten werking stellen (sluiting) van de inrichting. Het niet opvolgen van het bevel is bovendien strafbaar krachtens artikel 184 Wetboek van Strafrecht.

De bevelsbevoegdheid vindt haar grondslag in de Seveso-III richtlijn. Ingevolge artikel 19, eerste lid, derde volzin, van de richtlijn kunnen de exploitatie of de inbedrijfstelling van een inrichting worden verboden, indien de exploitant de krachtens de richtlijn verlangde gegevens niet binnen de daarvoor gestelde termijn heeft ingediend. Het bestuur van de veiligheidsregio zal volgens de wetgever⁵ alvorens een niet-inbedrijfstelling te bevelen overleg moeten voeren met de handhavingpartners, met name het bevoegd gezag Wabo. Dit in verband met de nauwe relatie tussen de rampenbestrijding, de voorbereiding daarop en de externe veiligheid. In dit overleg zal aan de orde kunnen komen welke gegevens in het kader van de voorbereiding op de bestrijding van rampen en zware ongevallen ten aanzien van de betrokken inrichting relevant zijn en in hoeverre deze relevante gegevens wel of niet zijn verstrekt.

2.2 Reikwijdte

Gezien de wettelijke grondslag is dit handhavingsbeleid beperkt tot het toezicht op en de handhaving van:

- artikel 31 van de Wvr en hoofdstuk 7 van het Bvr (verplichtingen met betrekking tot bedrijfsbrandweren die gelden voor inrichtingen die zijn of kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig);
- artikel 48 van de Wvr en de daarop gebaseerde artikelen van het Brzo, voor zover het gaat om hogedrempelinrichtingen⁶ en de verplichting om informatie te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding.

In de tabel hieronder is aangegeven voor welke wettelijke verplichtingen en ten aanzien van welke inrichtingen de toezichthouders van de veiligheidsregio toezichthoudende bevoegdheden hebben en het bestuur van een veiligheidsregio handhavingsbevoegdheden heeft.

⁵ Zie de memorie van toelichting bij de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer, de Wet rampen en zware ongevallen en de Arbeidsomstandighedenwet ter uitvoering van de EG-richtlijn betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (Seveso II), Kamerstukken II 1997/98, 25972, nr. 3. Een vergelijkbare passage is opgenomen in de memorie van toelichting bij de Wet veiligheidsregio's (Kamerstukken II 2006/07, 31117, nr. 3).

⁶ Op grond van artikel 48 van de Wvr geldt de verplichting weliswaar voor een ieder maar de handhaving kan zich alleen richten tot hogedrempelinrichtingen (dat volgt uit artikel 63 Wvr). De handhavingsbevoegdheid strekt zich ook niet uit tot de in de artikelen 6.2.1 en 6.3.1 Bvr genoemde exploitant van een burgerluchthaven, de basiscommandant van een militaire luchthaven en degene die een afvalvoorziening categorie A drijft. Voor deze luchthavens en afvalvoorziening moet wel een rampbestrijdingsplan worden opgesteld. Een afvalvoorziening categorie A komt overigens in Nederland niet voor.

Categorieën inrichtingen	Verplichtingen		
	Informatieverplichting artikel 48 Wvr	Informatie-verplichtingen Brzo	Verplichtingen bedrijfsbrandweer-aanwijzing
hogedrempelinrichtingen	Ja	Ja	Ja
lagedrempelinrichtingen	Nee	Nee	Ja
ARIE-plichtige inrichtingen voor zover deze: <ul style="list-style-type: none"> - (nagenoeg) geheel zijn bestemd voor de opslag in verband met vervoer van gevaarlijke stoffen - spoorwegemplacements betreffen en geen onderdeel zijn van een inrichting waarop het Brzo van toepassing is 	Nee	N.v.t.	Ja
Inrichtingen waarin kernenergie kan worden vrijgemaakt of splijtstoffen kunnen worden bewerkt	Nee	N.v.t.	Ja

2.3 Te handhaven verplichtingen

De tabel hieronder benoemt de wettelijke artikelen waarvoor de toezichthouders van de veiligheidsregio toezichthoudende bevoegdheden hebben en het bestuur van de veiligheidsregio de wettelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheid heeft deze te handhaven. Daarbij geeft de tabel aan wie verantwoordelijk is om deze verplichtingen na te leven. Sancties moeten over het algemeen worden gericht tot de overtreder. De overtreder is degene die een voor hem geldende verplichting niet heeft nageleefd. Bij bedrijven kan over het algemeen de directie verantwoordelijk worden gehouden voor de juiste naleving van de wettelijke verplichtingen. Handhavingsbesluiten kunnen dan ook meestal worden gericht tot de directie.

Verplichting	Artikel	Wet/AMvB	Verantwoordelijk voor de naleving
Verstrekken nodige inlichtingen voor het uitoefenen van de aanwijzingsbevoegdheid (in de meeste gevallen zullen de inlichtingen worden verstrekt n.a.v. een door de veiligheidsregio gedaan verzoek op grond van artikel 7.2, lid 1 of 4 of artikel 7.4, lid 1).	31, lid 5	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting
Bedrijfsbrandweer moet voldoen aan eisen van de aanwijzing	31, lid 2	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting
Bedrijfsbrandweer moet aanwijzingen opvolgen van degene die op grond van een wettelijk voorschrift met de feitelijke leiding van die bestrijding is belast	31, lid 7	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting
Voor 1 februari toezenden overzicht werkelijke sterkte bedrijfsbrandweer op 1 januari	31, lid 6	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting

Verstrekken van veiligheidstechnische gegevens die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding	48, lid 1	Wvr	Drijver van hogedrempelinrichting
Kennisgeving doen en groepsrisico en plaatsgebonden risico daarin opnemen	6, lid 1 en 2	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Melden significante wijzigingen en tijdig melden	6, lid 5 en 6	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Raadpleegbare lijst gevaarlijke stoffen in kennisgeving	6, lid 7	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Uitwisseling gegevens domino-inrichtingen en samenwerking voorlichting publiek en bedrijven	8 lid 3 en 4	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Bijwerken kennisgeving en VR i.v.m. relevante wijzigingen die niet vergunningplichtig zijn en voorafgaand inlichten van bevoegd gezag	9, lid 1 en 2	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
VR bevat de aangegeven gegevens en beschrijvingen	10, lid 2 en bijlage II	Brzo 2015 Rrzo	Drijver van hogedrempelinrichting
Gewijzigde delen in begrijpelijke vorm binnen de termijn genoemd in artikel 10 vierde lid verstrekken	10, lid 6	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Veiligheidsrapport (VR) elke 5 jaar bezien en indien nodig bijwerken en onverwijld toezenden	10, lid 7 en 9	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
VR bezien en indien nodig bijwerken na een zwaar ongeval en of op enig ander tijdstip bij nieuwe feiten en/of nieuwe technische kennis aangaande veiligheid en onverwijld toezenden	10, lid 8 en 9	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Intern noodplan informatie externe communicatie en eens per 3 jaar bijwerken	11, lid 1 en 2	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Bijhouden stoffenlijst en toegang stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten	12, lid 1 en 2	Brzo 2015 Rrzo	Drijver van hogedrempelinrichting

Opmerkingen:

- de drijver van de inrichting is meestal dezelfde als het hoofd of de bestuurder van de inrichting; hierbij gaat het in de meeste gevallen om de directie van het bedrijf die verantwoordelijk kan worden gehouden voor de naleving van de wettelijke verplichtingen; bij de Kamer van Koophandel kan worden nagegaan wie de bestuurder is van het bedrijf (rechtspersoon) die de inrichting drijft;
- in aanwijsbeschikkingen worden eisen opgenomen waarbij gebruik wordt gemaakt van standaardvoorschriften;
- de artikelen van het Brzo 2015 kunnen alleen worden gehandhaafd voor zover deze een verplichting inhouden voor hogedrempelinrichtingen informatie te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding. Voor handhaving op overtredingen van het Brzo 2015 wordt de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de tabel van bijlage A van september 2017 gevolgd, zie bijlage 1.

2.4 Advisering en signaleringstoezicht

Hoewel de veiligheidsregio ten aanzien van de informatieverplichtingen van het Brzo 2015 geen toezichthoudende en handhavende bevoegdheden heeft bij *niet* hogedrempelinrichtingen, heeft de veiligheidsregio voor die inrichtingen wel een adviserende taak. Deze adviserende taak geldt ook voor de bepalingen van het Brzo 2015 waarop de veiligheidsregio geen handhavende bevoegdheden heeft. Dat volgt uit de taakomschrijving van het bestuur van de veiligheidsregio. Volgens artikel 10 c.q. artikel 25 van de Wvr zijn een van de taken van het bestuur van de veiligheidsregio, het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises c.q. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Medewerkers van de veiligheidsregio kunnen in dat kader ondersteuning verlenen aan de Omgevingsdiensten die namens het bevoegd gezag Wabo (provincies) toezicht en handhaving op het Brzo 2015 uitvoeren, en de Inspectie SZW. Zij kunnen daarbij bijvoorbeeld adviseren bij het constateren van gebreken of over te treffen veiligheidsmaatregelen binnen een bepaalde inrichting. Dit advies kan het bevoegd gezag Wabo (Omgevingsdienst) betrekken bij het toepassen van een bestuurlijk handhavingsinstrument.

Tijdens een inspectie geconstateerde overtredingen die liggen op het terrein van milieu (waaronder externe veiligheid) of arbeidsomstandigheden worden doorgegeven aan het bevoegd gezag Wabo respectievelijk de Inspectie SZW voor verdere afdoening. De toezichthouders kunnen dan echter ten aanzien van die overtredingen c.q. wet- en regelgeving geen gebruik maken van hun bevoegdheden als toezichthouder.

3 Toezichtstrategie

Het houden van toezicht betekent dat erop wordt toegezien dat wettelijke voorschriften worden nageleefd. Deze taak wordt uitgevoerd door toezichthouders/ inspecteurs. Onder toezichthouder wordt, volgens artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht verstaan: “een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift”.⁷ Het gaat dus om personen die bij of krachtens een wettelijk voorschrift zijn belast met het houden van toezicht. Voor het toezicht op de in hoofdstuk 2 genoemde wettelijke verplichtingen is het bestuur van de veiligheidsregio bevoegd om de toezichthouders aan te wijzen (zie paragraaf 2.1).

De toezichtstrategie geeft inzicht in de wijze waarop de veiligheidsregio invulling geven aan hun toezichthoudende taken om het in hoofdstuk 1 beschreven doel te bereiken. Daarbij gaat het om de wijze waarop controles (inspecties) worden voorbereid en worden uitgeoefend en de frequentie waarmee controlebezoeken worden afgelegd.

3.1 Toezicht op eisen bedrijfsbrandweeraanwijzing

Voor het toezicht op de verplichtingen voor bedrijfsbrandweren geldt de in deze paragraaf beschreven aanpak. Hierbij gaat het alleen om de activiteiten die plaatsvinden in het kader van toezicht (controle). De fase waarin activiteiten worden uitgevoerd om te komen tot een bedrijfsbrandweeraanwijzing, zoals het opvragen van een bedrijfsbrandweerrapport, het horen van de directie, het vragen van aanvullende gegevens en het opstellen en afgeven van de beschikking, valt daar buiten. In die fase kan het overigens wel nodig zijn gebruik te maken van wettelijke sanctiemiddelen. Wanneer bijvoorbeeld geen bedrijfsbrandweerrapport of aanvullende gegevens worden ingediend nadat het bestuur van de veiligheidsregio daarom heeft verzocht, kan met een last onder dwangsom alsnog worden afgedwongen dat het rapport of de informatie wordt geleverd.

3.1.1 Opleveringscontrole

Deze controle markeert de overgang van het aanwijzen van de inrichting naar de toezichtfase. Wanneer tijdens deze eerste controle wordt geconstateerd dat de bedrijfsbrandweer niet (volledig) voldoet, geeft de veiligheidsregio concrete aanwijzingen en voorlichting. Daarbij wordt in een brief vastgelegd binnen welke termijn het bedrijf welke maatregelen moet treffen om aan de aanwijsbeschikking en de daarin opgenomen eisen te voldoen. De opleveringscontrole is niet primair gericht op sanctionering.

3.1.2 Reguliere controle

Deze controle is aan de orde nadat de opleveringscontrole heeft plaatsgevonden. Een inrichting beschikt geheel of gedeeltelijk over een eigen bedrijfsbrandweer. Hierbij wordt een uitgebreide controle gehouden, in de vorm van een audit. Naast de controle op de aanwezigheid, het testen, het inspecteren en het onderhouden van het materieel van de bedrijfsbrandweer, wordt tijdens de controle aandacht besteed aan de organisatie van de bedrijfsbrandweer. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn opleiding en oefening van het bedrijfsbrandweerpersoneel.

Om ervoor te zorgen dat de noodzakelijke informatie voorhanden is en de relevante medewerkers aanwezig zijn, zullen deze controles over het algemeen vooraf worden aangekondigd. Vooral in het geval van de audits is een vroegtijdige planning van belang omdat de aanwezigheid van meerdere personen binnen de inrichting verlangd is voor de uitvoering van de audit. Indien gewenst zal de

⁷ Volgens de begripsbepalingen van het Brzo 2015 betreft een toezichthouder: een door het bevoegd gezag daartoe aangewezen persoon, de toezichthouder bedoeld in artikel 1 derde lid onderdeel d van de Arbeidsomstandighedenwet of de op basis van artikel 61, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's aangewezen persoon.

paraatheid van de bedrijfsbrandweer wel worden gecontroleerd tijdens een niet aangekondigde inspectie.

3.1.3 Toezicht op de geoefendheid bedrijfsbrandweer

Deze controle bestaat uit twee delen:

1. Beoordelen van de jaarlijkse oefenroosters en -programma's.
2. Bijwonen en beoordelen van bedrijfsbrandweeroefeningen.

Ad. 1: beoordelen oefenroosters en –programma's

In de standaardvoorschriften is bepaald dat een aangewezen inrichting jaarlijks voor 1 februari een oefenrooster en -programma in moet dienen voor het lopende jaar. De inhoudelijke eisen aan het oefenprogramma maken onderscheid tussen:

- onderhouden van de kennis en vaardigheden op het vastgestelde opleidingsniveau;
- onderhouden van kennis en vaardigheden op specifieke bedrijfsbrandweerelementen, zoals de inrichting, stationaire voorzieningen en incidentbestrijdingsmiddelen;
- aansluiten van de interne noodorganisatie op de commandostructuur van de overheidsbrandweer.

Ad. 2: Bijwonen en beoordelen van bedrijfsbrandweeroefeningen

De daadwerkelijke beoordeling van het behalen van de oefendoelen en de implementatie van procedures bij de bedrijfsbrandweer vindt plaats tijdens het bijwonen van bedrijfsbrandweeroefeningen. De beoordeling richt zich niet alleen op de bedrijfsbrandweer, maar ook op de bedrijfsonderdelen die een taak verrichten in de bedrijfsnoodorganisatie.

Het bijwonen en het beoordelen van bedrijfsbrandweeroefeningen worden ten minste eenmaal per jaar uitgevoerd. Van deze frequentie kan worden afgeweken op grond van een systematische evaluatie van de risico's en de resultaten van eerdere controles.

3.2 Toezicht op eisen Brzo 2015

Het toezicht is gericht op de verplichtingen om veiligheidstechnische gegevens te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding. Voor overtredingen van het Brzo 2015 dient de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de tabel van bijlage A van september 2017 (zie bijlage 1) te worden gevolgd.

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd conform de Nieuwe Inspectie Methodiek Brzo99 (NIM). Op dit moment wordt gewerkt aan de Landelijke Benadering Risicobedrijven (LBR) welke op termijn de NIM gaat vervangen. Tijdens het vooroverleg stelt het inspectieteam gezamenlijk een inspectieplan op. Onderdelen daarvan zijn de te inspecteren onderwerpen en de samenstelling van het inspectieteam. Tijdens de afsluiting (close-out) van de Brzo-inspectie wordt de te volgen werkwijze van de gezamenlijke rapportage, de afgestemde handhaving en de wijze van aanbieding gecommuniceerd met de directie van de inrichting.

Na de close-out wordt het gezamenlijk inspectierapport aan het bedrijf toegezonden. Dit geschiedt bij voorkeur binnen 8 weken na afronding van de inspectie. Als tijdens de inspectie echter ernstige overtredingen zijn geconstateerd waarbij direct handhavend optreden is geboden, dan wordt de handhavingsbrief (beschikking) eerder verzonden dan het inspectierapport.

De handhavingpartners bepalen in gezamenlijkheid wie welke overtreding handhaaft. Overeenkomstig de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de tabel van bijlage A van september 2017 ligt het primaat voor het opleggen van de sanctie bij de organisatie die verantwoordelijk is voor de door de overtreding bedreigde 'waarde'. Dat betekent dat het bestuur van de veiligheidsregio handhavend optreedt als het belang van de voorbereiding van de

rampenbestrijding in het geding is. Wanneer een overtreding meerdere 'waarden' bedreigt, beoordelen de handhavingpartners wat logisch is vanuit de wetgeving en wat het meest effectief is. In dat verband is bijvoorbeeld van belang welke organisatie gegeven de situatie de meest effectieve handhavinginstrumenten ter beschikking heeft⁸.

Indien een bedrijf een ondernemingsraad heeft krijgt deze altijd, op basis van de Arbowetgeving, een afschrift van het Brzo-inspectierapport en ook van eventuele handhavingscorrespondentie. Er wordt ook een afschrift gestuurd naar de handhavingpartners, zodat later kan worden aangetoond dat handhavingscorrespondentie daadwerkelijk naar de drijver/werkgever is opgestuurd. Dit volgt ook uit artikel 4 van het Brzo 2015 en artikel 2 van het Rrzo, deze artikelen hebben betrekking op de uitwisseling van gegevens tussen inspectiepartners.

De hercontrole (na afloop van de hersteltermijn) geschiedt ook zoveel mogelijk gezamenlijk met de handhavingpartners. Het streven is om de gehele handhaving zoveel mogelijk gezamenlijk in te zetten en af te handelen⁹. De hercontrole wordt kort (in principe binnen twee weken) na het verstrijken van de hersteltermijn uitgevoerd. Voor verstrijken van de termijn wordt afgestemd welke teamleden de hercontrole uitvoeren. Hierbij wordt ook bekeken of hercontrole van onderdelen door inspecteurs van een andere dienst kan plaatsvinden (signaaltoezicht).

Alle handhavingscorrespondentie wordt in de Inspectieruimte Brzo gekoppeld aan de inspectiezaak. Pas als alle geconstateerde overtredingen zijn opgeheven kan de zaak in de Inspectieruimte Brzo worden afgesloten.

In artikel 13, achtste lid, Brzo 2015 is bepaald dat de periode tussen twee opeenvolgende inspecties ten hoogste één jaar mag bedragen bij hogedrempelinrichtingen en ten hoogste drie jaar mag bedragen bij lagedrempelinrichtingen. Van die frequentie kan worden afgeweken op grond van een systematische evaluatie van de gevaren van zware ongevallen bij de betrokken inrichtingen (artikel 13, negende lid Brzo 2015). Deze systematische evaluatie dient te zijn gebaseerd op de gegevens zoals opgenomen in artikel 13, tiende lid Brzo 2015.

3.3 Signaaltoezicht

Geconstateerde overtredingen van voorschriften waarvoor niet het bestuur van de veiligheidsregio maar het bevoegd gezag Wabo of de Inspectie SZW bevoegd is, worden aan deze organisaties doorgegeven. Dat gebeurt niet alleen telefonisch maar ook per brief. De veiligheidsregio gaat na of opvolging is gegeven na het doorgegeven signaal. Zo nodig wordt de betreffende organisatie aangespoord om alsnog actie te ondernemen (zie ook 2.4).

3.4 Incidenten, klachten en meldingen

Naast het geplande toezicht voeren toezichthouders van de veiligheidsregio ook controles en onderzoeken uit naar aanleiding van een incident, een klacht of een melding. In artikel 13, twaalfde lid Brzo 2015 is ten aanzien van Brzo-inrichtingen ook expliciet opgenomen dat niet-routinematige inspecties worden uitgevoerd om ernstige klachten, ernstige ongevallen en bijna-ongevallen, incidenten en gevallen van niet-naleving zo spoedig mogelijk te onderzoeken. Op de afhandeling van de bevindingen is de sanctiestrategie van dit handhavingbeleid van toepassing. Indien nodig wordt bij deze niet reguliere controles afgeweken van de hiervoor in dit hoofdstuk beschreven aanpak.

⁸ Dit volgt ook uit de nota van toelichting op het Brzo 2015, Staatsblad 2015, 272 pag. 43.

⁹ Zie Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999.

4 Sanctiestrategie

Dit hoofdstuk geeft weer op welke wijze de veiligheidsregio reageert op geconstateerde overtredingen van de in hoofdstuk 2 weergegeven wettelijke verplichtingen, niet zijnde overtredingen van het Brzo 2015. De reactie is afhankelijk van de ernst van de overtreding waarbij de (potentiële) gevolgen van een overtreding en de omstandigheden waaronder de overtreding is begaan een belangrijke rol spelen. Voor overtredingen van het Brzo 2015 dient de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de tabel van bijlage A van september 2017 (zie bijlage 1) te worden gevolgd.

4.1 Ernstige overtredingen en niet-ernstige overtredingen

De omstandigheden waaronder een overtreding plaatsvindt en de (potentiële) gevolgen daarvan bepalen de wijze waarop de veiligheidsregio daartegen optreden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige overtredingen en niet-ernstige overtredingen.

Ernstige overtredingen

Dit betreffen overtredingen:

- met aanzienlijke (potentiële) negatieve effecten (niet beheersen van de risico's om de gevolgen van zware ongevallen te beperken waardoor er gevaar is voor de omgeving, ontbreken of niet functioneren van een line of defence), of
- die belemmerend (kunnen) werken voor het optreden van de brandweer, of
- die gevaar (kunnen) opleveren voor het brandweerpersoneel, of
- die door het bedrijf doelbewust (opzettelijk) zijn begaan; hieronder worden mede begrepen het willens en wetens nalaten van bepaalde verplichtingen, zoals het onderhoud van brandbeveiligingsinstallaties of het houden van bedrijfsbrandweeroefeningen, of
- die het gevolg zijn van calculerend gedrag (eventuele boetes kosten minder dan het naleven van de verplichting), of
- die opnieuw zijn/worden begaan (recidive).

Niet-ernstige overtredingen

Dit zijn overtredingen die niet als ernstig zijn te kwalificeren op basis van de hiervoor genoemde criteria.

In bijlage 2 zijn voorbeelden opgenomen van overtredingen die als ernstig en als niet-ernstig worden beschouwd. De opsomming in die bijlage is niet limitatief.

4.2 In te zetten handhavingsmiddelen

In deze paragraaf is uitgewerkt welke handhavingsmiddelen de veiligheidsregio toepast na een geconstateerde overtreding.

Ernstige overtreding: reactie 1

Na constatering van een ernstige overtreding wordt één van de volgende bestuurlijke sancties toegepast:

- een last onder dwangsom;
- een last onder bestuursdwang, of
- een bevel tot niet inwerking stellen of houden van de inrichting.

Last onder dwangsom/bestuursdwang

In de last wordt duidelijk aangegeven wat het bedrijf moet doen of nalaten om de overtreding te beëindigen. Daarbij wordt ook een (begunstigings)termijn gesteld. Gedurende deze termijn krijgt het bedrijf de tijd om de vereiste actie te ondernemen zonder dat een dwangsom wordt verbeurd of de bestuursdwang wordt uitgeoefend. In de gevallen waarbij er sprake is van acuut gevaar en

onmiddellijk handelen is vereist om het gevaar af te wenden wordt direct bestuursdwang uitgeoefend zonder voorafgaande last (spoedeisende bestuursdwang). Bijlage 3 bevat een afwegingskader voor de keuze tussen (spoedeisende) bestuursdwang en dwangsom.

Bevel

Als artikel 48, eerste lid Wvr of een informatieverplichting van het Brzo 2015 is overtreden kan het bestuur van de veiligheidsregio ook bevelen dat de inrichting niet in werking wordt gesteld of gehouden. Van deze bevelsbevoegdheid, die is opgenomen in artikel 48, tweede lid van de Wvr, zal gebruik worden gemaakt als de schending van de informatieverplichting ertoe leidt dat de veiligheidsregio wordt belemmerd in de uitvoering van haar taak om de rampenbestrijding adequaat voor te bereiden. Dat is bijvoorbeeld het geval als de informatie die in artikel 6.1.3 van het Bvr is opgesomd en nodig is om een rampbestrijdingsplan op te stellen, niet is verstrekt. Voordat een bevel wordt afgegeven voert de betrokken veiligheidsregio eerst overleg met de handhavingpartners, met name het bevoegd gezag Wabo. In dit overleg wordt in elk geval besproken welke gegevens in het kader van de voorbereiding op de bestrijding van rampen en zware ongevallen ten aanzien van de betrokken inrichting relevant zijn en in hoeverre deze relevante gegevens wel of niet zijn verstrekt.

Als een bevel is opgelegd en dit bevel wordt niet opgevolgd (de inrichting wordt toch in werking gebracht of niet buiten werking gesteld) zal een last onder dwangsom/bestuursdwang worden opgelegd om het bedrijf te dwingen uitvoering te geven aan het bevel. Daarvoor zal echter eerst het bedrijf gelegenheid moeten krijgen een zienswijze in te dienen. Voor het niet opvolgen van het bevel zal bovendien aangifte moeten worden gedaan¹⁰. Dit is namelijk strafbaar krachtens artikel 184 Wetboek van Strafrecht.

Afstemming over sanctionering

Wanneer het gaat om een overtreding van het Brzo wordt samen met het bevoegd gezag Wabo en de Inspectie SZW bepaald welke van deze organisaties het sanctiebesluit neemt. Een en ander in overeenstemming met de uitgangspunten die daarover zijn opgenomen in de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de tabel A van september 2017. In de beschrijving hieronder wordt ervan uit gegaan dat het bestuur van een veiligheidsregio de sanctie oplegt.

Procedure handhavingsbeschikking

De procedure verloopt als volgt:

– *Opstellen zienswijzebrief (hoorbrief)*

Er wordt een brief opgesteld waarin de bevindingen van de controle zijn opgenomen en waarin het bedrijf de gelegenheid krijgt om binnen twee weken een zienswijze in te dienen (mondeling of schriftelijk) over de geconstateerde feiten, de belangen en de voorgenomen bestuurlijke sanctie. Deze brief wordt binnen acht weken na afronding van de inspectie toegezonden aan het bedrijf. Het bedrijf de gelegenheid bieden een zienswijze in te dienen is verplicht op grond van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:8).

– *Opstellen handhavingsbeschikking*

De last onder dwangsom, de last onder bestuursdwang of het bevel wordt binnen vier weken na binnenkomst van de zienswijze - indien deze niet tot een ander oordeel heeft geleid - of na afloop van de zienswijzetermijn (twee weken) naar het bedrijf gezonden. De last onder dwangsom/bestuursdwang bevat altijd een reactie op de zienswijze en een begunstigingstermijn waarbinnen de overtreding moet zijn beëindigd. Bij het bepalen van de termijn is van belang wat de risico's zijn bij voortdurende van de overtreding (spoedeisendheid van de situatie). In principe dient te worden gekozen voor de kortst mogelijke termijn. Het is echter ook relevant om te bezien

¹⁰ Indien de veiligheidsregio Buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) in dienst heeft kan proces-verbaal worden opgemaakt.

hoeveel tijd het redelijkerwijs kost om de overtreding te beëindigen (bijvoorbeeld levertijden van leveranciers). De gestelde termijn dient met andere woorden ook haalbaar te zijn. Een bevel tot buitenwerking stellen of houden van een inrichting bevat ook een termijn waarbinnen het bevel moet worden opgevolgd.

In de uitzonderlijke situatie dat bestuursdwang zonder voorafgaande last wordt toegepast voeren de medewerkers (met machtiging van het bestuur van de veiligheidsregio direct de feitelijke handelingen (zoals stillegging) uit. De beschikking wordt dan achteraf naar het bedrijf gezonden. Hierbij gaat het om zeer spoedeisende situaties waarbij direct ingrijpen door het bestuur van de veiligheidsregio noodzakelijk is (zie ook bijlage 3).

– *Hercontrole*

Na afloop van de begunstigingstermijn zoals opgenomen in de last onder dwangsom/bestuursdwang voert de toezichthouder een hercontrole uit. Wanneer blijkt dat de overtreding is beëindigd:

- stopt het handhavingproces (intrekken handhavingsbeschikking), of
- wordt periodiek gecontroleerd of de beschikking wordt nageleefd.

De handhavingsbeschikking vervalt niet van rechtswege, ook niet als de dwangsommen zijn verbeurd tot het maximale te verbeuren bedrag. Als een last onder dwangsom een jaar van kracht is geweest zonder dat een dwangsom is verbeurd kan het bedrijf verzoeken om de handhavingsbeschikking in te trekken.

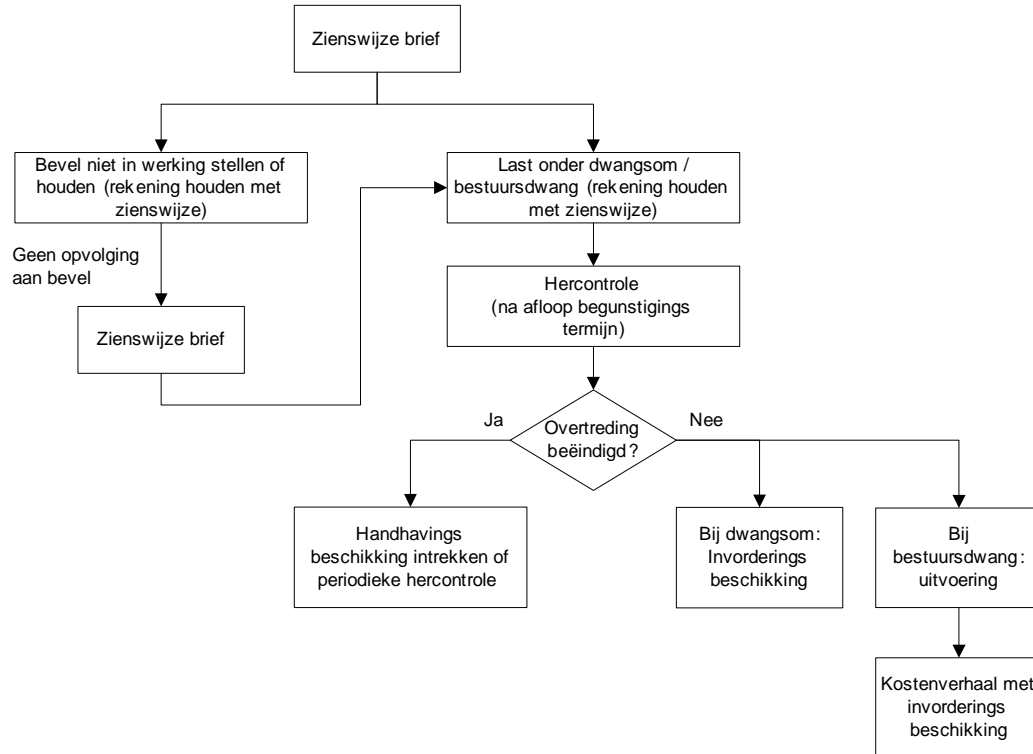
Wanneer blijkt dat de overtreding niet is beëindigd brengt de veiligheidsregio de beschikking ten uitvoer. Bij een last onder bestuursdwang betekent dat feitelijk uitvoering geven aan de last (bijvoorbeeld stillegging en verzegeling van een installatie).

Bij een last onder dwangsom is dat het innen van verbeurde dwangsommen met een invorderingsbeschikking.

Wanneer uitvoering is gegeven aan de last onder bestuursdwang kunnen de daarmee gemoeide kosten worden verhaald op de overtreder met een kostenbeschikking. Dit moet dan wel in de last onder bestuursdwang zijn aangegeven.

Op de volgende pagina is een schematische weergave opgenomen van reactie 1.

Schema reactie 1

Niet-ernstige overtreding: reactie 2

Er wordt een waarschuwingsbrief opgesteld die naar het bedrijf wordt verzonden. Wanneer het gaat om een overtreding van het Brzo 2015 wordt samen met het bevoegd gezag Wabo en de Inspectie SZW bepaald welke van deze organisaties het handhavingstraject in gang zet. Een en ander in overeenstemming met de uitgangspunten die daarover zijn opgenomen in de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017. In de beschrijving hieronder wordt ervan uit gegaan dat het bestuur van een veiligheidsregio handhaaft.

De procedure verloopt als volgt:

– *Opstellen waarschuwingsbrief*

Deze brief wordt binnen acht weken na afronding van de inspectie aan het bedrijf gezonden. In de brief wordt aangegeven wat de overtreding is en binnen welke (redelijke) termijn deze moet worden beëindigd. Bij het bepalen van de termijn is van belang wat de risico's zijn bij voortdurend van de overtreding. In principe dient te worden gekozen voor de kortst mogelijke termijn. Het is echter ook relevant om te bezien hoeveel tijd het redelijkerwijs kost om de overtreding te beëindigen (bijvoorbeeld levertijden van leveranciers). De gestelde termijn dient met andere woorden ook haalbaar te zijn.

De waarschuwingsbrief vermeldt ook dat indien de overtreding niet binnen de gestelde termijn is beëindigd het bestuur van de veiligheidsregio een bestuurlijke sanctie oplegt. Met de brief wordt het bedrijf tevens in de gelegenheid gesteld om binnen twee weken een zienswijze in te dienen met betrekking tot de geconstateerde feiten, de belangen en de voorgenomen bestuurlijke sanctie.

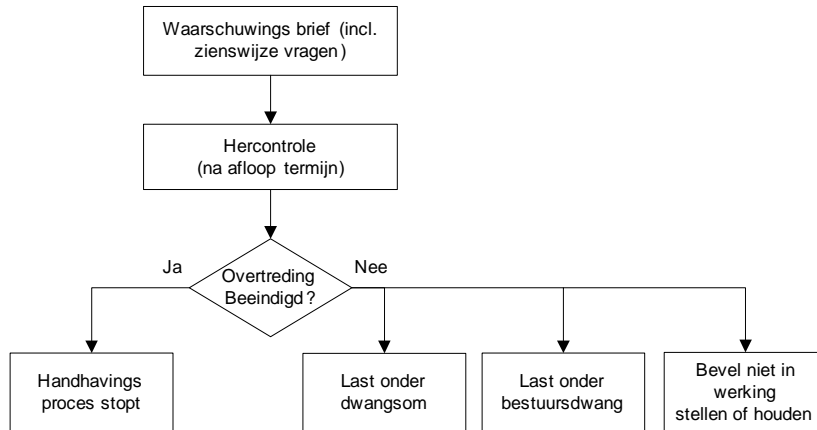
– *Hercontrole*

Na afloop van de termijn die in de waarschuwingsbrief is genoemd, wordt een hercontrole uitgevoerd. Als tijdens deze controle blijkt dat de overtreding nog steeds voortduurt dan wordt

vanaf dat moment de aanpak bij reactie 1 gevolgd, beginnende met de handhavingsbeschikking (een zienswijze hoeft niet meer te worden gevraagd want dat is al gebeurd in de waarschuwingsbrief).

Hieronder is een schematische weergave opgenomen van reactie 2.

Schema reactie 2

4.3 Strafrechtelijke aanpak

In artikel 16 Brzo 2015 is opgenomen dat het handelen of nalaten in strijd met het bij of krachtens artikel 48, zesde lid Wvr in de artikelen 10, derde en zevende tot en met negende lid, artikel 12, eerste en tweede lid, bepaalde als strafbaar feit wordt aangemerkt. De verplichtingen met betrekking tot bedrijfsbrandweren zijn strafbaar gesteld in artikel 64, vierde lid en vijfde lid van de Wvr.

In de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 is aangegeven dat bestuursrecht en strafrecht elkaar aanvullen. Handhaving berust op zowel bestuurlijke als strafrechtelijke pijlers¹¹. Deze pijlers richten zich op twee doelen: afdwingen dat overtredingen worden opgeheven en bestraffen van gepleegde overtredingen. Het uitgangspunt is om eerst zoveel mogelijk via het bestuursrecht op te treden en strafrecht als ultimum remedium in te zetten. Tenzij direct al blijkt dat het bestuursrecht te beperkte mogelijkheden biedt om op te treden. Dan worden beide pijlers complementair ingezet.

In lijn met de Landelijke Handhavingstrategie kiest de veiligheidsregio voor een op elkaar afgestemd bestuurlijk en strafrechtelijk optreden tegen overtredingen. Uit onderstaand stroomschema vloeit voort met welk sanctie-instrumentarium gehandhaafd wordt indien er sprake is van een te handhaven overtreding:

- alleen bestuurlijk;
- alleen strafrechtelijk of
- een combinatie van bestuurs- en strafrechtelijk handhaven.

De keuze voor bestuursrecht en/of strafrecht hangt af van factoren die samenhangen met de overtreding en de overtreder. Uitgangspunt is dat het bestuursrecht (met uitzondering van de bestuurlijke boete) vooral gericht is op herstel, terwijl het strafrecht vooral op straffen is gericht. Indien een overtreding en de gevolgen ervan niet meer ongedaan te maken zijn, is een bestuurlijke herstelactie niet aan de orde en blijft bestraffing over. Wanneer de overtreding en de gevolgen wel

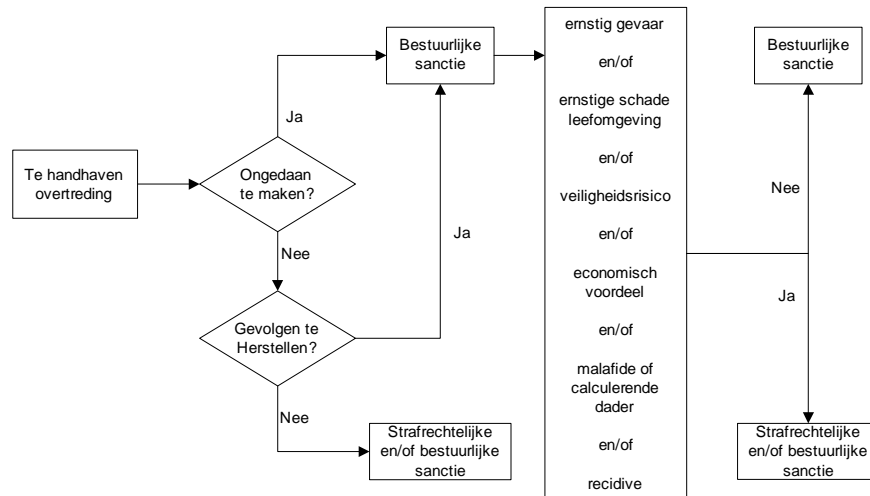
¹¹ Zie kabinetsstandpunt inzake 'Bijzondere opsporingsdiensten' (1999/2000) en 'kaderstellende visie op toezicht' (2001).

ongedaan te maken zijn, hangt het van een aantal aspecten af of het strafrecht ook een rol moet spelen. Deze zijn:

- ernstig gevaar;
- ernstige schade;
- economisch voordeel;
- een malafide, calculerende, recidiverende of belemmerende dader.

Recidive en de andere genoemde omstandigheden maken dat naast herstel een zogenaamde 'tik op de vingers' op zijn plaats is. Het afwegingskader om te komen tot een bestuurlijke en/of strafrechtelijke sanctie is weergegeven in het schema hieronder.

Schema 3

Omdat de toezichthouders van de veiligheidsregio op dit moment geen opsporingsbevoegdheid hebben zullen deze toezichthouders in de gevallen die volgens het hiervoor genoemde schema leiden tot een strafrechtelijke aanpak, voorlopig aangifte doen bij een opsporingsambtenaar (politie of OM). De veiligheidsregio kunnen ook zelf een BOA aanstellen. Daartoe kan één veiligheidsregio worden aangewezen die één of twee BOA's aanstelt. Op basis van een opgemaakt proces-verbaal kan het OM besluiten de verdachte te vervolgen.

Aangifteplicht

Ambtenaren die in de uitoefening van hun bediening kennis krijgen van bepaalde misdrijven, zijn verplicht daarvan onverwijld aangifte te doen aan de officier van justitie of aan een van zijn hulpofficieren (zie artikel 162 van het Wetboek van strafvordering). Daarbij gaat het onder andere om misdrijven waarmee inbreuk is gemaakt op een regeling waarvan de uitvoering of de zorg voor de naleving aan hen is opgedragen. Aangezien toezichthouders van veiligheidsregio de zorg hebben om toe te zien op de naleving van regels op het gebied van industriële veiligheid, zal na een geconstateerde overtreding, die is aan te merken als misdrijf, aangifte moeten worden gedaan. Per geval zal moeten worden vastgesteld of er sprake is van een misdrijf en dus een verplichting om daarvan aangifte te doen¹².

¹² Bij opzettelijke overtreding van de artikelen 10, derde en zevende tot en met negende lid of artikel 12, eerste en tweede lid, van het Brzo 2015 is er sprake van een misdrijf en zal dus altijd aangifte moeten worden gedaan (zie artikel 16, van het Brzo 2015 j.o. artikel 2 Wet op de economische delicten). Bij overtreding van artikel 31 van de Wvr is er nooit sprake van een misdrijf. Dergelijke feiten worden altijd aangemerkt als overtredingen (zie artikel 64, zevende lid van die wet). Van deze overtredingen zijn toezichthouders dus niet verplicht om daarvan aangifte te doen.

5 Organisatie

5.1 Organisatorische aspecten

De veiligheidsregio richt hun organisatie zodanig in dat een adequate en behoorlijke uitvoering van dit handhavingsbeleid en het jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma (zie inleiding) gewaarborgd is. Daartoe draagt de veiligheidsregio er in ieder geval zorg, voor dat:

- de personeelsformatie ten behoeve van de handhaving en de bij de onderscheiden functies behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden vastgelegd;
- de personen die zijn belast met het opstellen van bedrijfsbrandweeraanwijzingen of het adviseren aan het bevoegd gezag Wabo over omgevingsvergunningen met betrekking tot een bepaalde inrichting niet worden belast met:
 - 1°. het toezicht op de naleving bij die inrichting, en
 - 2°. het voorbereiden of uitvoeren van bestuurlijke sancties met betrekking tot die inrichting;
- een toezichthouder maximaal vijf jaar wordt belast met het uitoefenen van toezicht op dezelfde inrichting;
- een beschrijving van de werkprocessen, de procedures en de bijbehorende informatievoorziening inzake het toezicht op de naleving en het voorbereiden, geven en uitvoeren van bestuurlijke sancties wordt vastgesteld;
- de uit te voeren werkzaamheden plaatsvinden overeenkomstig deze beschrijving;
- de medewerkers die zijn belast met werkzaamheden in het kader van de handhaving adequaat zijn opgeleid of zo nodig worden opgeleid op basis van een opleidingsplan (dit wordt uitgewerkt in het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma);
- adequate technische, juridische en administratieve voorzieningen beschikbaar zijn (dit wordt uitgewerkt in het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma);
- instrumenten en apparaten die bij de handhaving worden gebruikt in een goede staat van onderhoud verkeren en deze zo nodig worden gekalibreerd;
- de voor het bereiken van het doel van dit handhavingsbeleid en de voor het uitvoeren van de activiteiten benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd;
- de wijze van berekening van de benodigde financiële en personele middelen inzichtelijk wordt gemaakt;
- voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma voldoende benodigde financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zo nodig worden aangevuld of het uitvoeringsprogramma zo nodig wordt aangepast.

5.2 Monitoring en rapportage

De veiligheidsregio bewaakt de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van het doel van dit handhavingsbeleid (zie hoofdstuk 1). Voorts registreert de veiligheidsregio de volgende in het kader van de handhaving verkregen gegevens:

- aantal uitgevoerde controles;
- geconstateerde overtredingen;
- aantal opgelegde bestuurlijke sancties;
- aantal processen-verbaal;
- over mogelijke overtredingen ontvangen klachten.

Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd. In het kader van die evaluatie wordt vastgesteld of de in het uitvoeringsprogramma opgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van het doel van dit handhavingsbeleid. Het evaluatieverslag wordt aangeboden aan het algemeen bestuur van de veiligheidsregio.

5.3 Actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten

De veiligheidsregio voert inspecties zoveel mogelijk integraal uit waarbij wordt samengewerkt met de Inspectie SZW, het bevoegd gezag Wabo en het bevoegd gezag Waterwet.

Met betrekking tot de handhaving (sanctionering) vindt afstemming plaats met de andere bevoegde handhavingsorganisaties. Er worden bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de uit te voeren nacontroles. Na de controle wordt door het controleteam bovendien afgestemd wie bevoegd is en welke organisatie de meest geëigende handhavingsmiddelen heeft om de overtreding te beëindigen.

5.4 Uitvoering

Veiligheidsregio Groningen voert de taken uit voor Veiligheidsregio Fryslân overeenkomstig het onderhavige handhavingsbeleid.

De medewerkers van Veiligheidsregio Groningen die zich bezig houden met toezicht en handhaving zijn werkzaam voor de Brandweerbrzo-regio Noord, conform de dienstverleningsovereenkomst tussen Veiligheidsregio Fryslân en Veiligheidsregio Groningen en voldoen voor wat betreft kennis, ervaring en organisatie aan de gestelde criteria zoals beschreven in hoofdstuk 5.

Bijlage 1: Handhavingsmogelijkheden Brzo 2015 /Rrzo

Hieronder zijn de tabellen handhavingsmogelijkheden Brzo 2015 en de Rrzo ter vervanging van de tabel in bijlage A van de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 opgenomen (gewijzigd naar aanleiding van het Brzo 2015).

In de tabellen is weergegeven welke bestuursorganen bevoegd zijn om de naleving van de verschillende wettelijke verplichtingen van het Brzo 2015 en de Rrzo te handhaven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving. Onder bestuursrechtelijke handhaving wordt verstaan het toepassen van een bestuurlijk handhavinginstrument (last onder bestuursdwang/dwangsom) of een bestuursrechtelijke sanctie (bestuurlijke boete). Ook is aangegeven wat de wettelijke grondslag is voor de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving.

De organisaties waarom het gaat zijn:

- Inspectie SZW (SZW)
- Bevoegd gezag Wm/Wabo (BG)
- Bestuur van de veiligheidsregio (VR)

Handhavingsmogelijkheden Besluit risico's zware ongevallen 2015

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
3, eerste en derde lid	Veiligheid en gezondheid van werknemers	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
3, tweede lid	Eigen veiligheid en gezondheid van in de inrichting werkzame zelfstandige en werkgever die arbeid zelf verricht	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		N.v.t.	Sr	-	-	-
5, eerste lid	Maatregelen treffen om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor de menselijke gezondheid en milieu te beperken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet art. 17, tweede lid Brzo 2015 Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
5, tweede lid	Aantoonplicht exploitant alle noodzakelijke maatregelen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
5, derde lid	Inrichting niet in werking bij geen of duidelijk onvoldoende maatregelen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, eerste lid	Kennisgeving doen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, tweede lid	Groepsrisico en plaatsgebonden risico opnemen in kennisgeving bij hogedrempelinrichting	Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	-	+	+
		Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	-	+	-
6, derde lid	Moment indienen eerste kennisgeving o.b.v. Brzo 2015 voor nieuwe, bestaande en andere inrichtingen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
6, vijfde lid	Significante wijzigingen melden	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, zesde lid	tijdigheid melding significante wijzigingen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, zevende lid	raadpleegbare lijst met de gevaarlijke stoffen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, eerste lid	preventiebeleid zware ongevallen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-*
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 16, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, tweede lid	preventiebeleid staat borg voor hoog beschermingsniveau	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
7, derde lid	termijnen opstellen preventiebeleid	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, vijfde lid	elke vijf jaar preventiebeleid bezien en indien nodig bijwerken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-*
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, zesde lid	Correcte uitvoering preventiebeleid met een VBS	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-*
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
8, derde lid	Uitwisselen van gegevens tussen inrichtingen met domino-effecten	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
8, vierde lid	Samenwerking inrichtingen met domino-effecten over voorlichting aan publiek en bedrijven	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
9, eerste lid en tweede lid	Bijwerken kennisgeving en VR i.v.m. relevante wijzigingen die niet vergunningplichtig zijn en voorafgaand inlichten van bevoegd gezag	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
9, eerste lid en tweede lid	Bijwerken PBZO en VBS i.v.m. relevante wijzigingen die niet vergunningplichtig zijn en voorafgaand inlichten van bevoegd gezag	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
10, eerste lid	Actueel veiligheidsrapport (VR) moet zijn opgesteld en aanwezig zijn	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
10, tweede lid	VR moet aangegeven inhoud hebben	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
10, derde lid	VR bevat namen betrokken organisaties bij opstellen en gegevens nodig voor rampbestrijdingsplan beschikbaar	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Art. 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
10, vierde lid	Termijnen opstellen en indienen VR	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
10, zesde lid	Gewijzigde delen in begrijpelijke vorm binnen de termijn genoemd in artikel 10 vierde lid verstrekken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
10, zevende lid	VR elke 5 jaar bezien en indien nodig bijwerken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Art. 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+
10 achtste lid	VR bezien en indien nodig bijwerken na een zwaar ongeval en of op enig ander tijdstip bij nieuwe feiten en/of nieuwe technische kennis aangaande veiligheid	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Art. 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
10 negende lid	Onverwijld toezenden bijgewerkt(e delen van het) VR	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Art. 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+
10 elfde lid	Voorleggen VR (of wijzigingen daarvan) aan ondernemingsraad dan wel personeelsvertegenwoordiging dan wel, bij het ontbreken daarvan, raadplegen belanghebbende werknemers voorafgaand aan toezending aan BG	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
10 twaalfde lid	Bieden van mogelijkheid tot kennisneming VR	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
11, eerste lid	Intern noodplan moet aanwezig zijn met inhoud die in bijlage IV van de Seveso-III-richtlijn is opgesomd	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+++	+++
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	-	-
11, tweede lid	Intern noodplan eens per drie jaar bezien en zo nodig bijwerken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+++	+++
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	-	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
11, derde lid	Overleg met werknemers, deskundigen en andere aanwezige werkgevers over noodplan	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
11, vierde lid	Exploitant moet zorgen dat door, de in dit artikellid, genoemde partijen kennis kan worden genomen van het intern noodplan	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
11, vijfde lid	Termijnen opstellen intern noodplan	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	+***	+***
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
12, eerste lid	Stoffenlijst bijhouden van de gevaarlijke stoffen die aanwezig zijn	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 48 en 64, zesde lid Wvr Art. 16 Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	+
12, tweede lid	Toegang tot stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten van overheid	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	-	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 48 en 64, zesde lid Wvr Art. 16 Brzo	Sr	+	-	+
14	Bij regeling Minister SZW regels stellen over gegevens verstrekken na zwaar ongeval (betreft artikel 20 Rrzo)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
15 tweede lid	Verstrekken aangepast Veiligheidsrapport bij toepassing 19.3 eerste lid, eerste volzin Wm	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

* In de tabel zoals deze is opgenomen in de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 stond aangegeven dat de veiligheidsregio hierop kon handhaven. Hierbij is aangegeven dat deze bevoegdheid weliswaar niet blijkt uit de nota van toelichting maar dat de veiligheidsregio ervan uitgaat dat het toezicht op en de handhaving van met name het VBS een taak is in het kader van de rampenbestrijding. De praktijk wijst echter uit dat dit een te ruime interpretatie is van de handhavingsmogelijkheden van de veiligheidsregio. Weliswaar leveren het PBZO- en het VBS-informatie op waarmee de voorbereiding op de rampenbestrijding kan worden verbeterd maar dit impliceert niet dat de veiligheidsregio zelfstandig handhavend kan optreden ten aanzien van het PBZO en het VBS. Gelet hierop is in bovenstaande tabel de "+" gewijzigd in een "-". Daarbij moet wel worden opgemerkt dat tijdens een inspectie uiteraard informatie mag worden gevraagd die van belang is voor een adequate voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en om de volledigheid en juistheid van de ingediende informatie te controleren. Het kan hierbij ook gaan om gegevens uit het VBS of het PBZO. Het verlangen van informatie is immers een bevoegdheid die voortvloeit uit artikel 48 Wvr. Als deze informatie niet wordt overgelegd of onvolledig wordt overgelegd is sprake van een overtreding van artikel 48 Wvr. Daarnaast zal het VBS de borging van maatregelen uit de bedrijfsbrandweeraanwijzing verder moeten verbeteren, indien daarin ten aanzien van dit aspect onvolkomenheden worden geconstateerd kan de bedrijfsbrandweeraanwijzing als grondslag voor de handhaving dienen.

** Onder het Brzo'99 was dit opgenomen in artikel 22 eerste lid. Dit artikel was volgens de toelichting gebaseerd op de Arbeidsomstandighedenwet. In het Brzo 2015 is dit in gewijzigde vorm in artikel 11, eerste lid, opgenomen. In artikel 22 was destijds opgenomen dat het intern noodplan moest worden opgesteld voor de binnen de inrichting ten uitvoer te leggen maatregelen gericht op het beperken en beheersen van zware ongevallen en de gevolgen ervan voor de werknemers. In artikel 11 eerste lid is daaraan toegevoegd "het milieu en de zaken, genoemd in artikel 10, tweede lid, onderdeel c, en voor de externe communicatie ter zake wanneer zich een zwaar ongeval voordoet". Gelet op deze toevoegingen moeten dus ook de beperkingsmaatregelen voor het milieu in het intern noodplan zijn opgenomen en moeten maatregelen met betrekking tot de externe communicatie zijn opgenomen. Indien deze maatregelen ontbreken c.q. onvolledig zijn kan het Wabo BG respectievelijk de veiligheidsregio op deze aspecten handhaven. Voor de overige aspecten van het intern noodplan blijft Inspectie SZW de handhavende partij.

*** Hetgeen hierboven onder ** is gesteld t.a.v. het intern noodplan geldt ook voor het tweede en vijfde lid van artikel 11 (driejaarlijks bezien en indien nodig bijwerken van intern noodplan en termijn voor het opstellen van het intern noodplan).

Handhavingmogelijkheden Regeling risico's zware ongevallen

Artikel Rrzo	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
3 (grondslag art. 6, achtste lid Brzo 2015)	Presentatielijst van de gevaarlijke stoffen (uitwerking van art. 6, eerste lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
4 (grondslag art. 7, zevende lid, Brzo 2015)	Vastlegging preventiebeleid voor zware ongevallen (uitwerking van art. 7, eerste en tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 16, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
5, eerste, tweede en derde lid (grondslag art. 7, zevende lid, Brzo 2015)	Procedures voor de identificatie van de gevaren van zware ongevallen (uitwerking van art. 7, zesde lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 16, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
9 (grondslag art. 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Inhoud van het veiligheidsrapport (uitwerking van art. 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Rrzo	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
10 (grondslag art. 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Beschrijving scenario's in een risicoanalyse (uitwerking van art. 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
11 (grondslag art. 6, achtste lid, Brzo 2015)	Berekening groepsrisico en plaatsgebonden risico (uitwerking van art. 6, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	-	+	+
		Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	-	+	-
12 (grondslag art. 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Beschrijving risico's voor het milieu (uitwerking van art. 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo	Br	-	+	-
		Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	-	+	-
13 (grondslag art. 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Beschrijving externe en natuurlijke oorzaken van een zwaar ongeval (uitwerking van artikel 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art.48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
15 (grondslag art. 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Completeren van het veiligheidsrapport (uitwerking van art. 10, eerste tot en met het derde lid en het zesde lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Rrzo	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br) en strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
18 (grondslag art. 12, derde lid, Brzo 2015)	Bijhouden actuele lijst van de in de inrichting aanwezige gevaarlijke stoffen (uitwerking van art. 12, eerste en tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. art. 5.2 van de Wabo Art. 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 48 en 64, zesde lid Wvr art. 16 Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	+
20** (grondslag art. 14, Brzo 2015)	Melding van een zwaar ongeval (uitwerking van art. 14, Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-

* Bevoegd gezag Wabo kan hier alleen handhaven voor zover het een uitwerking betreft van artikel 12, eerste lid, van het Brzo 2015.

** Hoofdstuk 17 Wm blijft ook van toepassing en hierop kan het Wabo bevoegd gezag handhaven in geval van het niet (juist) melden.

Bijlage 2: Voorbeelden van ernstige en niet-ernstige overtredingen

Voorbeelden m.b.t. bedrijfsbrandweer

Eisen bedrijfsbrandweer	Voorbeelden van bevindingen	Ernstige overtreding
Bluswatervoorziening	De pompen voor de bluswatervoorziening leveren onvoldoende druk om voldoende bluswater te kunnen genereren.	Ja
	I.v.m. een "dead-end" in de ringleiding zijn 2 van de 40 hydranten niet in staat om op ieder punt de vereiste/vergunde/benodigde capaciteit te leveren.	Ja
Incidentbestrijdings- en -beheersmiddelen ¹³	De incidentbestrijdings- en -beheersmiddelen vertonen gebreken en zijn daardoor niet bedrijfszeker en voor onmiddellijk gebruik gereed of deze middelen zijn niet goed bereikbaar.	Ja
	Voor deze middelen is geen onderhouds- en inspectiesysteem ingevoerd.	Ja
Actuele info voor overheidsbrandweer ter voorbereiding op incident	De bedrijfseigen aanvalsplannen/inzetplannen worden niet aan de overheid toegestuurd of de aangeboden informatie is niet volledig.	Nee
Actuele info voor overheidsbrandweer tijdens incident	Tijdens een incident is geen of onvoldoende informatie verstrekt, bijvoorbeeld m.b.t.: <ul style="list-style-type: none"> – de aanwezige gebouwen, procesinstallaties, opslageenheden en leidingrekken en -straten; – actuele gegevens van binnen de installaties en opslageenheden (inluitsystemen) aanwezige gevaarlijke stoffen – de aanrijroute; – de incidentbestrijdings- en beheersmiddelen in en op de installaties; – een actueel intern noodplan. 	Ja
Beschermende middelen	De beschermende middelen zoals gaspakken, chemicaliënpakken, filterbussen, ademluchtflessen zijn niet tijdig gekeurd.	Nee
Tijdig (binnen 6 minuten) basissterkte aanwezig	Tijdens een oefening is gebleken dat de basissterkte niet <u>tijdig aanwezig was op de incidentlocatie</u> .	Ja
	Uit controle blijkt dat één van de leden van de basissterkte niet: <ul style="list-style-type: none"> – tijdig medisch is (her)keurd; – onvoldoende opgeleid, of – niet alle oefeningen heeft gevolgd. 	Ja
	Door verloop in de organisatie is de bezetting van de ploegen mogelijk, maar is de organisatie zeer kwetsbaar in geval van ziekte, bezetting nacht periode, weekeinde en vakantieperiode.	Nee

¹³ Het geheel aan middelen die de bedrijfsbrandweer ten dienste staan bij de uitoefening van haar taak. De logistieke en infrastructurale voorzieningen, passieve middelen/voorzieningen die een rol spelen in de incidentscenario('s) en koel- en blusvoorzieningen (brandbeveiligingssystemen) vormen hier een onderdeel van. Het betreft zowel mobiele, als stationaire voorzieningen.

Eisen bedrijfsbrandweer	Voorbeelden van bevindingen	Ernstige overtreding
Doormelding naar RAC voor registratie incidenten	Alarmering naar RAC is niet geborgd met noodplan, procedure of protocol.	Nee
Oefenprogramma	Er is geen oefenprogramma opgesteld of het opgestelde oefenprogramma voldoet niet aan de eisen.	Nee
	Het oefenprogramma is niet tijdig ingediend.	Nee
Gids	Er is niet voorzien in de gids functie.	Ja
Incident binnen 1 minuut melden aan bemande meldpost en onmiddellijk melden aan (bedrijfs)brandweer	Een incident is eerst bestreden door de BHV-organisatie, toen dit niet succesvol was is na een kwartier de bedrijfsbrandweer en de overheidsbrandweer gealarmeerd.	Ja
	Alarmering is niet in procedure of protocol geborgd.	Ja
Kennis/vaardigheid personeel voor bediening middelen	Gebleken is dat een bedrijfsbrandweermedewerker onvoldoende kennis van en inzicht heeft in de werking van de aanwezige incidentbestrijdings- en – beheersmiddelen of onvoldoende vaardig is in de bediening van deze middelen.	Nee
Kennisoverdracht naar aannemer die basissterkte verzorgt	Door onderbezetting zijn diverse personen ingehuurd om in de basissterkte te worden opgenomen. De ingehuurde personen zijn echter niet voldoende geoefend en op de hoogte van de bedrijfsspecifieke situatie.	Nee
Leidinggevenden hebben kennis over structuur overheidsbrandweer	De leidinggevenden van het bedrijf (welke een taak hebben in het COPI) hebben geen inzicht in de structuur van de overheidsbrandweer.	Nee
Melden beperkte inzetbaarheid	Melden van uitval technische middelen of van beperkte inzetbaarheid van de ploeg vindt niet plaats.	Ja
Mobiele middelen doelmatig opgeslagen	Brandweerauto kan niet uit de garage worden gereden omdat het voorterrein als parkeerplaats wordt gebruikt.	Ja
Netwerk 2x per jaar spoelen	Het spoelprogramma is niet uitgevoerd.	Nee
	Het spoelprogramma is niet doelmatig, zo is de spoelsnelheid en spoeltijd niet benoemd. Eveneens wordt de koppelleiding met het buurbedrijf niet gespoeld.	Nee
Registratie onderhoud, oefeningen en evaluaties in journaal	Het journaal van de bedrijfsbrandweer is over veel verschillende systemen verdeeld. Hoewel de informatie aanwezig is kon niet alle informatie worden getoond tijdens de inspectie.	Nee
Oefenprogramma indienen voor 1 februari	Het programma is niet volledig.	Nee
	Het programma is in het geheel niet aanwezig. Er is niet voldaan aan het oefenprogramma in het voorgaande jaar.	Ja
Opleidingen	Een bedrijfsbrandweermedewerker heeft niet aantoonbaar de voor zijn/haar specifieke functie en taak van toepassing zijnde opleidingen gevolgd en voltooid.	Nee
Passieve beschermingsmiddelen die als LOD zijn opgevoerd	De doorvoeringen van de Opvangbak/tankput zijn niet afgedicht.	Ja
	Fireproofing is niet onderhouden: stukken fireproofing zijn van de kolom gehaald vanwege een uitbreiding van de installatie.	Ja
Stationaire middelen functioneel testen	De jaarlijkse functionele test is niet uitgevoerd.	Ja

Eisen bedrijfsbrandweer	Voorbeelden van bevindingen	Ernstige overtreding
Schuimvormend middel	SVM tank staat in de buitenlucht, in tegenstelling tot de specificaties behorende bij de schuimsoort.	Ja
	Geen of te weinig SVM aanwezig.	Ja
Testen motorisch aangedreven middelen	De Bluswaterpompen worden maandelijks getest i.p.v. wekelijks.	Nee
Toelaten bevoegd gezag bij oefeningen	Het bedrijf wil geen oefeningen uitvoeren onder toezicht van de inspecteur van de brandweer?	Ja
Verbindingsmiddelen beschikbaar voor bedrijfsbrandweer	Portofoons zijn niet opgeladen of werken niet, portofoonbediening is niet bekend, portofoon in combinatie met gaspak werkt niet.	Nee
Verplaatsen SVM	Aanhanger met schuim aanwezig maar geen trekker/haak-armvoertuig.	Nee
Voor 1 februari overzicht sterkte bedrijfsbrandweer doorgeven	Er wordt geen overzicht van de bedrijfsbrandweer doorgegeven.	Nee
Tijdelijke wijziging van bedrijfsbrandweervoorzieningen	Vanwege uitval of reparatie kan tijdelijk niet aan de verplichting worden voldaan om de aanwezige bedrijfsbrandweervoorzieningen voor direct gebruik gereed te hebben. Dit is niet direct door het bedrijf gemeld (wijziging tijdelijke bedrijfsbrandweervoorzieningen).	Ja
	De wijziging is direct door het bedrijf gemeld waarbij is aangegeven welke noodmaatregelen (zoals vervangend materiaal) zijn genomen om het brandveiligheidsniveau te waarborgen.	Nee

Bijlage 3: Afwegingskader voor keuze bestuursdwang of dwangsom

Last onder bestuursdwang

Onder last onder bestuursdwang wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- de bevoegdheid van het bestuursorgaan om de last door feitelijk handelen ten uitvoer te leggen, indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Bestuursdwang is bij uitstek een herstelsanctie waarmee de gevolgen van een begane overtreding ongedaan worden gemaakt. Indien een verplichting om iets te doen niet is nagekomen, dan kan de veiligheidsregio met bestuursdwang de handeling alsnog verrichten (op kosten van de overtreder). Bestuursdwang kan echter ook worden gebruikt om een herhaling van een overtreding te voorkomen of het voortduren van de overtreding tegen te gaan. Bij dat laatste kan worden gedacht aan het sluiten en verzegelen van een installatie die niet voldoet aan de veiligheidsvoorschriften.

Last onder dwangsom

Onder last onder dwangsom wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- de verplichting tot betaling van een geldsom indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Een last onder dwangsom is vooral geschikt om een herhaling van een overtreding te voorkomen en om een einde te doen maken aan het voortduren van een overtreding. Daarbij functioneert de dwangsom als financiële prikkel om het verboden gedrag niet te herhalen of om deze te beëindigen. De dwangsom kan echter ook worden gebruikt om de gevolgen van een overtreding ongedaan te maken. De financiële prikkel zal de overtreder ertoe moeten brengen om iets te doen.

Samenloop

Bestuursdwang en dwangsom mogen niet tegelijkertijd worden toegepast voor dezelfde overtreding (art. 5:6 Awb). Wel mogen ze na elkaar worden toegepast. Wanneer in eerste instantie een dwangsom is opgelegd en later blijkt dat dit geen effect sorteert, kan de last onder dwangsom worden ingetrokken en een last onder bestuursdwang worden opgelegd. Uiteraard is het ook niet toegestaan om voor dezelfde overtreding tegelijkertijd meerdere lasten onder dwangsom of lasten onder bestuursdwang van kracht te laten zijn.

Welk middel?

In principe is het bestuursorgaan (bestuur veiligheidsregio) vrij in de keuze tussen een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom. Wel hangt het van de situatie af welk middel het meest geschikt is. Zo heeft het toepassen van bestuursdwang als kenmerk dat onmiddellijk de illegale situatie wordt hersteld. Nadeel van bestuursdwang is dat de veiligheidsregio dit zelf moet uitvoeren en daarmee ook primair de kosten daarvan draagt (behoudens de mogelijkheid om de kosten te verhalen op draagkrachtige overtreders).

Het karakter van een dwangsom is meer indirect; de overtreder verbeurt een bedrag wanneer hij niet voldoet aan de voorwaarden. Hierbij moet de financiële prikkel het werk doen. De wet schrijft wel voor dat voor het opleggen van een last onder dwangsom niet wordt gekozen indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen zich daartegen verzet (art. 5:32 lid 2Awb). Hiermee wordt bijvoorbeeld gedoeld op een situatie waar de veiligheidsbelangen ernstig worden geschaad en op korte termijn herstel plaats dient te vinden. Dan is bestuursdwang een beter instrument om toe te passen.

De veiligheidsregio maakt in beginsel (de meeste situaties) gebruik van het opleggen van een last onder dwangsom. Alleen wanneer het belang van de veiligheid of de rampenbestrijding meer gebaat is bij het toepassen van bestuursdwang is dat anders. De ervaring leert dat het inzetten van een dwangsom een zeer effectief middel is om overtredingen ongedaan te maken. Tot innen van een dwangsom komt het maar zelden, meestal is voor die tijd de overtreding ongedaan gemaakt.

Spoedeisende bestuursdwang

Bij een calamiteit of een directe (ernstige) bedreiging van de belangen van de veiligheid of rampenbestrijding kan de veiligheidsregio direct optreden. Op het moment dat ernstige overtredingen worden geconstateerd door een toezichthouder moet een afweging worden gemaakt. Wanneer er sprake is van een zodanige gevaarlijke of bedreigende situatie waarbij de belangen van de veiligheid of rampenbestrijding ernstig in het gedrang komen, zullen de werkzaamheden of een installatie direct worden stilgelegd. Dit is ter beoordeling van de toezichthouder ter plaatse en hangt geheel af van de omstandigheden. Het stilleggen van werkzaamheden of een installatie is in feite het uitvoeren van bestuursdwang, een sanctie dus. Dit kan alleen in zeer spoedeisende situaties waarin de bedreiging voor de veiligheidsbelangen of rampenbestrijding dermate ernstig is dat direct opgetreden moet worden.

De mogelijkheid om direct op te treden is vastgelegd in artikel 5:31, lid 2 Awb. De bedoeling van de wetgever is dat deze bevoegdheid met gepaste terughoudendheid wordt gebruikt. Het artikel scheidt de mogelijkheid direct op te treden, zonder dit besluit van te voren op schrift te stellen en zonder een termijn te gunnen. Hierbij geldt dat alleen die maatregelen worden uitgevoerd die echt urgent nodig zijn. Wat kan wachten, kan via de normale procedure worden gerealiseerd. Ook wordt aan de overtreder de mogelijkheid geboden de maatregelen zelf uit te voeren, met daarbij de mededeling dat wanneer de overtreder niet direct maatregelen treft, de veiligheidsregio de overtreding zal herstellen en de kosten daarvan zal verhalen op de overtreder.

In een stappenplan:

1. Geef aan dat het bedrijf in overtreding is en dat onmiddellijk maatregelen moeten worden genomen om de belangen van de veiligheid of rampbestrijding veilig te stellen. Omschrijf duidelijk welke maatregelen moeten worden genomen. Dit kan zijn het stilleggen van bepaalde werkzaamheden of een installatie, daarnaast kunnen nog andere maatregelen urgent nodig zijn.
2. Stel het bedrijf voor de keuze om die maatregelen meteen zelf uit te (laten) voeren, anders doet de veiligheidsregio dit. Geef daarbij aan dat de kosten van de maatregelen zullen worden verhaald op het bedrijf (de overtreder).
3. Meld dat na het toepassen van de bestuursdwang daarvan achteraf zo spoedig mogelijk het bestuursdwangbesluit op schrift wordt gesteld en wordt toegestuurd. Tegen dit besluit kan bezwaar en beroep worden ingediend.

Niet moet worden vergeten dat alleen in zeer spoedeisende gevallen deze bevoegdheden bestaan. In veel redelijk spoedeisende gevallen kan namelijk nog de normale procedure worden gevolgd, zonder of met een zeer korte begunstigingstermijn. Ook is van belang dat de toezichthouder, voordat hij spoedeisende bestuursdwang toepast, ruggenspraak heeft gehad met zijn manager. Ook kan het verstandig zijn af te stemmen met (een lid van) het bestuur.

In de Landelijke sanctiestrategie Brzo worden de volgende voorbeelden genoemd van overtredingen die een onmiddellijk gevaar opleveren en met bestuursdwang zullen worden aangepakt:

- Ontbreken van veiligheidskritische (technische) maatregelen, of het onvoldoende functioneren van veiligheidskritische (technische) maatregelen.
- Bewust gevaarzettend gedrag.
- Het bedienen van processen terwijl de voor de beveiliging daarvan noodzakelijke apparatuur (strippers, fakkelsystemen, gasdetectoren, brandalarm- en -blussystemen) niet bedrijfsvaardig is.
- Het in bedrijf hebben van apparatuur & processen met gevaarlijke stoffen, waarvan de risico's niet zijn geïdentificeerd.
- Het in bedrijf hebben van gevaarlijke apparatuur, waaraan wijzigingen zijn uitgevoerd, die niet in overeenstemming zijn met het ontwerp van de apparatuur, en die de veiligheid in gevaar brengen.
- Het in afwezigheid van een adequaat beheerssysteem overbruggen dan wel buiten werking stellen van noodzakelijke beveiligingen.
- Het werken met brandgevaarlijke stoffen, dampen en gassen, die met de omgevingslucht brandgevaarlijke mengsels kunnen vormen, waarbij niet wordt voldaan aan de ATEX regelgeving.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Roel Sluiter
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	1. Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren
Vergaderdatum	7 maart 2019
Agendapunt	9
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Brandweer, afdeling Risicobeheersing en juridisch adviseur
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren vast te stellen en bekend te maken. 2. Het beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren vastgesteld op 28 september 2011 in te trekken.

Inleiding
<p>De Wet veiligheidsregio's biedt Veiligheidsregio Fryslân op grond van artikel 31 de mogelijkheid om voor inrichtingen, die in geval van brand of ongeval een bijzonder gevaar op kunnen leveren voor de openbare orde en veiligheid, over te gaan op het aanwijzen van een zogenaamde bedrijfsbrandweer.</p> <p>Het aanwijzen van een bedrijfsbrandweerplichtige inrichting is een complex proces en het Besluit veiligheidsregio's beschrijft niet een volledig uitgewerkte werkwijze om dit goed onderbouwd te doen. Het landelijke model beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren is op 21 maart 2018 vastgesteld door de directeuren van de zes Brzo veiligheidsregio samenwerkingsverbanden. Het Landelijke Expertise Centrum BrandweerBrzo (LECBrho) heeft op 18 april 2018 het landelijke model beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren aangeboden aan de directeuren van de 25 veiligheidsregio's. Het model heeft een landelijke eenduidige werkwijze tot doel. Het voorliggende beleidsstuk is aangepast aan de situatie in Veiligheidsregio Fryslân.</p> <p>Veiligheidsregio Fryslân vormt samen met de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe Brzo regio Noord. Veiligheidsregio Groningen voert voor Veiligheidsregio Fryslân diverse taken uit op het gebied van industriële veiligheid waaronder toezicht op bedrijfsbrandweerplichtige inrichtingen, zoals is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.</p> <p>Vaststelling van dit beleid leidt niet tot merkbare veranderingen in werken of het aantal aanwijzingen van bedrijven. Het nieuwe beleid is een actualisatie van het staande beleid waarin verwijzingen en benamingen weer in lijn zijn gebracht bij nu geldende wet en regelgeving. Staande afspraken binnen de noordelijke regio's op dit aspect hoeven niet te worden herzien.</p>

Beoogd effect
Het beleid aanwijzing bedrijfsbrandwren biedt een eenduidige werkwijze conform landelijke uitgangspunten en kaders.

Argumenten
<p>1.1 <i>Met vaststelling van het geactualiseerde beleid sluit Veiligheidsregio Fryslân aan bij het landelijk beleid omtrent de aanwijzing van bedrijfsbrandwren.</i></p> <p>1.2 <i>Het beleidsstuk biedt Veiligheidsregio Fryslân uitgangspunten en kaders om een aanwijzing bedrijfsbrandweer uniform goed onderbouwd te laten verlopen.</i></p> <p>1.3 <i>Het huidige aanwijsbeleid bedrijfsbrandwren is gedateerd.</i></p> <p>Het geactualiseerde beleid geeft verduidelijking aan hoe invulling gegeven wordt aan Besluit veiligheidsregio's en sluit beter aan op het geactualiseerde Besluit risico's zware ongevallen, vastgesteld op 8 juli 2015.</p> <p>2.1 <i>Met vaststelling van het nieuwe beleid dient het oude ingetrokken te worden.</i></p>

Kanttekeningen/risico's
1.1 <i>Het nieuwe beleid leidt naar verwachting niet tot meer aanwijzingen voor een bedrijfsbrandweer.</i>

Financiële consequenties
Er zijn geen extra kosten gemoeid met het vaststellen van het beleid. De werkzaamheden voortvloeiend uit dit beleid kan binnen de huidige personele bezetting worden uitgevoerd.

Vervolgaanpak/uitvoering
Het functioneel gebied risicobeheersing van Brandweer Fryslân zal uitvoering geven aan het beleid aanwijzing bedrijfsbrandwren. Na vaststellen van het beleid door het bestuur worden in Q1 2019 ambtelijk de werkafspraken geactualiseerd met Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe waarmee deze taken gezamenlijk en eenduidig worden uitgevoerd.

Communicatie
<p>1. Het besluit tot vaststelling en beleid aanwijzing bedrijfsbrandwren bekendmaken via overheid.nl;</p> <p>2. Direct betrokkenen (Brzo-inrichtingen) worden op de hoogte gesteld van het nieuwe aanwijsbeleid.</p>

Besluit:	
☐ niet vastgesteld ☐ ongewijzigd vastgesteld ☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	Paraaf secretaris:
Kopie naar auteur	

Beleid aanwijzing bedrijfsbrandwieren

In het kader van artikel 31 Wet Veiligheidsregio's

Colofon

Veiligheidsregio Fryslân
Veiligheidsregiofryslan.nl

In samenwerking met:

Landelijk Expertise Centrum BrandweerBRZO
info@brandweerbrzo.nl
www.brandweerbrzo.nl

Versiebeheer

Titel : Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren
In het kader van artikel 31 Wet Veiligheidsregio's

Huidige versie : 1.0

Vorige versie : Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren, april 2013

Documenteigenaar : Afdeling Risicobeheersing, contactpersoon dhr. A. Berends

Datum : 22 mei 2018

Status : definitief, onbepaalde tijd met mogelijkheid tot tussentijdse herziening

Geaccordeerd door:

Directeuren van de zes Brzo veiligheidsregio samenwerkingsverbanden, d.d. 21 maart 2018

Vastgesteld door / datum:

Veiligheidsregio Fryslân
Algemeen bestuur, 12 december 2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Het afdekken van risico's bij inrichtingen	5
2.1	Instrumenten voor de afdekking van risico's	5
2.1.1	Maatregelen in de omgevingsvergunning milieu	5
2.1.2	De overheidsbrandweer	6
2.1.3	De bedrijfsbrandweer	7
2.1.4	De rampenbestrijding	7
2.2	De bedrijfsbrandweer en de omgevingsvergunning	8
2.2.1	De omgevingsvergunning als basis voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing	8
2.2.2	Voorkeur voor stationaire voorzieningen	8
2.2.3	De bedrijfsbrandweer in de aanwijsbeschikking én de omgevingsvergunning	9
2.3	De bedrijfsbrandweer en de overheidsbrandweer	10
2.4	De bedrijfsbrandweer en de rampenbestrijding	11
3	De bevoegdheid om aan te wijzen	12
3.1	Een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid	12
3.1.1	Geloofwaardige incidentscenario's	12
3.1.2	Schade	13
3.2	Inrichtingen die aangewezen kunnen worden	13
3.2.1	Brzo-inrichtingen	13
3.2.2	Vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements	13
3.2.3	Inrichtingen voor kernenergie	14
3.3	Het Aanwijsproces	15
3.3.1	Processtappen	15
3.3.2	Actualisatie en wijzigingen van bestaande aanwijsbeschikkingen	18
3.4	Het stellen van eisen aan de aanwijzing	19
3.4.1	Personeel in de bedrijfsbrandweeraanwijzing	20
3.4.2	Eisen aan de geoefendheid van personeel	21
3.4.3	Voorzieningen, materieel en middelen in de aanwijzing	22
3.4.4	Alarmering en samenwerking met externe diensten	22

4	Afwegingskader	23
4.1	Algemene Uitgangspunten	23
4.1.3	Binneninzet door de bedrijfsbrandweer	23
4.1.2	Beoordeling van Voorzieningen/ LOD's	23
4.1.3	24-uurs bedrijfsvoering	24
4.1.4	Gezamenlijke bedrijfsbrandweren en uitbesteding van bedrijfsbrandweezorg	24
4.1.5	Weersomstandigheden	24
4.2	Uitgangspunten met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen	25
4.2.1	Beschermende middelen bij blootstelling aan warmtestraling	25
4.2.2	Persoonlijke beschermende middelen bij blootstelling aan giftige en bijtende Stoffen	26
4.2.3	Verantwoordelijkheden van de inrichting	27
4.3	Bedrijfsbrandweerbeheerssysteem	27
4.4	Inspectie, testen en onderhoud van vast opgestelde koel- en blussystemen	27
	BIJLAGEN	28
	BIJLAGE 1: Modelvoorschriften aanwijsbeschikking (incl. bijlagen)	29
	BIJLAGE 2: Stroomschema persoonlijke bescherming giftige en bijtende stoffen	48
	BIJLAGE 3: Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak	49
	BIJLAGE 4: Literatuurlijst	52

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Fryslân bevinden zich veel verschillende soorten bedrijven. Bij een deel van deze bedrijven wordt gewerkt met gevaarlijke stoffen en processen die een verhoogd risico op kunnen leveren voor mens, dier, milieu en maatschappij. Deze bedrijven moeten alle maatregelen nemen om zware ongevallen te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch een brand of zwaar ongeval ontstaat, is de beheersing en bestrijding ervan in eerste aanleg een taak van de overheidsbrandweer. Sommige bedrijven vormen echter een dusdanig specifiek of groot risico, dat deze uitstijgt boven het risico waar de capaciteit en het materiaal van de overheidsbrandweer op is berekend en er een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid ontstaat.

Wanneer een bedrijf een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid, biedt artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's de mogelijkheid om de afdekking van het bovenmaatse risico bij de inrichting zelf neer te leggen. Dit kan door het bedrijf aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig. Het bedrijf moet er dan zorg voor dragen dat binnen de inrichtingsgrenzen een bedrijfsbrandweer operationeel is, uitgerust om de risico's die buiten het wettelijke bereik van de overheidsbrandweer vallen af te kunnen dekken.

Het bestuur van de veiligheidsregio kan een inrichting die in geval van brand of ongeval een bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig."

– Artikel 31, lid 1. Wet veiligheidsregio's

De bevoegdheid om te beoordelen of een inrichting een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid, is weggelegd bij het bestuur van de veiligheidsregio. De reden om de bevoegdheid neer te leggen bij het bestuur van de veiligheidsregio, komt voort uit het feit dat het bestuur een brede afweging kan maken over de kwaliteit en capaciteit van de repressieve brandweezorg in de regio. Bij de beoordeling of er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid moet immers rekening gehouden worden met de aanrijdtijd en capaciteit van de overheidsbrandweer.

1.2 Doelstelling

Om invulling te geven aan de artikel 31 bevoegdheid binnen Veiligheidsregio Fryslân is voorliggend beleid opgesteld. Doel van dit beleid is om gestructureerd en gewaarborgd uitvoering te geven aan de wettelijke mogelijkheden om bovenmaatse risico's af te dekken. Middels dit beleid kunnen nog niet aan- of afgewezen inrichtingen binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Fryslân beoordeeld worden op de mate van gevaar voor de openbare veiligheid en kunnen vigerende aanwijzingen worden geactualiseerd. Door het hanteren van dit beleid worden inrichtingen eenduidig beoordeeld en wordt rechtsongelijkheid tussen inrichtingen voorkomen. Hiermee wordt een beleid vastgesteld voor onbeperkte duur, met de mogelijkheid tot tussentijdse herziening.

1.3 Leeswijzer

Voorliggend beleid is opgedeeld in drie delen die complementair aan elkaar zijn. In het eerste deel, hoofdstuk 2, wordt geschetst welke positie de bedrijfsbrandweer inneemt in het afdekken van risico's en het nemen van maatregelen voor de beheersing en bestrijding van brand en zware ongevallen. Tevens zal behandeld worden met welke andere instrumenten en partijen rekening gehouden moet worden bij de beoordeling op een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. In hoofdstuk 3, het tweede deel, wordt geschetst welke stappen in het aanwijs- en beoordelingstraject doorlopen moeten worden en welke bevoegdheden, beperkingen en procedurele verplichtingen hieraan zijn gekoppeld. In het laatste deel, hoofdstuk 4, worden enkele algemene afwegingen besproken die meegenomen moeten worden in de voorschriften in de aanwijsbeschikking wanneer een inrichting definitief wordt aanwezen als bedrijfsbrandweerplichtig. In de bijlagen zijn enkele hulpmiddelen opgenomen die gebruikt kunnen worden bij het doorlopen van het aanwijstraject. Zo zijn o.a. stroomdiagrammen, modelvoorschriften en enkele formats opgenomen.

2 Het afdekken van risico's bij inrichtingen

Inrichtingen die werken met gevaarlijke stoffen en processen kunnen een verhoogd risico opleveren voor mens, dier, milieu en maatschappij. Het aanwijzen van een bedrijf als bedrijfsbrandweerplichtig is één van de instrumenten waarmee dit risico kan worden afgedekt. In dit hoofdstuk komt aan bod welke andere instrumenten er zijn en hoe deze zich verhouden tot het aanwijzen van een bedrijfsbrandweer. Hierdoor wordt inzichtelijk wanneer een bedrijfsbrandweeraanwijzing een toepasbare maatregel is en op welke wijze gedurende de aanwijzing rekening gehouden moet worden met de andere instrumenten waarmee risico's kunnen worden afgedekt.

2.1 Instrumenten voor de afdekking van risico's

Voor het afdekken van risico's voor de openbare veiligheid kan onderscheid gemaakt worden in vier typen instrumenten op verschillende niveaus:

- De maatregelen in de omgevingsvergunning en algemene regels;
- De overheidsbrandweer;
- De bedrijfsbrandweer;
- De rampenbestrijding.

In *Figuur 1* geeft schematisch weer op welk niveau de instrumenten zich bevinden en hoe ze zich tot elkaar verhouden. Onder *Figuur 1* wordt van elk instrument een korte beschrijving gegeven. In de paragrafen 2.2, 2.3 en 2.4 wordt per instrument nader ingegaan op de rol die zij spelen in het aanwijsproces en hoe zij de bedrijfsbrandweeraanwijzing beïnvloeden.

Figuur 1 Risicoafdekking voor de Openbare Veiligheid

2.1.1 Maatregelen in de omgevingsvergunning milieu

Voor het oprichten, het doorvoeren van veranderingen en het in werking hebben van een inrichting, is het hebben van een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu (hierna: omgevingsvergunning milieu) verplicht. Deze vergunning wordt verleend door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan, afhankelijk van de activiteiten binnen de inrichting, de gemeente of de provincie¹ zijn. In een enkel geval is het Rijk het bevoegd gezag. Daarnaast zijn er inrichtingen waarvan de activiteiten niet vergunningplichtig zijn, maar die vallen onder algemene regels, zoals de regels uit het Activiteitenbesluit².

¹ De provincie is bevoegd gezag voor onder meer de Brzo- en IPPC-inrichtingen.

² De formele benaming van het activiteiten besluit is "Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer" maar wordt bijna door geen enkele (overheids)partij gebruikt.

Doel omgevingsvergunning voor de activiteit milieu

Het doel van de omgevingsvergunning milieu is om de nadelige gevolgen die de activiteiten van de inrichting opleveren voor milieu, te voorkomen en te beperken. Volgens de wet Milieubeheer worden “onder gevolgen voor het milieu” in ieder geval verstaan: gevolgen voor het fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen, van water, bodem en lucht en van landschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden en van de beheersing van het klimaat, alsmede van de relaties daartussen.”³

Ongewone voorvallen en voorschriften

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning milieu moet de aanvrager onder andere gegevens verstrekken over de ongewone voorvallen die redelijkerwijs binnen de inrichting kunnen plaatsvinden. Daarbij moet ook worden omschreven wat de aard en omvang van deze voorvallen zijn en welke belasting zij vormen voor het milieu. Tot slot moet de aanvrager ook aangeven welke maatregelen de inrichting heeft getroffen om de belasting van het milieu, die het gevolg is van die voorvallen, te voorkomen of te beperken⁴.

Afhankelijk van de beschreven ongewone voorvallen worden er voorschriften opgenomen in de vergunning, die kunnen bestaan uit te realiseren preventieve en repressieve (brand)veiligheidsvoorzieningen, maar ook uit gedragsvoorschriften of voorschriften over de inrichting van het terrein van de inrichting. Voor het opstellen van deze voorschriften wordt onder andere gebruik gemaakt van de Beste Beschikbare Technieken (BBT), die veelal zijn beschreven in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) en andere (internationale) richtlijnen. Ook als er voor een activiteit geen BBT en richtlijnen zijn vastgesteld, kunnen er voorschriften worden verbonden aan een omgevingsvergunning, mits ze goed zijn gemotiveerd. Te denken valt aan koel- en blussystemen, de aanwezigheid van schuimvormend middel, de hoeveelheid en plaatsing van hydranten, de positionering en van toegangspoorten voor hulpdiensten. Ook is het mogelijk om de inzet van bedrijfsbrandweer op te nemen in de omgevingsvergunning milieu als de bedrijfsbrandweer als gelijkwaardige maatregel wordt ingezet. Hierover meer in de volgende paragraaf.

De veiligheidsregio als adviseur

De veiligheidsregio is wettelijk adviseur bij vergunningverlening aan inrichtingen die vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)⁵ en voor activiteiten met ontplofbare stoffen⁶. Daarnaast vraagt het bevoegd gezag de veiligheidsregio in veel gevallen om advies over aanvragen en activiteiten waar geen wettelijke adviesverplichting voor geldt, het zogenoemde niet-wettelijke advies.

2.1.2 De overheidsbrandweer

De overheidsbrandweer richt zich op het beperken en bestrijden van brand en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand⁷. Het optreden van de overheidsbrandweer is dus niet gericht op het voorkomen en beperken van negatieve effecten op het milieu, wat het doel is van de omgevingsvergunning milieu.

De overheidsbrandweer heeft beperkte repressieve mogelijkheden. Het bestrijden en beheersen van incidenten binnen inrichtingen is, als dit de mogelijkheden van de overheidsbrandweer te boven gaat, vooral een aangelegenheid voor inrichtingen zelf. Reden hiervoor is dat er grenzen zijn aan wat van de overheidsbrandweer kan worden verwacht, zeker bij incidenten met gevaarlijke stoffen. De overheidsbrandweer is hier vaak niet op uitgerust en heeft een opkomsttijd die is vastgesteld in het regionaal dekkingsplan. Op grond van artikel 3.1.2, tweede lid, onderdeel c, van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr), voert de overheidsbrandweer dan ook alleen basishandelingen uit de bestrijding

³ artikel 1.1, tweede lid, onderdeel a, Wet milieubeheer

⁴ artikel 4.2, eerste lid, onderdeel a, Regeling omgevingsrecht

⁵ artikel 12, derde lid, Besluit externe veiligheid inrichtingen

⁶ artikel 6.3, derde lid, Besluit omgevingsrecht

⁷ artikel 25, eerste lid, Wet veiligheidsregio's

van ongevallen met gevaarlijk stoffen, of zoals het memorie van toelichting op dit besluit beschrijft is “de maatgevende inzet” in deze situatie: een lekkage van een gevaarlijke stof die met eigen uitrusting kan worden verholpen.”⁸

De inzet die van de overheidsbrandweer verwacht mag worden, wordt ook wel de basisbrandweezorg genoemd. De basisbrandweezorg betreft de inzet van de overheidsbrandweer, ook ten aanzien van het bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen, in het openbare gebied. Ongevallen met gevaarlijke stoffen binnen een inrichting moeten bestreden en beperkt met de maatregelen die in de omgevingsvergunning en de eventuele bedrijfsbrandweeraanwijzing zijn opgenomen.

De omvang van de basisbrandweezorg speelt een rol bij het bepalen van de verplichting om een bedrijfsbrandweer te hebben en de omvang daarvan. Hierover verderop in dit hoofdstuk meer.

2.1.3 De bedrijfsbrandweer

De overheidsbrandweer kan slechts beperkt optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen en in de omgevingsvergunning milieu kunnen niet voor alle mogelijke incidenten voorschriften worden opgenomen. Het doel van de omgevingsvergunning milieu is immers om de gevolgen van activiteiten voor het milieu te voorkomen en te beperken. Het kan zijn dat een incident geen gevolgen heeft voor het milieu of dat er, ondanks de voorgeschreven maatregelen, nog sprake is van een restrisico. Om dit restrisico, veroorzaakt door incidenten binnen inrichtingen, af te dekken, kan het bestuur van de veiligheidsregio besluiten om een inrichting aan te wijzen tot het hebben van een bedrijfsbrandweer.

Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incidentbestrijdingsorganisatie met bekwaam personeel en materieel, die op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's is aangewezen door de eigen veiligheidsregio teneinde de risico's van het bedrijf voor de omgeving te beperken.

– Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *De kern van bedrijfsbrandweren*

In de aanwijsbeschikking kan het bestuur van de veiligheidsregio, aan de hand van maatgevende incidentscenario's, voorschriften stellen aan de aard en omvang van de bedrijfsbrandweer. Hierdoor kan ook het overgebleven bovenmaatse risico worden afgedekt. Hoe de bedrijfsbrandweer zich verhoudt tot de omgevingsvergunning en de inzet van de overheidsbrandweer komt verderop in dit hoofdstuk aan bod.

2.1.4 De rampenbestrijding

Een incident kan, ondanks preventieve en repressieve maatregelen, zodanig zijn dat er sprake is van een ramp: een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.⁹

De veiligheidsregio moet onder meer voor hogedrempel Brzo-inrichtingen¹⁰ een rampbestrijdingsplan vaststellen¹¹. Artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) omschrijft rampenbestrijding als “het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio treft met het oog op een ramp, het voorkomen van een ramp en het beperken van de gevolgen van een ramp.” De overheidsbrandweer is een van de diensten die wordt

⁸ Nota van toelichting op Besluit veiligheidsregio's, stb. 2010, 255, pag. 49

⁹ artikel 1, Wet veiligheidsregio's

¹⁰ Een hogedrempelinrichting is een type inrichting, benoemd in het Besluit risico's zware ongevallen. Meer over Brzo-inrichtingen is te vinden in paragraaf 3.2

¹¹ artikel 17, Wet veiligheidsregio's in samenhang met art. 6.11., eerste lid van het Besluit veiligheidsregio's. Andere categorieën zijn luchthavens en cat. A afvalbedrijven.

ingezet bij de bestrijding van een ramp. Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan de inrichting ook worden verplicht om de benodigde materiële component beschikbaar te hebben voor het bestrijden van het scenario door de overheidsbrandweer. Ook de bedrijfsbrandweer heeft een rol, meer daarover verderop in dit hoofdstuk.

2.2 De bedrijfsbrandweer en de omgevingsvergunning

De voorschriften in de omgevingsvergunning milieu richten zich primair op het beperken van de nadelige gevolgen van incidenten voor het milieu. De voorschriften in een bedrijfsbrandweeraanwijzing richten zich op een eventueel gevaar voor de openbare veiligheid. Ondanks dat beide richtingen enige overlap kennen, zijn ze zeker niet identiek. De omgevingsvergunning milieu en een bedrijfsbrandweeraanwijzing vullen elkaar op veel punten aan en zijn dan ook complementair aan elkaar. In deze paragraaf worden de overeenkomsten en verschillen beschreven.

2.2.1 De omgevingsvergunning als basis voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing

De bedrijfsbrandweeraanwijzing kan pas worden afgegeven na verlening van de omgevingsvergunning milieu. De basis voor de beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport is namelijk de vergunde situatie. Ook als deze situatie afwijkt van de werkelijke situatie - bijvoorbeeld omdat de vergunning activiteiten toestaat die in de praktijk niet plaatsvinden - is de vergunde situatie leidend. Een inrichting kan immers op ieder moment alsnog besluiten deze activiteiten te laten plaatsvinden.

De vereiste voorzieningen in de omgevingsvergunning milieu zijn mede bepalend voor de noodzaak om een bedrijfsbrandweer te eisen. Een incident kan een geloofwaardig incidentscenario vormen, maar door in de vergunning opgenomen voorzieningen worden afgedekt. In dat geval is er geen bedrijfsbrandweerinzet noodzakelijk. Dit kan ertoe leiden dat een inrichting, nadat ze een beeld heeft gekregen van de consequenties van een aanwijzing, besluit om voorzieningen aan te brengen die van invloed zijn op de geloofwaardige incidentscenario's. Deze voorzieningen moeten dan wel worden vastgelegd in een omgevingsvergunning milieu, die onherroepelijk moet zijn, alvorens hiervan kan worden uitgegaan in een bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Als er al een aanwijstraject is gestart en het bedrijf het betreffende scenario toch middels een stationaire voorziening¹² wil afdekken, zal het in de praktijk vaak nodig zijn om een inrichting toch aan te wijzen totdat de stationaire voorziening in de omgevingsvergunning is opgenomen. De behandeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning kan immers enige tijd duren, zeker als er beroep wordt ingesteld tegen de betreffende omgevingsvergunning. Bovendien is het ten tijde van beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport ook niet altijd duidelijk of een inrichting daadwerkelijk een wijziging van de omgevingsvergunning aan zal vragen. Na het vergunnen van een stationaire voorziening kan de inrichting een verzoek tot intrekking van de aanwijsbeschikking indienen bij het bestuur van de veiligheidsregio.

2.2.2 Voorkeur voor stationaire voorzieningen

Stationaire voorzieningen hebben, daar waar mogelijk, de voorkeur boven de inzet van een bedrijfsbrandweer voor de bestrijding en/of beheersing van incidenten. De voordelen zijn dat ze, als ze goed worden onderhouden, betrouwbaar werken en direct inzetbaar zijn. De (bedrijfs)brandweer hoeft niet eerst ter plaatse te gaan en mobiele middelen op te bouwen, voordat de bestrijding van het incident kan plaatsvinden. (Bedrijfs)brandweerpersoneel hoeft zich bovendien niet in een gevaarlijke omgeving te begeven om het incident te bestrijden, waardoor een stationaire voorziening ook wegens de veiligheid van brandweerpersoneel onze voorkeur heeft.

¹² Met een "stationaire voorziening" wordt in dit aanwijsbeleid een vast opgestelde koel- of blusvoorziening bedoeld, die niet bediend hoeft worden door bedrijfsbrandweerpersoneel (personen met repressief inzicht). Dit geldt ook voor een vast opgestelde koel- of blusvoorziening die geactiveerd moet worden door een enkele druk op de knop. Alhoewel de voorziening bediend wordt, is hier geen repressief inzicht voor nodig en valt ze daarom niet onder dit aanwijsbeleid.

Nadelen zijn er ook. Zo kunnen stationaire voorzieningen bij een explosie beschadigd raken. Daarnaast is een stationaire voorziening vaak alleen voor een specifiek incident inzetbaar op een vooraf bepaalde wijze en op een enkele locatie. De afweging tussen het mobiel of stationair afdekken van een incident wordt o.a. bepaald door:

- financiële overwegingen van de inrichtinghouder;
- noodzakelijk snelheid van het begin van de inzet;
- noodzakelijke flexibiliteit voor de inzetstrategie en de
- bereikbaarheid van de plaats van het incident (onder meer de te verwachten warmtestraling, obstakels en de afstand tussen in te zetten bestrijdingsmiddelen en incident).

2.2.3 De bedrijfsbrandweer in de aanwijsbeschikking én de omgevingsvergunning

De inzet van een bedrijfsbrandweer kan voor eenzelfde scenario zowel zijn opgenomen in de bedrijfsbrandweeraanwijzing als zijn voorgeschreven in de omgevingsvergunning milieu. In het eerste geval omdat sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. In het tweede geval omdat de bedrijfsbrandweer wordt ingezet als gelijkwaardige maatregel voor een stationaire voorziening.

Het toetsingskader voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing op grond van artikel 31 van de Wvr en de bedrijfsbrandweer zoals opgenomen in de omgevingsvergunning milieu is daarmee verschillend. Voor de aanwijzing van een bedrijfsbrandweer op grond van artikel 31 van de Wvr dient er immers sprake te zijn van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Dit criterium geldt niet als sprake is van een gelijkwaardigheid. Voor dit laatste geldt het criterium zoals onder meer opgenomen in een PGS ten aanzien van gelijkwaardigheid “of met toepassing van de andere maatregel een gelijkwaardige bescherming kan worden bereikt”.

Als het betreffende scenario waarvoor de bedrijfsbrandweer als gelijkwaardigheid wordt ingezet ook leidt tot een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid (én de inrichting behoort tot een van de categorieën die op grond van artikel 31 van de Wvr kan worden aangewezen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken) dan zullen de bedrijfsbrandweeraanwijzing en de omgevingsvergunning milieu voor dat scenario inhoudelijk op elkaar moeten worden afgestemd. In dat geval kan ervoor worden gekozen om in de betreffende omgevingsvergunning milieu in het voorschrift ten aanzien van gelijkwaardigheid een verwijzing op te nemen naar de bedrijfsbrandweeraanwijzing waarin dit scenario is opgenomen. Het moet dan wel gaan om een verwijzing naar de specifieke aanwijsbeschikking. Op deze manier wordt bewerkstelligd dat een wijziging van de bedrijfsbrandweeraanwijzing respectievelijk de omgevingsvergunning milieu ten aanzien van dit scenario ook leidt tot een wijziging van de omgevingsvergunning milieu respectievelijk de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Inzet van een bedrijfsbrandweer

De verplichte inzet van een bedrijfsbrandweer is niet alleen voorbehouden aan inrichtingen die een bedrijfsbrandweeraanwijzing hebben. Een bedrijfsbrandweer als gelijkwaardige maatregel ook kan voorkomen binnen een inrichting die niet op grond van artikel 31 van de Wvr is aangewezen of zelfs niet onder de categorie inrichtingen valt die op grond van artikel 31 van de Wvr is aan te wijzen. De bedrijfsbrandweer kan ook in een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu worden opgenomen.¹³

Een voorbeeld hiervan is het gebruik van een bedrijfsbrandweer zoals beschreven in de PGS 15:2016, waarin verschillende beschermingsniveaus worden benoemd voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen. Eén van de instrumenten om beschermingsniveau 1, het hoogste beschermingsniveau, te realiseren, is de inzet van een bedrijfsbrandweer.¹⁴ Omdat de bedrijfsbrandweer hier wordt ingezet als gelijkwaardige maatregel (ter vervanging van een stationaire voorziening) moet die in de

¹³ Zie ook het rapport Bedrijfsbrandweer bij de opslag van gevaarlijke stoffen. Geen sluitend geheel. van de VROM-inspectie en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (29 december 2011)

¹⁴ PGS 15:2016, versie 1.0, Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, p. 44

omgevingsvergunning milieu worden opgenomen.¹⁵ Pas als een ongewoon voorval ook gevolgen heeft voor de openbare veiligheid (en daarmee een geloofwaardig incidentscenario vormt als bedoeld in het Bvr) moet de bedrijfsbrandweerinzet eveneens worden opgenomen in een bedrijfsbrandweeraanwijzing. In dat geval zal de omvang en aard van de inzet vanuit de bedrijfsbrandweeraanwijzing zo veel mogelijk inhoudelijk worden afgestemd met de inzet die in de omgevingsvergunning is opgenomen.

2.3 De bedrijfsbrandweer en de overheidsbrandweer

De overheidsbrandweer is verantwoordelijk voor de basisbrandweezorg binnen het verzorgingsgebied van de veiligheidsregio. Bij de beoordeling van de vraag of een inrichting een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid en over een bedrijfsbrandweer zou moeten beschikken, speelt de basisbrandweezorg in het verzorgingsgebied van de veiligheidsregio een belangrijke rol. De basisbrandweezorg, met daaraan verbonden de opkomsttijden en middelen, bepaalt mede of een risico is af te dekken door de overheidsbrandweer of dat de risico's binnen de inrichting uitstijgen boven het basis zorgniveau en de inzet van een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is om de risico's voor de openbare veiligheid af te dekken.

De eisen die worden gesteld aan de basisbrandweezorg zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van het Bvr. Hierin is opgenomen dat de overheidsbrandweer onder andere moet beschikken over basisbrandweereenheden en ondersteuningseenheden om de taken uit de Wvr uit te kunnen voeren. Daarnaast is in dit hoofdstuk opgenomen welke opkomsttijden genormeerd zijn voor de eerste eenheid. Voor industrieobjecten is een opkomsttijd van 10 minuten genormeerd, tenzij het bestuur van de veiligheidsregio gemotiveerd een afwijkende opkomsttijd heeft vastgesteld. Deze afwijkende opkomsttijd mag niet meer dan 18 minuten bedragen.

De overheidsbrandweer kan met deze voorgeschreven middelen en opkomsttijden niet ingericht zijn op alle mogelijke incidenten binnen haar verzorgingsgebied. Er zitten grenzen aan wat op het gebied van basisbrandweezorg van de overheid verwacht mag worden. Wie bijzondere risico's in het leven roept moet zelf een bijdrage leveren aan de bestrijding en beheersing van deze risico's. Door een bedrijf aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig, legt het bestuur de veiligheidsregio de verantwoordelijkheid voor de afdekking van het bovenmaatse risico's bij de risicoveroorzaker zelf neer. Het bestuur van de veiligheidsregio mag haar bevoegdheid om een inrichting aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig niet gebruiken om de tekorten in de basisbrandweezorg in het verzorgingsgebied van de veiligheidsregio te compenseren.

De omvang van de basisbrandweezorg binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in het Beleidsplan en het Regionaal Dekkingsplan.

Los van het feit dat de overheidsbrandweer niet alle risico's kan bestrijden vanuit de basisbrandweezorg, heeft de inzet van de bedrijfsbrandweer ook intrinsieke voordelen: een bedrijfsbrandweer is bijvoorbeeld beter dan de overheidsbrandweer bekend met de aanwezige installaties, processen en stoffen. Ook kan de bedrijfsbrandweer sneller ingezet worden, waardoor schade en gevolgen beperkt kunnen blijven en escalatie mogelijk wordt voorkomen.

¹⁵ De wenselijkheid van de inzet van een bedrijfsbrandweer bij beschermingsniveau 1 valt te betwisten. In de praktijk zal de inzet van een bedrijfsbrandweer bij een dergelijk scenario ook een risicovolle binnenaanval inhouden. In paragraaf 4.1 staat hoe de veiligheidsregio omgaat met de binnenaanval bij bestrijding van een geloofwaardig incidentscenario.

2.4 De bedrijfsbrandweer en de rampenbestrijding

De scenario's voor de rampenbestrijding gaan over het algemeen over de grootste ongevalseffecten die door de activiteiten met gevaarlijke stoffen binnen de inrichting kunnen ontstaan. De rampenbestrijdingsscenario's die worden gebruikt voor de uitwerking van het rampenbestrijdingsplan, worden geselecteerd op basis van de grootste schade-effecten in de vorm van gewonden, doden, brandomvang en/of milieueffecten die direct gevolg zijn van het vrijkomen van de gevaarlijke stoffen.

De primaire verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding ligt bij de overheid. Op grond van de omgevingsvergunning milieu kan de inrichting wel worden verplicht om de benodigde materiële component beschikbaar te hebben voor het bestrijden van het scenario door de overheidsbrandweer.

Hoewel een kenmerk van een rampscenario is dat het door zijn aard en omvang niet effectief door een bedrijfsbrandweer kan worden bestreden en derhalve niet zal leiden tot een (verhoogde) aanwijzing, kan hiervoor wel bedrijfsbrandweerpersoneel en -materieel ingezet worden. De bedrijfsbrandweer heeft immers niet alleen tot doel het bestrijden van een incident, maar ook het beheersen ervan en het beperken van de effecten. Het optreden van een bedrijfsbrandweer, die eerder inzetbaar is dan de overheidsbrandweer, kan voorkomen dat een rampscenario verder escaleert. De omvang van de voor te schrijven personele en materiele component in de bedrijfsbrandweeraanwijzing wordt derhalve beperkt tot datgene dat nodig is om de geloofwaardige incidentscenario's te beheersen. Hieruit volgt echter ook dat, indien het verloop van een scenario zodanig is dat een inzet van een bedrijfsbrandweer geen effect heeft op het beheersen van het scenario, de bedrijfsbrandweer hiervoor niet kan worden voorgeschreven.

3 De bevoegdheid om aan te wijzen

Er zijn grenzen aan wat van de overheid op het vlak van de basis brandweezorg mag worden verwacht. In het geval van bijzondere risico's voor de openbare veiligheid moet degene die deze risico's veroorzaakt een bijdrage leveren aan de beheersing en bestrijding daarvan.¹⁶ Daarom kan het bestuur van de veiligheidsregio een inrichting verplichten om een bedrijfsbrandweer te hebben. In dit hoofdstuk is beschreven wanneer een inrichting kan worden aangewezen.

3.1 Een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid

Het bestuur van de veiligheidsregio kan op grond van artikel 31 lid 1 van de Wvr een inrichting, die in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig.

Een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid is volgens de wetgever "een situatie waarin er naar het oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio als gevolg van geloofwaardige incidentscenario's binnen de inrichting, een schade in de omgeving van die inrichting kan ontstaan die duidelijk groter is dan de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betrokken omgeving zelf en waarop de overheidsbrandweer is berekend. De situatie die een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid vormt, veroorzaakt een risico dat uitstijgt boven het risico, waarop normaal gesproken de overheidsbrandweer is voorbereid".¹⁷

Of er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid, beoordeelt de veiligheidsregio aan de hand van een bedrijfsbrandweerrapport dat de inrichting bij haar moet indienen. Het begrip 'bijzonder gevaar' wordt gekoppeld aan geloofwaardige incidentscenario's. In het bedrijfsbrandweerrapport staan de geloofwaardige incidentscenario's beschreven die kunnen optreden bij de inrichting en de wijze waarop ze beheerst en bestreden kunnen worden.

3.1.1 Geloofwaardige incidentscenario's

Niet elk geïdentificeerd ongevalsscenario voor brand of ongeval met gevaarlijke stoffen in een inrichting hoeft te leiden tot een aanwijzing. Er moet sprake zijn van een geloofwaardig incidentscenario: een incident dat reëel en typerend wordt geacht voor de inrichting, daarbij in aanmerking nemend welke preventieve voorzieningen zijn getroffen. Het scenario moet ook leiden tot schade buiten de inrichting. Bovendien moet dit incident door snel en adequaat repressief optreden van een brandweer kunnen worden beheerst of bestreden.

Onder typerend wordt verstaan dat incidenten voort kunnen komen uit de vergunde activiteiten met gevaarlijke stoffen op de inrichting. Bij de analyse of een scenario reëel is, wordt vanuit het wettelijk kader niet nader ingegaan op het onderwerp "kans". In een bedrijfsbrandweerrapportage behoren daarom geen analyses opgenomen te zijn waarmee getracht wordt hard te maken dat de kans op een bepaald risico dermate klein is, dat daarom geen bedrijfsbrandweer noodzakelijk is. De wetgever heeft in hoofdstuk 7 van het Bvr bedoeld een kader te scheppen op basis waarvan scenario's worden uitgewerkt vanwege het simpele feit dat een gevaarlijke stof op een bedrijf aanwezig is. Primair toetst de veiligheidsregio scenario's aan de preventieve LOD's om te beoordelen of een scenario reëel wordt geacht. Voor de veiligheidsregio zijn de repressieve LOD's die ingrijpen op een LOC verder bepalend voor de vraag of er effecten buiten de inrichting zijn. Er kan alleen rekening gehouden worden met LOD's, preventief én repressief, waarvan de doelmatige werking is vastgesteld om het scenario te stoppen of minimaal te beheersen. Scenario's waarvan een zeer kleine kans bestaat dat ze optreden (scenario's voor de rampenbestrijding), kunnen niet worden aangemerkt als geloofwaardig incidentscenario.¹⁸

¹⁶ Memorie van toelichting op de Wet veiligheidsregio's, TK 2006-2007, 31 117, nr. 3, p. 70

¹⁷ Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57

¹⁸ Zie ook Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57 en 58

3.1.2 Schade

Schade aan personen en gebouwen kan het directe gevolg zijn van het incident zelf, maar ook van de escalatie van een incident. Als het oorspronkelijke incident geen effecten heeft buiten de inrichting, maar escalatie ervan wel leidt tot schade buiten de inrichting dan dient dit escalatiescenario op basis van de schadecriteria meegenomen te worden in de afweging of het scenario een geloofwaardig bedrijfsbrandweerscenario is.

De criteria of er schade aan personen of gebouwen buiten de inrichting kan optreden staat onder andere uitgewerkt in de Werkwijzer “Bedrijfsbrandweten - herziene versie november 2013”. Deze werkwijzer is in te zien op de website van het IFV.

(<https://www.ifv.nl/kennisplein/brandweerbrzo/publicaties#k=werkwijzer>).

3.2 Inrichtingen die aangewezen kunnen worden

Niet alle inrichtingen die werken met gevaarlijke stoffen kunnen worden aangewezen. De aanwijsbare inrichtingen zijn beperkt tot de drie categorieën uit artikel 7.1 van het Bvr:

- a) Inrichtingen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015;
- b) Inrichtingen met installaties waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing is voor zover het betreft:
 - 1°. Inrichtingen die geheel of nagenoeg geheel zijn bestemd voor de opslag in verband met vervoer van in die afdeling genoemde stoffen, al dan niet in combinatie met andere stoffen en producten (vervoersgebonden inrichtingen);
 - 2°. Spoorwegemplacements voor zover zij geen onderdeel zijn van een inrichting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (spoorwegemplacements); en
- c) Inrichtingen, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, met uitzondering van de inrichtingen waarop artikel 44 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen van toepassing is (inrichtingen voor kernenergie).

3.2.1 Brzo-inrichtingen

Bedrijven waar een bepaalde hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen aanwezig is of mag zijn conform de omgevingsvergunning milieu, vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). Doel van het Brzo 2015 is het voorkomen van rampen en zware ongevallen met gevaarlijke stoffen en, als zich toch een incident voordoet, de gevolgen voor mens en milieu te beperken.

Brzo-inrichtingen kunnen worden aangemerkt als lagedrempelinrichting of hogedrempelinrichting, afhankelijk van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aanwezig is of kan zijn. Voor hogedrempelinrichtingen gelden zwaardere eisen dan voor lagedrempelinrichtingen, echter beide typen bedrijven moeten zorgen voor een afdoende veiligheidsniveau. Of een inrichting een Brzo-inrichting is, moet blijken uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn¹⁹, waarnaar het Brzo 2015 verwijst. Hierin staan de drempelwaarden voor gevaarlijke stoffen. Zowel hogedrempel- als lagedrempelinrichtingen kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig.

3.2.2 Vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements

Vervoersgebonden inrichtingen zijn inrichtingen voor de opslag gerelateerd aan het vervoer van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld stuwadoors). Samen met spoorwegemplacements worden ze ook wel aangeduid als ARIE-inrichtingen, omdat artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet hen verplicht een zogenaamde Aanvullende Risico Inventarisatie en Evaluatie (ARIE) op te stellen.

¹⁹ SEVESO III, Richtlijn 2012/18/EU van het Europees parlement en de raad, d.d. 4 juli 2012

Het doel van de ARIE-regeling is dat bedrijven moeten kunnen aantonen dat zij de risico's van zware ongevallen binnen hun bedrijf kennen en beheersen. Dit wordt gedaan aan de hand van een aanvullende risico- inventarisatie en evaluatie (ARIE) die door het bedrijf wordt opgesteld. Bedrijven die onder de ARIE-regeling vallen zijn verplicht dit schriftelijk te melden bij de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW). Nadat I-SZW op de hoogte is gesteld van de ARIE-plicht moet I-SZW de meldingsgegevens van het ARIE-plichtige bedrijf doorgeleiden naar de veiligheidsregio. Of een bedrijf ARIE-plichtig (en daarmee aanwijsbaar) is, is dus ter beoordeling aan I-SZW. Het doorzetten van deze informatie door I-SZW naar de veiligheidsregio's is daarom van groot belang voor het aanwijstraject van dit type bedrijven.

3.2.3 Inrichtingen voor kernenergie

Inrichtingen die vallen onder artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet kunnen worden aangewezen voor het hebben van een bedrijfsbrandweer. Uitzondering hierop zijn de inrichtingen die ook nog vallen onder artikel 44 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen. Met dit laatste worden inrichtingen bedoeld die omschreven isotopen hebben van de elementen uranium en/of plutonium en qua gewicht boven een drempelwaarde uitkomen.

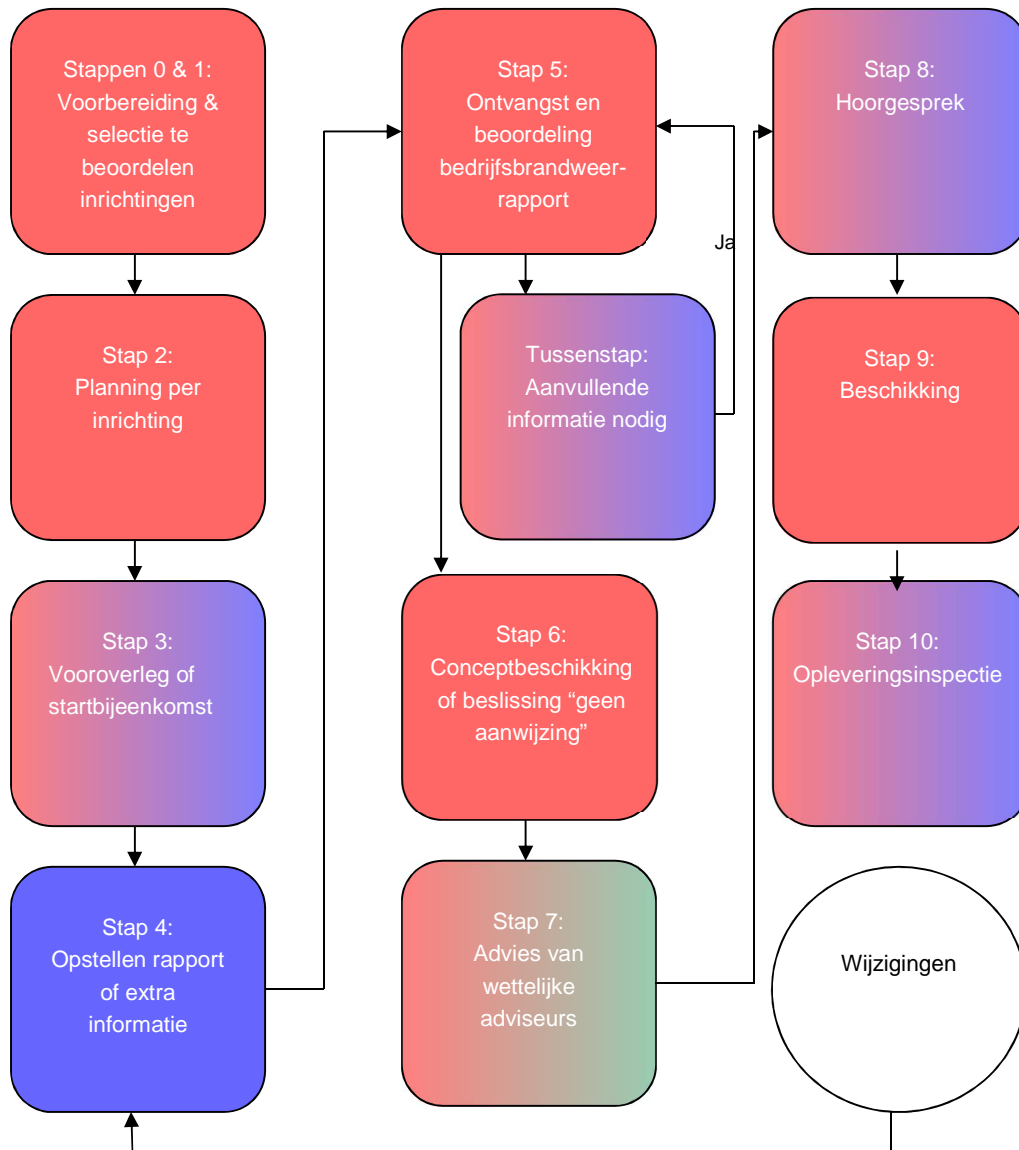
Voorbeelden van onder de Kernenergiewet vergunningplichtige en daarmee aanwijsbare inrichtingen zijn:

- producenten van isotopen die worden gebruikt voor medische toepassingen;
- centrales voor het opwekken van elektrische energie en,
- bedrijven die verantwoordelijk zijn voor het verwerken en opslaan van radioactief afval en het verrijken van uranium.

Een voorbeeld van vergunningvrije en daarmee niet-aanwijsbare inrichtingen zijn laboratoria waarbij de elementen worden gebruikt vanwege hun chemische eigenschappen en voorheen de fotografie waarbij chemicaliën werden gebruikt.

3.3 Het Aanwijsproces

De procedure voor het aanwijzen van een bedrijfsbrandweer staat in hoofdstuk 7 van het Bvr. In dit hoofdstuk worden de procesafspraken beschreven.

Figuur 2. Processtappen bedrijfsbrandweeraanwijzing

Rood betekent : een actie door de Veiligheidsregio

Blauw betekent: een actie door de inrichting

Groen betekent: een actie door de wettelijke adviseurs

3.3.1 Processtappen

In deze paragraaf worden de afzonderlijke processtappen beschreven, waarbij de veiligheidsregio er de voorkeur aan geeft om zo veel mogelijk bij het proces van vergunningverlening voor de omgevingsvergunning milieu aan te sluiten.

Stappen 0 en 1: Voorbereiding en selectie

Binnen 2 jaar na vaststelling van voorliggend aanwijsbeleid, wordt voor alle inrichtingen die conform artikel 7.1 van het Bvr aangewezen kunnen worden, maar momenteel geen aanwijzing hebben, (opnieuw) nagegaan of er in geval van brand of ongeval sprake kan zijn van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Indien in het recente verleden is bepaald dat er geen bijzonder gevaar aanwezig is of dat eventuele geloofwaardige incidentscenario's niet bestreden of beheerst kunnen worden met een bedrijfsbrandweer, en er geen indicatie is dat deze situatie is veranderd, hoeft daarvoor geen heroverweging plaatsvinden. Aanwijsbeschikkingen van aangewezen inrichtingen zullen binnen 1 jaar na vaststelling van voorliggend beleid worden geactualiseerd.

Om inrichtingen te selecteren die in aanmerking komen voor een beoordeling op de aanwezigheid van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid bij brand en ongevallen, wordt door de veiligheidsregio een dossieronderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek leidt tot een indeling van de inrichtingen in een van de volgende vier categorieën:

- a) Op basis van de aanwezige informatie kan redelijkerwijs worden aangenomen dat er geen sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Deze inrichtingen zullen niet worden gevraagd om een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen;
- b) Op basis van de aanwezige informatie kan redelijkerwijs worden aangenomen dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid maar dat dit gevaar wordt afgedekt door de aanwezige stationaire voorzieningen. Deze voorzieningen zijn echter onvoldoende geborgd in de omgevingsvergunning milieu. Het is belangrijk dat in overleg met het betrokken bevoegd gezag de borging in de omgevingsvergunning in orde wordt gebracht. Het bedrijf moet hiervoor het initiatief nemen om de vergunning aan te passen. Na borging van de stationaire voorzieningen in de vergunning zal het bestuur van de veiligheidsregio de inrichtinghouder schriftelijk over de beoordeling in kennis stellen;
- c) Op basis van de aanwezige informatie is beoordeeld dat er mogelijk sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid, maar door lopende trajecten (bijvoorbeeld aanpassing van een omgevingsvergunning milieu) is het op dit moment niet zinvol een aanwijstraject te starten. Indien er inderdaad sprake is van een omgevingsvergunningstraject dan zal het bestuur van de veiligheidsregio de inrichtinghouder op de hoogte stellen dat een aanwijstraject zal volgen, nadat de procedure omwille van een omgevingsvergunning is afgerond. Veiligheidsregio Fryslân zal een aanwijstraject starten als er aanwijzingen zijn dat de verlening van de omgevingsvergunning milieu of het onherroepelijk worden ervan, lange tijd op zich zal laten wachten en er reeds sprake is van vergunde activiteiten met geloofwaardige scenario's;
- d) Op basis van de aanwezige informatie is bepaald dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid of er is onvoldoende informatie om vast te stellen of er sprake is van een bijzonder gevaar. Het starten van een aanwijstraject is noodzakelijk.

Naar aanleiding van de categorie waarin een inrichting is ingedeeld, wordt de inrichtinghouder op de hoogte gesteld van de afwijzing of het voornemen om over te gaan tot een aanwijstraject. Naast de inrichtinghouder worden ook de wettelijk adviseurs, te weten Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW) en het bevoegd gezag, middels een afschrift op de hoogte gesteld van de afwijzing of het voornemen tot het starten van een aanwijstraject.

Stap 2: Planning individueel bedrijf

Bij blijf van noodzaak tot het starten van een aanwijstraject, wordt voor de betreffende inrichting een individuele planning gemaakt voor de uitvoer van de te doorlopen stappen. Het aanwijstraject wordt zo gepland dat binnen 1 jaar na het constateren van de noodzaak tot een aanwijzing, de inrichtinghouder de definitieve aanwijsbeschikking kan worden toegezonden. Bij het maken van de planning moet

rekening worden gehouden met de in dit beleid vastgestelde termijnen voor bijvoorbeeld het beoordelen van het bedrijfsbrandweerrapport, het versturen van brieven en het ontvangen en verwerken van adviezen en bezwaar. Alle in voorliggend beleid gehanteerde termijnen zijn wettelijk vastgestelde termijnen of termijnen van orde.

Stap 3: Vooroverleg met inrichtinghouder

Voordat de inrichtinghouder wordt verzocht een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen, wordt er een vooroverleg of startbijeenkomst met de inrichtinghouder belegd. Doel van dit overleg is om kenbaar te maken hoe het proces van een bedrijfsbrandweeraanwijzing er uit ziet en welke gegevens worden gewenst in het bedrijfsbrandweerrapport. Als uit het vooroverleg blijkt dat de geloofwaardige scenario's kunnen worden afgedekt met aanvullende maatregelen, zal het bestuur van de veiligheidsregio beoordelen of het aanwijstraject tijdelijk wordt stilgelegd in afwachting van de opname van deze maatregelen in de omgevingsvergunning milieu. Dit kan alleen als de aanvullende maatregelen binnen het doorlooptermijn van een aanwijstraject, vastgesteld op 1 jaar, onherroepelijk in de omgevingsvergunning milieu kunnen worden opgenomen. Duurt de borging van deze aanvullende maatregelen in de vergunning langer dan het doorlooptermijn van het aanwijstraject, dan is het noodzakelijk om het aanwijstraject voort te zetten. De aanwijsbeschikking kan in dat geval, nadat de aanvullende maatregelen onherroepelijk in de omgevingsvergunning milieu zijn opgenomen, op verzoek van de inrichting alsnog door het bestuur van de veiligheidsregio worden ingetrokken.

Binnen 4 weken na het vooroverleg krijgt de inrichtinghouder een schriftelijke terugkoppeling op het vooroverleg en het verzoek tot het in dienen van een actueel bedrijfsbrandweerrapport of aanvullende informatie op het veiligheidsrapport.

Stap 4: Opstellen actueel bedrijfsbrandweerrapport

De inrichtinghouder moet binnen 3 maanden na het verzoek uit Stap 3, een actueel bedrijfsbrandweerrapport overleggen aan het bestuur van de veiligheidsregio. Dit is een, in artikel 7.2 van het Bvr, wettelijk vastgesteld termijn. Als de inrichtinghouder het bedrijfsbrandweerrapport niet binnen het vastgestelde termijn indient, kan dit door het bestuur van de veiligheidsregio alsnog worden afgedwongen door gebruik te maken van de handhavingsmogelijkheden als beschreven in het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid van Veiligheidsregio Fryslân.²⁰ Inrichtingen die een veiligheidsrapport hebben ingediend met daarin een actueel bedrijfsbrandweerrapport, mogen volstaan met een verwijzing naar het betreffende bedrijfsbrandweerrapport.

Stap 5: Ontvangst en beoordeling bedrijfsbrandweerrapport

Het bestuur van de veiligheidsregio zal beoordelen of het ingediende bedrijfsbrandweerrapport actueel en volledig is. Indien het bedrijfsbrandweerrapport niet actueel of onvolledig blijkt, kan het bestuur van de veiligheidsregio binnen termijn 10 werkdagen na ontvangst van het rapport de inrichtinghouder schriftelijk verzoeken om aanvullende informatie aan te leveren. Binnen 8 weken na ontvangst van dit verzoek dient de inrichtinghouder deze aanvullende informatie aan het bestuur van de veiligheidsregio te overleggen. Indien de gevraagde aanvullende informatie niet binnen het gestelde termijn door de inrichtinghouder wordt overlegd, kan dit door het bestuur van de veiligheidsregio alsnog worden afgedwongen door gebruik te maken van de handhavingsmogelijkheden als beschreven in het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid van Veiligheidsregio Fryslân.

Binnen 6 weken na ontvangst van een volledig en actueel bedrijfsbrandweerrapport beoordeelt het bestuur van de veiligheidsregio of de inrichting in geval van brand of ongevallen een bijzonder gevaar vormt voor de openbare veiligheid en daarmee bedrijfsbrandweerplichtig is. De inrichtinghouder wordt schriftelijk geïnformeerd over de uitkomst van de beoordeling: de inrichting wordt aangewezen of de inrichting wordt niet aangewezen en het aanwijstraject wordt formeel beëindigd. Hierbij wordt kenbaar gemaakt wat de reden van deze beslissing is. De wettelijk adviseurs worden eveneens op de hoogte gesteld van de genomen beslissing.

²⁰ Handhavingsbeleid industriële veiligheid

Stap 6: Opstellen concept aanwijsbeschikking

Als het bestuur van de veiligheidsregio tot het oordeel komt dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid bij een brand of ongeval en beslist de inrichting aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig, stelt zij een concept aanwijsbeschikking op waarin aan de hand van de in het bedrijfsbrandweerrapport beschreven maatgevende scenario's eisen worden gesteld aan de omvang van de bedrijfsbrandweer. De concept aanwijsbeschikking dient binnen een termijn van 6 weken na de beslissing tot aanwijzen te zijn opgesteld.

Stap 7: Advies door wettelijk Adviseurs

Uiterlijk 1 week na het opstellen van de concept aanwijsbeschikking worden, conform artikel 7.3 van het Bvr, de wettelijk adviseurs om advies op de concept aanwijsbeschikking gevraagd. Hierbij wordt ook een kopie van het bedrijfsbrandweerrapport en eventueel aanvullende informatie meegezonden. De wettelijk adviseurs worden verzocht om binnen een termijn van 4 weken haar advies kenbaar te maken aan het bestuur van de veiligheidsregio. Als een wettelijk adviseur geen advies uitbrengt binnen de gestelde termijn kan het bestuur van de veiligheidsregio de besluitvorming over de aanwijsbeschikking na afloop van deze termijn voortzetten.

Stap 8: Hoorgesprek

Binnen het termijn van 1 week na het verwerken van het advies van de wettelijk adviseurs wordt de concept aanwijsbeschikking aan de inrichtinghouder toegezonden en wordt zij uitgenodigd voor een hoorgesprek. De inrichtinghouder wordt tijdens het hoorgesprek in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze op de aanwijsbeschikking kenbaar te maken. Van het hoorgesprek wordt een verslag gemaakt door het bestuur van de veiligheidsregio. Het verslag wordt uiterlijk 4 weken na het hoorgesprek naar de inrichtinghouder toegezonden. De inrichtinghouder kan eventuele opmerkingen op dit verslag schriftelijk aan het bestuur van de veiligheidsregio doen toekomen. Het bestuur van de veiligheidsregio zal deze opmerkingen in overweging nemen. Indien de opmerkingen niet door het bestuur van de veiligheidsregio worden overgenomen, moet dit worden toegelicht in de aanwijsbeschikking.

Stap 9 en 10: Definitieve aanwijsbeschikking en opleveringsinspectie

Binnen 1 maand na het hoorgesprek wordt de definitieve aanwijsbeschikking opgesteld en verzonden aan de inrichtinghouder. De wettelijk adviseurs ontvangen een afschrift van de aanwijsbeschikking. Uiterlijk 3 maanden na de datum van inwerkingtreding wordt door een aangewezen toezichthouder een opleveringsinspectie uitgevoerd. Doel van deze inspectie is het creëren van een overdrachtsmoment van de opsteller van de aanwijsbeschikking naar de inrichtinghouder en naar de toezichthouder. Daarbij kan bepaald worden of er nog onduidelijkheden bij het hoofd of de bestuurder van de inrichting zijn en of wordt voldaan aan hetgeen in de aanwijsbeschikking is vastgelegd. Bij constatering van tekortkomingen zal de inrichtinghouder meestal in de gelegenheid worden gesteld om deze binnen een redelijke termijn te herstellen. Mocht echter blijken dat een inrichting niet binnen de in de aanwijsbeschikking genoemde termijn over een bedrijfsbrandweer beschikt zal, conform het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid, direct handhavend worden opgetreden en zal in beginsel geen hersteltermijn worden gegund, anders dan een begunstigingstermijn in een handhavingstraject.

3.3.2 Actualisatie en wijzigingen van bestaande aanwijsbeschikkingen

Een aanwijsbeschikking wordt over het algemeen afgegeven voor onbepaalde tijd. Echter kunnen zich omstandigheden voordoen die het noodzakelijk maken om de aanwijsbeschikking te herzien of te actualiseren. Afhankelijk van deze omstandigheden moet de inrichtinghouder zelf actie ondernemen en een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport indienen, of kan het bestuur van de veiligheidsregio de aanwijsbeschikking ambtshalve wijzigen.

Wanneer de inrichtinghouder binnen de inrichting wijzigingen doorvoert die invloed uitoefenen op de geloofwaardige scenario's, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de inrichting of verandering van de binnen

de inrichting gebezigde activiteiten en processen, dient de inrichtinghouder zelf zo spoedig mogelijk een gewijzigd of aangevuld bedrijfsbrandweerrapport te overleggen aan het bestuur van de veiligheidsregio. Het bestuur van de veiligheidsregio start vervolgens een nieuw aanwijstraject aan de hand van het geactualiseerde bedrijfsbrandweerrapport en stelt indien nodig een geactualiseerde aanwijsbeschikking op. In dit geval wordt het aanwijsproces, zoals beschreven in paragraaf 3.3.1 van dit aanwijsbeleid, doorlopen vanaf Stap 4.

Als uit toezicht door Veiligheidsregio Fryslân blijkt dat er binnen de inrichting wijzigingen zijn doorgevoerd waarvoor nog geen geactualiseerd bedrijfsbrandweerrapport is ingediend maar wel benodigd is, verzoekt het bestuur van de veiligheidsregio de inrichtinghouder binnen een door het bestuur vast te stellen termijn alsnog een geactualiseerd bedrijfsbrandweerrapport te overleggen waarmee de aanwijsbeschikking kan worden geactualiseerd. Wanneer de inrichtinghouder binnen de gestelde termijn geen geactualiseerd bedrijfsbrandweerrapport heeft overlegd, kan dit door het bestuur van de veiligheidsregio worden afgedwongen middels handhaving. Als dit geen effect sorteert, kan het bestuur van de veiligheidsregio op basis van eigen gegevens de aanwijsbeschikking actualiseren.

Gezien het grote belang dat is gemoeid met een aanwijsbeschikking, te weten de bescherming van de openbare veiligheid, moet een aanwijsbeschikking ten alle tijden actueel en helder zijn gemotiveerd, ook in het belang van de aangewezen inrichting zelf. Wanneer dit in gebreke is beschikt het bestuur van de veiligheidsregio over de mogelijkheid om de aanwijsbeschikking van de betreffende inrichting ambtshalve te actualiseren of in trekken. Het bestuur van de veiligheidsregio zal in ieder geval gebruik maken van deze mogelijkheid als sprake is van:

- een wijziging in de omgeving van de aangewezen inrichting;
- veroudering van de in de aanwijsbeschikking voorgeschreven bestrijdingstechnieken en het voorgeschreven materieel;
- het ontbreken van gedegen scenario-analyses, dan wel het in het geheel ontbreken van scenario's in de aanwijsbeschikking;
- erg verouderde of summier omschreven voorschriften in aanwijsbeschikking en het toezicht op de aangewezen inrichting bemoeilijken of onmogelijk maken, of
- wanneer sprake is van een wijziging van voorliggend Beleid aanwijzing Bedrijfsbrandweren.

Het bestuur van de veiligheidsregio zal minimaal een keer per vijf jaar, al dan niet aan de hand van de bevindingen uit bedrijfsbrandweerinspecties, periodiek inventariseren en beoordelen of de aanwijsbeschikkingen nog actueel zijn of dat, op grond van bovengenoemde punten, een ambtshalve actualisatie van de aanwijsbeschikking noodzakelijk is.

3.4 Het stellen van eisen aan de aanwijzing

Uit artikel 31 van de Wvr en hoofdstuk 7 van het Bvr volgt dat een bedrijfsbrandweer altijd moet bestaan uit personeel én materieel. Een aanwijzing kan dus niet bestaan uit alléén personeel of uit alléén materieel. De omvang van de bedrijfsbrandweer en de eisen die in de bedrijfsbrandweeraanwijzing aan het personeel en materieel worden gesteld, worden bepaald door de maatgevende scenario's. De maatgevende scenario's zijn de geloofwaardige scenario's die de hoogste eisen stellen aan de omvang van personeel of materieel op een bepaald onderwerp. De totale omvang van de bedrijfsbrandweer is gebaseerd op het totaal van de maatgevende scenario's op de verschillende onderwerpen waaraan eisen kunnen worden gesteld. De onderwerpen waaraan het bestuur van de veiligheidsregio eisen kan stellen, worden beperkt tot de onderwerpen die zijn opgenomen in artikel 7.3, vijfde lid, van het Bvr:

- a. de geoefendheid en de samenstelling van de bedrijfsbrandweer waarbij de functies genoemd in het Besluit personeel veiligheidsregio's kunnen worden aangewezen;
- b. de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen;
- c. het blusmaterieel;
- d. de beschermende middelen
- e. de alarmering van en samenwerking met de brandweer en andere hulpverleningsorganisaties, en
- f. de omvang van het personeel en het materieel van de bedrijfsbrandweer.

De eisen die het bestuur van de veiligheidsregio stelt aan het personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer worden in de aanwijsbeschikking opgenomen in de voorschriften. In bijlage 1 van onderhavig beleid zijn modelvoorschriften opgenomen die door het bestuur van de veiligheidsregio kunnen worden gebruikt bij het opstellen van de aanwijsbeschikking. Deze modelvoorschriften hebben enkel betrekking op de in artikel 7.3, lid 5, van het Bvr bedoelde onderwerpen. In de onderstaande deelparagrafen worden de eisen en voorschriften die door het bestuur van de veiligheidsregio aan de verschillende onderwerpen kunnen worden gesteld, verder uitgediept.

3.4.1 Personeel in de bedrijfsbrandweeraanwijzing

Een bedrijfsbrandweer bestaat altijd uit personeel én materieel. Het bedrijfsbrandweerpersoneel vormt dan ook een belangrijk onderdeel van de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Het personele component in de aanwijsbeschikking kan bestaan uit verschillende bedrijfsbrandweerfuncties. De functies die door het bestuur van de veiligheidsregio kunnen worden opgenomen in de aanwijsbeschikking, worden hoofdzakelijk gesteld in het Bvr. In artikel 2, vierde lid, van voornoemd besluit zijn alle mogelijk aan te wijzen bedrijfsbrandweerfuncties opgenomen. Examens voor deze functies worden afgenomen door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV), waardoor de vakbekwaamheid van de genoemde functies is gewaarborgd. Het apart benoemen van de opleidingseisen in de aanwijsbeschikking is dan ook niet nodig. Enkel het benoemen van de aan te wijzen functies is voldoende.

Arbeidsomstandighedenwetgeving

De inzet van bedrijfsbrandweerpersoneel moet uiteraard wel voldoen aan de Arbeidsomstandigheden wet- en regelgeving. Waar overheidsbrandweerpersoneel onder voorwaarden mag afwijken van de regels omtrent arbeidsveiligheid (voor het redden van mensen), mag het bedrijfsbrandweerpersoneel dit niet. Bedrijfsbrandweerpersoneel is dus aan dezelfde veiligheidseisen gebonden als elke andere werknemer van de inrichting. I-SZW zal, als wettelijk adviseur in het aanwijstraject, moeten beoordelen of de voorgenomen inzet van bedrijfsbrandweerpersoneel is toegestaan.

De nota van toelichting op artikel 7.3, lid 5, van het Bvr biedt de mogelijkheid om ook functies aan te wijzen die niet zijn benoemd in het Bvr. In de praktijk gaat het hierbij om medewerkers van een inrichting, met onder meer functienamen als first line responder²¹, medewerker noodorganisatie, bedrijfsdeskundige of operator, die worden belast met specifieke bedrijfsbrandweertaken bij de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incident-scenario's (hierna: first line responders e.a.). Aangezien de taken die first line responders e.a. kunnen uitvoeren en de functiebenamingen niet centraal zijn vastgesteld, kunnen ze per aanwijsbeschikking verschillen. Evenmin is vastgelegd over welke kennis en capaciteiten zij moeten beschikken. Er zijn immers geen landelijke opleidingseisen en geen centrale examens. Om toch te borgen dat ook dit personeel voldoende is uitgerust voor de uitvoer van haar bedrijfsbrandweertaak, moet de inrichtinghouder aan de hand van een opleidingsplan, dat onderdeel is van het bedrijfsbrandweerrapport, aantonen dat de first line responders e.a. voldoende zijn opgeleid voor het uitvoeren van de taken uit de geloofwaardige scenario's waarvoor ze worden ingezet. Om naleving af te dwingen zal het bestuur van de veiligheidsregio het opleidingsplan integraal onderdeel uit laten maken van de aanwijsbeschikking en over gaan tot handhaving wanneer niet gewerkt wordt conform dit plan.

Het bestuur van de veiligheidsregio zal echter terughoudend omgaan met het opnemen van first line responders e.a. in de aanwijsbeschikking. Dit omdat first line responders e.a., in tegenstelling tot de functies uit het Bvr, niet over gedegen repressief inzicht beschikken. Het is dan ook niet de bedoeling dat first line responders e.a. een breed scala aan repressieve taken gaan vervullen. Als uit de geloofwaardige scenario's blijkt dat repressief inzicht benodigd is, zal het bestuur van de veiligheidsregio altijd functies uit het Bvr aanwijzen. Het bestuur van de veiligheidsregio zal beoordelen of de functietaken én het opleidingsplan van de first line responders e.a. passend zijn voor de geloofwaardige

²¹ Merk op dat een first line responder als hier bedoeld niet hetzelfde is als de first line responder bedrijfsnood-organisatie (FiRe bno), welke enkel is voorbehouden aan de bedrijfshulpverlening (BHV). De term FiRe bno zal daarom niet terugkomen in een bedrijfsbrandweeraanwijzing.

scenario's, bijvoorbeeld omdat deze met relatief eenvoudige taken kunnen worden bestreden - denk aan het richten van monitoren vanuit een controlekamer. In dit voorbeeld is een volledige opleiding "bedrijfsbrandweer manschap a" te kostbaar en niet nodig. Bij de beoordeling of het personele component in de aanwijzing beperkt kan blijven tot first line responders e.a., zal het bestuur van de veiligheidsregio de volgende uitgangspunten hanteren:

- de first line responder e.a. mag vast opgestelde blus- en koelvoorzieningen activeren en bedienen als kan worden aangetoond dat zij een goede kennis heeft van de betreffende stationaire installaties en het gebruik ervan;
- de first line responder e.a. mag in geval van brand in beginsel alleen worden ingezet tot een warmtestraling van 1 kW/m². In afwijking hiervan mag de first line responder e.a. die in het bezit is van voldoende beschermende kleding met adembescherming, aantoonbare kennis over het gebruik ervan en ervaring heeft, worden ingezet tot een warmtestraling van 3 kW/m². Paragraaf 4.2 over warmtestraling en persoonlijke bescherming is hierop van toepassing;

Bedrijfshulpverlening

In sommige gevallen wordt een bedrijfshulpverlener (BHV'er) in het bedrijfsbrandweerrapport opgevoerd voor de bestrijding of beheersing van een geloofwaardig scenario. Inrichtingen zijn, conform de Arbeidsomstandighedenwet, verplicht om over een BHV-organisatie te beschikken om eerste hulp te verlenen bij ongevallen, brand te beperken en te bestrijden, de gevolgen van ongevallen te beheersen en het in noodsituaties alarmeren en evacueren van binnen de inrichting aanwezige personen. Waar de bedrijfsbrandweerorganisatie is gericht op het bestrijden en beheersen van incidenten met gevaarlijke stoffen (het redden van slachtoffers is geen onderdeel van die taak), zijn de taken van een BHV-organisatie veelal gericht op hulpverlening aan personen. Het verdient dan ook voorkeur om BHV'ers met een taak in de bedrijfsbrandweerorganisatie, een ander functienaam te geven, zoals bijvoorbeeld first line responder. Op deze manier wordt duidelijk dat zij niet wordt ingezet in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet, maar in het kader van de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Op deze manier wordt voorkomen dat de inrichting niet meer voldoet aan de Arbeidsomstandighedenwet en er bij het optreden van een geloofwaardig scenario nog altijd voldoende BHV'ers zijn voor de uitvoer van BHV-taken. Het bestuur van de veiligheidsregio zal BHV'ers die volgens een bedrijfsbrandweerrapport een rol spelen bij de bestrijding van een geloofwaardig scenario, op de zelfde manier beschouwen en beoordelen als first line responders e.a.

3.4.2 Eisen aan de geoefendheid van personeel

Het bestuur van de veiligheidsregio kan in de aanwijsbeschikking ook voorschriften opnemen waarin eisen worden gesteld aan de geoefendheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel, zowel aan personeel in functies uit het Bvr als aan personeel in functies die buiten het besluit vallen (first line responders e.a.). Voor first line responders e.a. wordt specifiek in de voorschriften opgenomen dat zij geoefend moeten zijn in de geloofwaardige scenario's waarop de inrichting is aangewezen.

Onder geoefendheid wordt verstaan het vakbekwaam blijven van bedrijfsbrandweerpersoneel. Het bestuur van de veiligheidsregio beschouwt de bedrijfsbrandweer als geoefend indien het personeel van de betreffende bedrijfsbrandweerorganisatie beschikt over:

- kennis en vaardigheden die behoren bij het opleidingsniveau van de bedrijfsbrandweerfunctie;
- kennis over de aanwezige gevaren en bedrijfsprocessen en de vaardigheden die hiermee verband houden;
- kennis en vaardigheden om de specifiek voor het bedrijf getroffen beheers- en incidentbestrijdingsmiddelen adequaat te gebruiken;
- kennis van de voor het bedrijf van toepassing zijnde procedures voor de alarmering, uitruk en inzet.

Het oefenprogramma

Een bedrijfsbrandweerplichtige inrichting moet beschikken over een jaarlijks oefenprogramma inclusief een oefenrooster, opgesteld conform de Handleiding Leidraad Oefenen²². Het oefenprogramma wordt, inclusief oefenrooster, opgesteld voor een heel jaar en moet uiterlijk op 1 december van het voorgaande jaar ter beoordeling zijn aangeboden aan het bestuur van de veiligheidsregio.

Het oefenprogramma moet ervoor zorg dragen dat het bedrijfsbrandweerpersoneel op een adequate manier haar kennis en vaardigheden traint en borgen dat de bedrijfsbrandweer geoefend blijft. De betreffende kennis en vaardigheden dienen aantoonbaar voldoende aanwezig te zijn binnen de aangewezen inrichting. Oefeningen moeten dan ook functiegericht en gerelateerd zijn aan de gevaren binnen het bedrijf. Het oefenen van realistische incidentscenario's is een essentieel onderdeel in het onderhouden en verdiepen van de competenties van het bedrijfsbrandweerpersoneel.

3.4.3 Voorzieningen, materieel en middelen in de aanwijzing

Naast het personele component moet een bedrijfsbrandweer ook altijd een materiële component in zich dragen. Het bestuur van de veiligheidsregio kan voor het materiële component eisen stellen aan de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen; het blusmaterieel en de beschermende middelen.

Bij de eisen aan de voorzieningen en het blusmaterieel gaat het vooral om de hoeveelheden bluswater, schuimvormend middel, voertuigen en monitoren waarover de bedrijfsbrandweerorganisatie zou moeten beschikken. Stationaire voorzieningen kunnen niet in de aanwijsbeschikking worden opgenomen, omdat voor de inzet van stationaire voorzieningen geen personeel benodigd is en een aanwijzing op middelen alleen niet mogelijk is. Stationaire voorzieningen moeten worden opgenomen in de omgevingsvergunning milieu en kunnen ertoe leiden dat een geloofwaardig scenario voldoende is afgedekt en daardoor niet meer aanwijsbaar is. Stationaire voorzieningen die middels een druk op een knop worden geactiveerd, kunnen eveneens niet worden opgenomen in de aanwijsbeschikking omdat de bediening geen repressief inzicht vereist. Pas wanneer voor de bediening van een voorziening repressief inzicht is vereist – denk bijvoorbeeld aan het richten van monitoren vanuit de controlekamer – kan de betreffende voorziening worden opgenomen in de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Naast de voorzieningen en het materieel kan het bestuur van de veiligheidsregio ook eisen stellen aan de beschermende middelen waarover de bedrijfsbrandweer minimaal zou moeten beschikken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de benodigde kleding geschikt voor de inzet bij specifieke toxische scenario's of een bepaalde warmtestraling. Sommige beschermende middelen vragen specifieke vakbekwaamheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel. Dit dient mee te worden genomen bij het stellen van eisen aan de geoefendheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel en in het oefenprogramma van de bedrijfsbrandweerorganisatie.

3.4.4 Alarmering en samenwerking met externe diensten

Het bestuur van de veiligheidsregio kan tot slot ook eisen stellen aan de alarmering van en de samenwerking met de overheidsbrandweer en andere hulpverleningsdiensten.²³ In de aanwijsbeschikking kunnen bijvoorbeeld eisen worden opgenomen met betrekking tot de wijze en snelheid van het melden van een incident bij de overheidsbrandweer, te gebruiken verbindingsmiddelen en de beschikbaarheid van een gids die de overheidsbrandweer begeleid naar de plaats incident of de plaats waar een specifiek handeling moet worden uitgevoerd, bijvoorbeeld het dichtzetten van een afsluiter.

²² Ministerie van BZK/IFV (2013). *Handleiding Leidraad Oefenen*

(Op te vragen op: https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/handleiding_leidraad-oefenen_2013.pdf)

²³ artikel 7.3, vijfde lid, onderdeel e, Besluit veiligheidsregio's

4 Afwegingskader

In de bedrijfsbrandweeraanwijzing moeten een aantal inhoudelijke afwegingen worden genomen om te komen tot specifieke eisen op de in hoofdstuk 3 genoemde onderwerpen. In dit hoofdstuk worden een aantal van deze beleidsmatige afwegingen beschreven. Dit hoofdstuk kent hierdoor samenhang met de Werkwijzer Bedrijfsbrandweren 2013 (zie paragraaf 3.1.2), wat vooral een technische handreiking is. Op punten waar het aanwijsbeleid en de Werkwijzer elkaar tegenspreken is het onderhavige aanwijsbeleid leidend.

4.1 Algemene Uitgangspunten

In deze paragraaf wordt een vijftal algemene uitgangspunten behandeld die door het bestuur van de veiligheidsregio worden gehanteerd bij het beoordelen van de geloofwaardige scenario's op een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid bij brand of ongevallen, het opstellen van de aanwijsbeschikking en het stellen van eisen aan de bedrijfsbrandweer.

4.1.3 Binneninzet door de bedrijfsbrandweer

Uit het oogpunt van brandbestrijding in een inpandige opslag voor gevaarlijke stoffen, heeft een automatische brandbeveiligingsinstallatie de sterke voorkeur boven de inzet van een bedrijfsbrandweer. Brandbestrijding met een automatische installatie wordt immers sneller ingezet, waardoor escalatie van de brand eerder kan worden voorkomen, dan wel geheel kan worden geblust.

Een inzet van de bedrijfsbrandweer voor de bestrijding van een brand met gevaarlijke stoffen in een compartiment is daarnaast erg riskant. Brand in bijvoorbeeld een PGS 15-loods is er één die snel kan escaleren door het bezwijken van bijvoorbeeld vaten en stellingen. Ook kunnen de vrijgekomen (verbrandings-)producten zodanig giftig of bijtend zijn dat een inzet van de bedrijfsbrandweer niet meer kan omdat het bluspak onvoldoende bescherming biedt.

Binnen het kwadrantenmodel²⁴ en de aanbevelingen die Onderzoekscommissie 'Brand met dodelijke afloop in De Punt op 9 mei 2008' op 15 april 2009 heeft vastgesteld, blijft de defensieve buitenaanval daarom de enige inzetactie die overblijft.²⁵ De mogelijke taken die kunnen worden uitgevoerd door een bedrijfsbrandweer bij een brand in een compartiment blijven dan ook beperkt tot bijvoorbeeld het van buiten het compartiment (en buiten de 3 kW/m²-warmtestralingscontour) bedienen en voeden van de blusinstallatie met water en/of schuimvormend middel en het houden van controle op een goede werking. In dit geval is het wel van belang dat de milieu- en de brandrisico's op vergelijkbare wijze worden gereduceerd als met een automatische installatie. Vooral de opkomst- en inzetijd²⁶ van de bedrijfsbrandweer speelt hierbij een belangrijke rol.

4.1.2 Beoordeling van Voorzieningen/ LOD's

Bij het bepalen of een geloofwaardig incidentscenario leidt tot een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid en de inzet van een bedrijfsbrandweer nodig maakt, wordt gekeken naar de voorzieningen – ook wel Lines of Defence (LOD's) genoemd - die zijn geborgd in de omgevingsvergunning en worden benoemd in het bedrijfsbrandweerrapport.

Uitgangspunt is dat de voorziening effectief is. Een voorziening is effectief wanneer deze bedrijfszeker is tijdens zijn gehele levensduur en ingrijpt op het incident waarbij verwacht kan worden dat het incident wordt bestreden, dan wel beheerst zodat verdere escalatie wordt voorkomen. De effectiviteit van de voorziening(en) moet worden beargumenteerd in het bedrijfsbrandweerrapport.

²⁴ Instituut Fysieke Veiligheid en Brandweer Nederland, Kwadrantenmodel voor gebouwbrandbestrijding (2014)

²⁵ Eindrapport Evaluatie van de brand in de punt op 9 mei 2008, p.15

²⁶ De inzetijd is gelijk aan de opkomsttijd plus de voorbereidingstijd ter plaatse

4.1.3 24-uurs bedrijfsvoering

Inrichtingen kunnen worden verdeeld in inrichtingen die wel of geen 24-uurs bedrijfsvoering hebben. Bij inrichtingen die geen 24-uurs bedrijfsvoering hebben kan in een aanwijzing, voor wat betreft de capaciteit van de bedrijfsbrandweer, onderscheid worden gemaakt tussen verschillende delen van de dag.

Voor deze bedrijven moet bij de beoordeling van de geloofwaardige incidentscenario's worden bepaald of de scenario's van toepassing zijn voor de tijden dat de inrichting (of het betreffende deel van de inrichting) niet in bedrijf is. Indien buiten bedrijfstijden bepaalde geloofwaardige scenario's niet van toepassing zijn en daarmee een andere omvang van de bedrijfsbrandweer voor een deel van de dag (of week) verantwoord is, wordt ten aanzien van de omvang van de bedrijfsbrandweer onderscheid gemaakt tussen de situatie waarbij de inrichting (of een deel daarvan) wel en niet in bedrijf is. Dit dient duidelijk te worden beschreven in de aanwijsbeschikking. Indien er wordt overgewerkt moet de bedrijfsbrandweer ook zijn geborgd.

Indien op basis van de geloofwaardige scenario's geen verschillen in de maatgevende scenario's kunnen worden aangetoond op de tijden dat de inrichting wel of niet in bedrijf is, wordt er in de bedrijfsbrandweeraanwijzing uitgegaan van de situatie waarbij de inrichting in bedrijf is.

4.1.4 Gezamenlijke bedrijfsbrandweraanwijzing en uitbesteding van bedrijfsbrandweerkosten

Het bestuur van de veiligheidsregio zal bij iedere inrichting apart beoordelen of zij aangewezen moet worden als bedrijfsbrandweerplichtig. Hebben twee of meer inrichtingen een nauwe technische, organisatorische of functionele band, maar zijn het aparte inrichtingen, dan zullen ze beide apart worden beoordeeld en apart worden aangewezen. Bij de beoordeling van de omvang en grenzen van de inrichting wordt uitgegaan van de omgevingsvergunning milieu. Inrichtingen kunnen echter, nadat zij individueel zijn aangewezen, bij het bestuur van de veiligheidsregio het verzoek in dienen voor de aanbesteding van een gezamenlijke bedrijfsbrandweer. Het bestuur van de veiligheidsregio kan er dan, na beoordeling, voor kiezen om inrichtingen, conform artikel 7.3, derde lid, van het Bvr, aan te wijzen tot het hebben van een gezamenlijke bedrijfsbrandweer.

Een aangewezen inrichting, of gezamenlijk aangewezen inrichtingen, kan, na toestemming van het bestuur van de veiligheidsregio, de bedrijfsbrandweerkosten geheel of gedeeltelijk uitbesteden aan een derde partij. De inkoopende inrichting kan ingekochte bedrijfsbrandweerkosten niet doorleveren aan een andere inrichting. Een individueel aangewezen inrichting moet bij uitbesteding altijd zelf een overeenkomst sluiten met de partij die de bedrijfsbrandweerkosten levert. Bij een gezamenlijke aanbesteding van bedrijfsbrandweerkosten moet elke inrichting een eigen overeenkomst tekenen met de leverancier.

Bij uitbesteding van de bedrijfsbrandweerkosten aan een derde partij bestaat de mogelijkheid dat er meerdere incidenten gelijktijdig plaatsvinden. Bij het vaststellen van de omvang van het personeel en materieel in een aanwijsbeschikking wordt uitgegaan van het geloofwaardige incidentscenario waarvoor de grootste inzet nodig is (de maatgevende scenario's). Hiermee wordt er impliciet vanuit gegaan dat het gelijktijdig optreden van incidenten niet leidt tot een grotere aanwijzing. Ditzelfde principe geldt ook voor de uitbesteding van de bedrijfsbrandweerkosten: de mogelijkheid van gelijktijdig optreden van incidenten zal in beginsel niet leiden tot een hogere aanwijzing dan op grond van de maatgevende incidentscenario's is vereist.

4.1.5 Weersomstandigheden

Geloofwaardige incidentscenario's moeten door de inrichting met een grafische weergave inzichtelijk worden gemaakt. In deze weergave moeten de effecten zijn aangegeven van de warmtestraling of toxische waarden bij weertype D5 (neutraal weertype met een windsnelheid van 5 m/s) en F1,5 (matig tot stabiel weertype met een windsnelheid van 1,5 m/s). Indien aantoonbaar is dat weertype F1,5 niet

realistisch is voor een inrichting, dan kan in overleg met het bestuur van de veiligheidsregio voor worden gekozen om bij het uitwerken uitsluitend gebruik te maken van weertype D5.

Bij het uitwerken worden de effecten getoond als cirkelvormige contouren tot waar de effecten kunnen komen. Bij het daadwerkelijk optreden van de effecten zullen deze - afhankelijk van het type scenario - eerder (in meer of mindere mate) ellipsvormig dan rond zijn, waarbij de richting afhankelijk is van de heersende windrichting. De windrichting waarbij de effecten van het scenario het grootst zijn, dient te worden uitgewerkt. Voorbeelden van effecten zijn materiële schade, slachtoffers en escalatiemogelijkheden.

4.2 Uitgangspunten met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen

Personeel van een bedrijfsbrandweerorganisatie wordt vaak ingezet in een omgeving waarin een zodanig hoge warmtestralingsintensiteit en/of concentratie van gevaarlijke stoffen aanwezig is, dat dit kan leiden tot letsel bij het bedrijfsbrandweerpersoneel.

Om een inzet in dergelijke omstandigheden mogelijk te maken, worden in de aanwijsbeschikking eisen gesteld aan de minimaal benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen. Er zijn verschillende soorten persoonlijke beschermingsmiddelen die in de aanwijsbeschikking kunnen worden geëist. De belangrijkste parameters bij de keuze voor een persoonlijk beschermingsmiddel zijn de vorm van blootstelling, de werkzaamheden die moet worden uitgevoerd en de blootstellingstijd.

In deze paragraaf worden een aantal uitgangspunten geschetst die kunnen worden gebruikt bij het maken van een juiste afweging voor de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen in de bedrijfsbrandweeraanwijzing. In deze uitgangspunten wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende vormen van blootstelling bij ongevallen met gevaarlijke stoffen:

- warmtestraling;
- blootstelling aan giftige of bijtende stoffen.

Blootstelling aan geluid, ioniserende straling, (lucht-)druk en dergelijke worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Dit is geen onderdeel van de bestrijding van geloofwaardige incidentscenario's.

4.2.1 Beschermende middelen bij blootstelling aan warmtestraling

Een belasting aan te hoge warmtestraling kan leiden tot ernstige pijn, blaarvorming en verbranding. Uitgangspunt is dat iemand kan worden ingezet zolang hij of zij geen pijn ervaart. De pijngrens is daarbij vastgesteld op een huidtemperatuur van 43°C. Door het dragen van de juiste beschermende kleding kan het bereiken van deze huidtemperatuur worden uitgesteld, waardoor een langere inzet mogelijk wordt. Bij de inzet van personeel in gebieden met een verhoogde warmtestraling, wordt uitgegaan van drie configuraties in beschermende kleding, te weten:

- operatorkleding;
- standaard brandweerkleding (welke voldoet aan NEN-EN 469);
- gealuminiseerde kleding (welke voldoet aan NEN-EN 1486).

De standaard brandweerkleding en gealuminiseerde kleding is met bijbehorende laarzen, handschoenen en helm c.q. hoofdbedekking uitgevoerd. De operatoruitrusting is uitgevoerd met een veiligheidshelm die geen bedekking geeft aan het gezicht, de nek en de hals.

Indien wordt gewerkt in operatoruitrusting of standaard brandweerkleding kan onbepert worden gewerkt bij een warmtestralingsintensiteit tot maximaal 1 kW/m². Bij kortdurende aanwezigheid kan met de standaard brandweerkleding worden gewerkt in een omgeving met een hogere warmtestralingsintensiteit. Met de operatoruitrusting is dit niet mogelijk, door gebrek aan bescherming. Aangezien delen van het lichaam onbedekt zijn en de operatorkleding onvoldoende warmtewerend is, zodat bij een warmtestralingsintensiteit groter of gelijk aan 1 kW/m² in korte tijd de pijngrens wordt bereikt.

Voor een aantal veelvoorkomende werkzaamheden is de tijdsduur bepaald die nodig is voor de uitvoer van deze werkzaamheden en in hoeverre deze werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Resultaten van dit onderzoek²⁷ zijn opgenomen in de “Handreiking inzake maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet (maximaal 5 minuten) van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven”. De inhoud van deze handreiking is samengevat in onderstaande tabel en zal door het bestuur van de veiligheidsregio worden gehanteerd als toetsingscriteria voor het gebruik van een brandweerpak of gealuminiseerd pak.

Warmtestraling (kW/m ²)	3,0		4,6		6,3	
Inzet (incl. benodigde tijd)	Brandweerpak	Gealuminiseerd pak	Brandweerpak	Gealuminiseerd pak	Brandweerpak	Gealuminiseerd pak
Openen/sluiten vlinderklep (1 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Uitschakelen deluge systeem (1 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Openen/sluiten 4" schuifafsluiter (1-2 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Plaatsen mobiele monitor of verticaal waterscherm (2-3 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Openen/sluiten 24" schuifafsluiter met wielklem (3-5 min.)	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja

Tabel 1 Mogelijkheden tot inzet bij warmtestralingscontouren en type beschermende kleding²⁸

De gekozen warmtestralingsintensiteiten (3,0, 4,6 en 6,3 kW/m²) zijn vooraf vastgesteld en tussenwaarden laten zich niet interpoleren. Aannames voor tussenwaarden kunnen daarom ook niet worden toegestaan. Bij tussenwaarden moet altijd worden uitgegaan van de blootstellingstijd behorende bij het dichtstbijzijnde hogere warmtestralingsniveau uit tabel 1.

Hoewel de voorstellen in het bedrijfsbrandweerrapport leidend zijn, zal door het bestuur van de veiligheidsregio worden getoetst of repressief optreden effectief is en de inzet veilig kan plaatsvinden. Het optreden door een operator of door de bedrijfsbrandweer dient altijd vanaf een veilige afstand of positie te kunnen plaatsvinden en bij de bediening van stationaire voorzieningen moeten deze in een dusdanige warmtestralingscontour zijn gelegen, dat de operator of de bedrijfsbrandweer deze ten alle tijde veilig kan bereiken en bedienen.

4.2.2 Persoonlijke beschermende middelen bij blootstelling aan giftige en bijtende Stoffen

Ook bij de inzet van personeel in gebieden met giftige en bijtende stoffen, wordt er uitgegaan van drie configuraties in beschermende kleding, te weten:

- brandweerpak (welke minimaal voldoet aan NEN-EN 469);
- vuilwerkpak²⁹;
- gaspak (welke minimaal voldoet aan “Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën”, NEN-EN 14605 of ISO 13994:2005).

²⁷ Onderzoek “Maximum allowable exposure to different heat radiation levels” (25 april 2016), uitgevoerd in opdracht van het NEN en het Instituut Fysieke Veiligheid. Naar aanleiding van het onderzoek heeft Brandweer Nederland standpunten ingenomen inzake de maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven (augustus 2016).

²⁸ Dit overzicht is afkomstig uit en verder uitgewerkt in de “Handreiking inzake maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet (maximaal 5 minuten) van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven”, LEC BrandweerBRZO, 20 december 2016, versie 1.0

²⁹ PvE vuilwerkpak VRU-FL-G&V v3 8-2014, zie bijlage 3.

Bij een inzet in een brandweerpak of vuilwerkpak wordt ervan uitgegaan dat dit in combinatie gebeurt met ademlucht, chemiebestendige laarzen en chemiebestendige handschoenen. In bijlage 2 is een stroomschema opgenomen die kan worden gebruikt in de keuze voor een bepaalde configuratie.

Indien zich maatgevende incidentscenario's voordoen waarbij de inzet van een gaspakkenteam noodzakelijk is dan zal in overleg tussen het bestuur van de veiligheidsregio en de inrichtinghouder moeten worden gezien hoe groot de inzet van het bedrijf zal zijn. Als stelregel dient de inrichting minimaal de initieel in te zetten gaspakdragers te leveren, aangevuld met een standby-ploeg.

4.2.3 Verantwoordelijkheden van de inrichting

In de context van veilig werken heeft niet alleen het bestuur van de veiligheidsregio de plicht om een verantwoorde beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport ten aanzien van de inzetstrategie te maken, maar heeft elke werkgever de plicht om op grond van de Arbeidsomstandighedenwet een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) uit te voeren en vast te leggen. De inrichtinghouder dient daarbij te verantwoorden op welke wijze zij de werknemers beschermt tegen risico's bij het werken met gevaarlijke stoffen. Een verwijzing door de aangewezen inrichting naar alleen de aanwijsbeschikking is daarvoor onvoldoende.

4.3 Bedrijfsbrandweerbeheerssysteem

Een inrichting die verplicht over een bedrijfsbrandweer beschikt, moet ook een bedrijfsbrandweer-beheerssysteem hebben: een kwaliteits- en beheerssysteem dat aanwezig is op de inrichting, waarmee wordt aangetoond dat de operationele paraatheid en bedrijfszekerheid van (bedrijfsbrandweer)-personeel en incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is gewaarborgd. In de modelvoorschriften staan de voorwaarden waaraan het bedrijfsbrandweersysteem moet voldoen.

Inrichtingen beschikken meestal over diverse beheerssystemen. Zo is vanuit het Brzo 2015 het veiligheidsbeheerssysteem verplicht. Brzo-plichtige en overige bedrijven beschikken ook vaak over een kwaliteitszorgsysteem zoals ISO 9001, 14001 of OHSAS 18001. Het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem mag daar integraal onderdeel van uitmaken. Om de integratie te vergroten is het aan te bevelen de NTA 8620 ("Specificatie van een veiligheidsmanagementsysteem voor risico's van zware ongevallen"), dat volgens het High Level Structure (HLS) is opgezet, toe te passen. Uiteraard is het bedrijf vrij in de keuze voor het toepassen van zorgsystemen mits aan het wettelijk kader van de aanwijsbeschikking wordt voldaan.

4.4 Inspectie, testen en onderhoud van vast opgestelde koel- en blussystemen

Vast opgestelde koel- en blussystemen moeten minimaal eenmaal per jaar tijdens een functionele test volledig in gebruik worden gesteld (het zogenaamde live-testen). Bedrijven kunnen er ook voor kiezen de betreffende systemen te certificeren. In dat geval dient de gecertificeerde installatie te zijn voorzien van een geldig certificaat. De eisen gesteld aan deze certificering over inspectie, onderhoud en testen moeten worden nageleefd.

Vast opgestelde koel- en blusinstallaties op verticale cilindrische opslagtanks

Soms is het jaarlijks live testen van opslagtanks lastig dan wel onmogelijk, omdat het product in de opslagtank daarbij vervuild kan raken. Voor vast opgestelde koel- en blussystemen op verticale cilindrische tanks (verder: opslagtanks) kunnen daarom aanvullende voorschriften worden opgenomen in de aanwijsbeschikking.

Inrichtingen met opslagtanks hebben de keuze om de koel- en blusinstallaties op deze tanks:

1. jaarlijks live testen;
2. te certificeren;
3. inspectie, testen en onderhoud volgens de NFPA 11 en NFPA 25 (verder: ITO) uit te voeren.

Als een inrichting geen keuze maakt voor certificering of ITO, dan wel certificering of ITO niet volgens de voorschriften uitvoert, moet zij de vast opgestelde koel- en blusinstallaties jaarlijks live testen. De inrichting moet haar keuze bij het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport doorgeven aan het bestuur van de veiligheidsregio.

Als een inrichting kiest voor ITO, dan zal voor iedere opslagtank waarop ze ITO wil toepassen, een acceptancetest volgens de van toepassing zijnde NFPA-normen moeten worden uitgevoerd. Ook hierover kunnen voorschriften worden opgenomen in de aanwijsbeschikking.

BIJLAGEN

- Bijlage 1 : Modelvoorschriften aanwijsbeschikking (inclusief bijlagen)
- Bijlage 2 : Stroomschema persoonlijke bescherming giftige en bijtende stoffen
- Bijlage 3 : Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak
- Bijlage 4 : Literatuurlijst

BIJLAGE 1: Modelvoorschriften aanwijsbeschikking (incl. bijlagen)

Gebruik van de modelvoorschriften

In deze bijlage worden modelvoorschriften geschetst die door het bestuur van de veiligheidsregio kunnen worden gebruikt bij het opstellen van de aanwijsbeschikking. De modelvoorschriften zijn bedoeld als brondocument waaruit de van toepassing zijnde voorschriften kunnen worden geselecteerd, om vervolgens te worden opgenomen in de aanwijsbeschikking. Gele arceringen zijn ter invulling tijdens de aanwijzing.

Onder sommige modelvoorschriften staat een cursief gedrukte toelichting. Deze toelichting is bedoeld voor de zowel de veiligheidsregio als voor de inrichting waarvoor de aanwijsbeschikking wordt opgesteld en moet samen met het betreffende voorschrift in de aanwijsbeschikking worden opgenomen.

1. Definities en Begripsomschrijvingen

Aanwijsbeschikking Besluit van het bestuur van de veiligheidsregio, als bedoeld in artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's.

Bedrijfsbrandweer Het begrip bedrijfsbrandweer houdt in: Een organisatie van mensen en middelen met als doel het gecoördineerd bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting.

Met deze begripsdefinitie is voor het aanwijsbeleid daarmee de breder beschreven definitie voor de bedrijfsbrandweer:

“Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incidentbestrijdingsorganisatie met bekwaam personeel en materieel die, op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's, is aangewezen door het bestuur van de veiligheidsregio teneinde de risico's van het bedrijf voor de omgeving te beperken.”

Bedrijfsbrandweer-beheerssysteem Een kwaliteits- en beheerssysteem dat aanwezig is op de inrichting waarmee wordt aangetoond dat de operationele paraatheid en bedrijfszekerheid van (bedrijfsbrandweer)personeel en incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is geborgd.

Bedrijfsbrandweer-journaal Het journaal waarin de resultaten van de inspecties, de testen en het onderhoud van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen wordt bijgehouden en gearhiveerd, inclusief inspecties van vaste blus- en koelinstallaties door certificerende instanties. Het journaal bevat ook een registratie van de dagelijkse sterkte, (noodplan)oefeningen en incidenten.

Bedrijfsbrandweer-personeel De personen die de functies vervullen die in de voorschriften bij deze aanwijsbeschikking zijn opgenomen.

Bedrijfsbrandweer-rapport Het rapport inzake de bedrijfsbrandweer, bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's.

Bestuur	Het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân
Brandweervoertuig	Een voertuig, bezet en bestuurd door bedrijfsbrandweerpersoneel, dat kan worden ingezet voor de bestrijding van een incident en voor het vervoer van bedrijfsbrandweerpersoneel, materiaal, blusmiddelen, pompen en overige incidentbestrijdingsmiddelen.
Certificering	Certificering van brandbeveiligingssystemen zoals beschreven in Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssystemen van de NVBR.
Geloofwaardig incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder c van het Besluit veiligheidsregio's.
Incidentbestrijding- en beheersmiddelen	Het geheel aan middelen die de bedrijfsbrandweer ten dienste staat bij de uitoefening van zijn taak. Hieronder worden in ieder geval verstaan de logistieke en infrastructurele voorzieningen, blus- koelwater met pompen, mobiele blus- en koelvoorzieningen en vast opgestelde koel- en blusinstallaties. Ook brandweervoertuigen maken onderdeel uit van deze middelen.
Inrichting	Inrichting zoals gedefinieerd in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer.
Leidraad oefenen	Een door Ministerie van Binnenlandse Zaken uitgebrachte leidraad waarin een systematiek van het opzetten van oefeningen is weergegeven met het doel de kennis en vaardigheden van brandweerorganisaties op peil te houden en inzichtelijk te houden.
Line of Defence (LoD)	Die organisatorische en/of technische beschermings- en interventiemiddelen die de kans dat een specifiek incident kan plaats vinden verkleinen (preventieve LoD's) of de gevolgen van een incident binnen de installatie/inrichting beperken, beheersen en/of bestrijden (repressieve LoD's).
Maatgevend incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder d van het Besluit veiligheidsregio's.
NEN-normen	Een door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) uitgegeven norm of normatief document.
NFPA-codes en -standaarden	Door de National Fire Protection Association (NFPA) ontworpen normatief referentiekader voor het ontwerpen, beheren, onderhouden en testen van brandbeveiligingssystemen en daaraan verwante activiteiten.
Vast opgestelde blus- en koelinstallaties	De blus- en koelinstallaties die vast zijn opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend worden door het bedrijfsbrandweerpersoneel.

Vast opgestelde schuimblusinstallatie	De schuimblusinstallatie die vast is opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend wordt door het bedrijfsbrandweerpersoneel.
Veiligheidsbeheerssysteem (VBS)	Een veiligheidsbeheerssysteem als bedoeld in artikel 7, zesde lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 dan wel artikel 2.5a, tweede lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Toelichting

Onder "bedrijfsbrandweerpersoneel" vallen ook aangewezen personen met een functie die niet in het Besluit personeel veiligheidsregio's voorkomt. Te denken valt aan functies als "operator" en "first responder". Zij zijn, mits voorgeschreven in de aanwijsbeschikking, ook onderdeel van de personele component.

Blus- en koelinstallaties die door een enkele druk op de knop worden geactiveerd, vallen niet onder de definitie "vast opgestelde blus- en koelinstallaties". Ze kunnen weliswaar worden bediend door bedrijfsbrandweerpersoneel, maar er is geen repressief inzicht voor nodig. Vast opgestelde blus- en koelinstallaties, zoals vast opgestelde monitoren, die gericht moeten worden, vallen wel onder deze definitie, omdat voor de bediening ervan repressief inzicht nodig is.

2. Algemeen

2.1 <naam inrichting, adres, plaats> moet beschikken over een bedrijfsbrandweer.

2.2 De bedrijfsbrandweer bestaat uit:

- a. een personele component van:
 1. <aantal> manschappen a
 2. een voertuigbediener;
 3. een bevelvoerder.
- b. <aantal> industrieel brandweervoertuig (autospuit) met een pompcapaciteit van minimaal <capaciteit> l/min, voorzien van een schuim/water dakkanon met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min en ten minste <capaciteit> liter schuimvormend middel (3% alcoholbestendig);
- c. <aantal> mobiele watermonitoren (straatwaterkanonnen) met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min per stuk;
- d. een <meervoudig gevoed> bluswaternet, dat:
 1. ervoor zorgt dat de bluswaterpompen een dynamische druk leveren van ten minste <x bar (+/- y bar)>;
 2. beschikt over tenminste <x diesel aangedreven / elektrische bluswaterpompen> met een capaciteit van <x00 m³/uur> per pomp, plus een reservebluswaterpomp met een capaciteit van <y00 m³/uur>;
 3. zodanig is ontworpen dat alle installaties op het bedrijfsterrein zijn omsloten door een ringvormig net;
 4. ervoor zorgt dat de aanwezige vast opgestelde blus- en koelinstallaties beschikken over de daarvoor benodigde hoeveelheid dynamische (werk)druk en capaciteit;
 5. is ontworpen overeenkomstig de normen van de NFPA of een equivalente norm;
- e. een bluswaternet met een minimale bluswatercapaciteit van <y00 m³/uur>;
- f. voldoende incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen om de omschreven incidentscenario's te kunnen bestrijden;
- g. <capaciteit> liter schuimvormend middel voor de <vast opgestelde schuimblusinstallatie / vast opgestelde schuimblusinstallaties> die op het terrein aanwezig <is/zijn>.

Toelichting

Het genoemde in 2.2 lid d onder 5 gaat in op normen, met als uitgangspunt de NFPA. Per situatie zal door de veiligheidsregio bekeken moeten worden welke (NFPA-)norm van toepassing is op de betreffende situatie. Voorbeelden zijn de NFPA 20 (voor pompinstallaties ten behoeve van het bluswaternet), NFPA 22 (voor het gebruik van een watertank als voeding voor het bluswaternet) en NFPA 24 (voor het bluswaternet zelf en toebehoren daarvan). Ook gelijkwaardige normen (bijvoorbeeld die het bedrijf zelf hanteert) kunnen worden voorgeschreven.

De officiële titels van de genoemde NFPA-normen:

- NFPA 20 Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection
- NFPA 22 Standard for Water Tanks for Private Fire Protection
- NFPA 24 Standard for the Installation of Private Fire Service Mains and Their Appurtenances

2.3 Het bedrijfsbrandweerrapport van <datum> en de door <naam bedrijf> ingediende aanvullende gegevens (genoemd onder het kopje gevolgd "procedure") maken integraal onderdeel uit van de aanwijsbeschikking, tenzij hiervan in deze beschikking wordt afgeweken.

2.4 De bijlagen waarnaar in de voorschriften wordt verwezen maken integraal onderdeel uit van de aanwijsbeschikking.

3. Bedrijfsbrandweerbeheerssysteem

- 3.1 De inrichting dient een *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* geïmplementeerd te hebben. Indien de inrichting een *veiligheidsbeheerssysteem* heeft op grond van het Brzo 2015 of het Arbeidsomstandighedenbesluit dan kan het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* een onderdeel te zijn van dit *veiligheidsbeheerssysteem*.
- 3.2 In het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem moet het volgende zijn opgenomen:
- de wijze waarop het bedrijf het inspecteren, testen en onderhouden van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen opzet, uitvoert, bewaakt en registreert;
 - de wijze waarop het bedrijf de inzetbaarheid van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen heeft geborgd;
 - op welke wijze de inrichting het opzetten, uitvoeren en bewaken van opleidingen en (noodplan)oefeningen borgt;
 - de wijze waarop na oefeningen en incidenten de noodorganisatie en bedrijfsbrandweer worden geëvalueerd en acties die daaruit volgen worden opgepakt;
 - op welke wijze de voorgeschreven personele bezetting dagelijks wordt vastgesteld en geborgd.
- 3.3 Op het terrein van inrichting is te allen tijde het *bedrijfsbrandweerjaarnaal* aanwezig.
- 3.4 Indien de gegevens uit het bedrijfsbrandweerjaarnaal verspreid zijn over verschillende systemen (documenten en/of elektronisch), moet er een overzicht aanwezig zijn met daarop aangegeven waar de gegevens zijn terug te vinden c.q. worden vastgelegd en bijgehouden.

4. Personeel

- 4.1 Op het terrein van de inrichting is te allen tijde het bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, als bedoeld in **voorschrift 2.2, onder a**. Het bedrijfsbrandweerpersoneel is beschikbaar en paraat om de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen te bedienen. Personeel dat wordt geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed, hoeft niet aanwezig te zijn op het terrein van de inrichting.

In geval van niet of beperkte inzetbaarheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient dit direct aan het bestuur gemeld te worden. In de melding beschrijft het hoofd of de bestuurder van de inrichting welke maatregelen zijn genomen om tot een gelijkwaardige oplossing te komen wat de reden en de aard van de niet of beperkte inzetbaarheid is, wanneer die naar verwachting is opgeheven en welke maatregelen de inrichting neemt om de operationaliteit van het bedrijfsbrandweerpersoneel te waarborgen. Het bestuur kan aanvullende eisen stellen. De melding kan worden gedaan via risicobeheersing@brandweefryslan.nl of via het postadres van de veiligheidsregio.

Toelichting

*In beginsel moet al het aangewezen bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, beschikbaar en paraat zijn op het terrein van de inrichting. Alleen als de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed, bijvoorbeeld bij een sitetrekkerconstructie, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als de bedrijfsbrandweezorg gedeeltelijk is uitbesteed aan een derde partij, moet het personeel dat de inrichting zelf bijdraagt aan de bedrijfsbrandweerorganisatie wel te allen tijde aanwezig zijn op de inrichting. Te denken valt aan aangewezen operators of first line responders, maar ook aan situaties waarin bevelvoerders, voertuigbedieners en manschappen deels door de inrichting zelf en deels door een derde partij worden geleverd. De bevelvoerders c.a. die door de inrichting zelf worden geleverd, moeten te allen tijde op het terrein van de inrichting aanwezig zijn.*

- 4.2 Een bevelvoerder geeft binnen de bedrijfsbrandweer leiding aan maximaal acht personen.
- 4.3 Het bedrijfsbrandweerpersoneel is aantoonbaar lichamelijk goedgekeurd voor de uit te voeren taken.
- 4.4 Binnen een half uur na ontdekken van een incident dient (minimaal) één beslissingsbevoegd persoon van de bedrijfsleiding, met kennis van de gebezigde processen, op het terrein aanwezig te zijn. Deze functionaris is benoemd in de organisatiebeschrijving als genoemd in **voorschrift 4.7**.
- 4.5 Binnen de inrichting zijn één of meerdere functionarissen verantwoordelijk voor de uitvoering van:
- de periodieke controle van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zoals genoemd in de *aanwijsbeschikking* en het rapport inzake de bedrijfsbrandweer;
 - de beproeving van de goede werking van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen;
 - het treffen van maatregelen om de geoefendheid van de bedrijfsbrandweer te behouden;
 - het actueel houden van het *bedrijfsbrandweerjaarboek*.
- Indien meerdere functionarissen verantwoordelijk zijn voor deze taken, moet duidelijk zijn welke functionaris verantwoordelijk is voor welke taak.
- 4.6 De taken en verantwoordelijkheden van het bedrijfsbrandweerpersoneel zijn bij alle betrokkenen bekend. De taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen in een document en uitgewerkt in een schriftelijke instructie die onderdeel is van het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* van de inrichting.
- 4.7 De inrichting beschikt over een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van het (bedrijfsbrandweer)personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de geloofwaardige incidentscenario's is betrokken, met daarin aangegeven de verschillende functies en de daarbij behorende opleidingen. De organisatie van de hiervoor genoemde opleidingen en de deelname daaraan door het personeel dient tevens in deze beschrijving opgenomen te worden. Het kennisniveau horende bij de functies en opleidingen dient op peil gehouden te worden via een oefenprogramma. Bovenstaande voorwaarden en beschrijvingen dienen opgenomen te zijn in een *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*.

5. Incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen

- 5.1 Op het terrein van de inrichting zijn te allen tijde de middelen aanwezig die in **voorschrift 2.2, onder b tot en met g**, zijn genoemd. Uitgezonderd zijn de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen die worden geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweertzorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed.

Toelichting

*In beginsel moet alle aangewezen incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen aanwezig zijn op het terrein van de inrichting. Alleen als de bedrijfsbrandweertzorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed en deze ook de betreffende middelen meeneemt in geval van een incident, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als een deel van de middelen in geval van een incident wordt meegenomen door de derde partij en een deel door de inrichting zelf geleverd wordt (bijvoorbeeld extra schuimvormend middel), dan moeten de middelen die de inrichting zelf levert te allen tijde aanwezig zijn op het terrein van de inrichting.*

5.2 De incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn:

- a. Bedrijfszeker;
- b. voor onmiddellijk gebruik gereed;
- c. goed bereikbaar;
- d. als zodanig herkenbaar;
- e. tegen externe invloeden beschermd'
- f. beschermd tegen warmtestraling als gevolg van een incident.

De wijze waarop de inrichting bovenstaande kwaliteitseisen voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen waarborgt via testen en een onderhouds- en inspectiesysteem dient inzichtelijk te zijn gemaakt in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem.

Toelichting:

Hiermee wordt in ieder geval het volgende bedoeld:

- *blusvoorzieningen, bluswaterleidingen, brandkranen, omloopafsluiters en bluswaterreservoirs moeten tegen vorst beschermd of bestand zijn;*
- *watervoerende armaturen en mobiele blustoestellen die in de open lucht en/of in een stoffige of corrosieve omgeving aanwezig zijn moeten doelmatig beschermd zijn tegen invloeden van buitenaf;*
- *onder externe invloeden wordt onder andere verstaan: aanrijden, aanvaren, vorst, etc.*
- *ingeval brandveiligheidsmiddelen in een kast worden geplaatst, dan moet deze opvallend zijn geplaatst en zijn voorzien van deuren, waarop aan de buitenzijde de inhoud van de kasten duidelijk is vermeld;*
- *waar toegepast moeten kasten en/of beschermhoezen uitgevoerd zijn in de kleur rood, overeenkomstig de NEN 3011.*

5.3 Bij (preventieve) onderhoudswerkzaamheden aan de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, waarbij deze middelen buiten bedrijf worden gesteld, dient het bedrijf vervangende en gelijkwaardige maatregelen te nemen.

5.4 De inrichting maakt zo spoedig mogelijk nadat bekend is dat de werkzaamheden, bedoeld in voorschrift 5.3, zullen worden uitgevoerd zijn, hiervan melding bij het bestuur. Daarbij wordt vermeld hoe lang de middelen naar verwachting buiten bedrijf worden gesteld en welk maatregelen de inrichting neemt. De melding wordt gedaan via risicobeheersing@brandweerfryslan.nl of via het postadres van de veiligheidsregio.

5.5 Gebreken die de technische integriteit van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen nadelig beïnvloeden dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 1 maand na constateren adequaat te worden opgeheven. In het geval de operationaliteit van de (bedrijfs-)brandweer door het gebrek in geding is, zal het gebrek onmiddellijk verholpen dienen te worden. Indien dit niet mogelijk is dient vervangend en gelijkwaardig materiaal te worden ingezet of dient de procesvoering aangepast te worden. Bij inzet van vervangend materiaal dient dit opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerjournaal*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is opgenomen in **bijlage 1**.

5.6 Een gebrek als bedoeld in **voorschrift 5.5** wordt zo spoedig mogelijk na ontdekken ervan gemeld bij het bestuur. Daarbij wordt vermeld wat de aard van het gebrek is, wanneer het gebrek naar verwachting is opgeheven en welke (tijdelijke) maatregelen de inrichting neemt om de operationaliteit van de incidentbestrijdings- incidentbeheersmiddelen te waarborgen. De melding wordt gedaan via risicobeheersing@brandweerfryslan.nl of via postadres van de veiligheidsregio.

5.7 De aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn aantoonbaar geschikt voor de incidentscenario's waarop deze middelen zijn toegespitst en waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij binnen de inrichting kunnen worden aangetroffen.

- 5.8 Alle door verbrandingsmotoren aangedreven onderdelen van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (inclusief noodstroomaggregaat ten behoeve van elektrische bluswaterpompen) worden wekelijks getest. Indien kan worden aangetoond dat met een lagere testfrequentie kan worden volstaan, kan na toestemming van het bestuur van genoemde frequentie worden afgeweken. De te testen parameters moeten zodanig gekozen zijn dat de life-cycle van deze onderdelen inzichtelijk wordt en preventief onderhoud tijdig ingepland kan worden. De uitkomsten van deze testen worden bijgeschreven in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* en worden minimaal twee jaar bewaard.
- 5.9 Het schuimvormende middel in iedere opslageenheid moet zodanig worden bewaard en opgeslagen dat deze aan de specificaties van de fabrikant blijft voldoen. Hiervoor moeten door de fabrikant opgestelde inspectie- en onderhoudseisen aantoonbaar aangehouden worden of het schuimvormend middel moet periodiek en tenminste eenmaal per jaar worden geïnspecteerd (zie bijlage 1.1). De tanks, leidingen, pakkingen en appendages mogen niet door het middel kunnen worden aangetast. In het geval dat meerdere opslageenheden schuimvormend middel met hetzelfde batchnummer en/of dezelfde productiedatum onder gelijke condities worden opgeslagen, kan na goedkeuring van het bestuur volstaan worden met minimaal twee representatieve monsters uit twee van deze opslageenheden te testen. Hierbij moet iedere opslageenheid periodiek individueel getest worden. Indien er sprake is van een jaarlijkse inspectie, zal het schuimvormend middel per opslageenheid separaat moeten worden getest. De resultaten van de inspecties en controles dienen te worden bijgehouden in het bedrijfsbrandweerjaarboek. Een nadere beschrijving van de inspectie- en onderhoudseisen van het schuimvormend middel is opgenomen in bijlage 1.1
- 5.10 Indien de voorraad schuimvormend middel die benodigd is voor de inzet bij het incident niet volledig stationair is opgesteld of met brandweervoertuigen wordt vervoerd, zijn er maatregelen genomen om de aanvullende voorraden adequaat naar de plaats van het incident te transporteren. De aanvullende voorraden zijn ter plaatse voordat de voorraad schuimvormend middel die stationair beschikbaar is of in het brandweervoertuig aanwezig is, is verbruikt, uitgaande van een maximale afname van het schuimvormend middel.
- 5.11 De mobiele incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen worden in een speciaal hiervoor bestemde, doeltreffende ruimte ondergebracht. De ruimte moet beschermd zijn tegen externe en weersinvloeden en altijd op een veilige wijze bereikbaar zijn.
- 5.12 Niet-gecertificeerde incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zijnde blus- en koelvoorzieningen of installaties met een vergelijkbare werking, worden periodiek en tenminste eenmaal per jaar tijdens een functionele test volledig in gebruik gesteld. Hierbij zal de installatie moeten voldoen aan de performance-eisen zoals deze aan het ontwerp van de installatie zijn gesteld.

Voor schuiminstallaties moet in ieder geval getest worden op de performance-eisen voor applicationrate, bijmengpercentage, druk en flow van het schuimvormend middel. Voor koelinstallaties moeten de performance-eisen voor applicationrate, druk, flow en volledige dekking worden getest. De periode tussen twee testen mag niet langer zijn dan 12 maanden. Na iedere test wordt de installatie zorgvuldig gereinigd om de goede werking te garanderen.

Toelichting

Voor schuiminstallaties kan worden volstaan om - bij het bepalen van applicationrate en bijmengpercentage - water te gebruiken. Indien flow en druk van het water in orde zijn mag worden verondersteld dat verschuimingsgetal ook in orde is.

5.13 Gecertificeerde installaties hebben een geldig certificaat. In het bedrijfsbrandweerjaar worden de testen, inspecties en onderhoud geregistreerd. De eisen gesteld in deze certificering over inspectie, onderhoud en testen moeten worden nageleefd en de daarbij horende inspectierapporten moeten binnen de inrichting ter beschikking worden gesteld aan de toezichthouder. De inspectie wordt uitgevoerd door een voor ISO/IEC 17020 geaccrediteerde inspectie A-instelling, die voor het verrichten van haar werkzaamheden gebruik maakt van het CCV-inspectieschema Vast opgestelde Brandbeheersings- en Brandblussystemen (www.hetccv.nl), of een daaraan gelijkwaardige methode. De certificaten en de daarbij horende inspectierapporten worden in het bedrijfsbrandweerjaar opgenomen en zodanig bewaard dat de life-cycles van deze installaties bij het bedrijf inzichtelijk zijn. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van deze installaties is opgenomen in **bijlage 1.1**.

5.14 Voor vast opgestelde blus- en koelvoorzieningen of installaties op verticale cilindrische opslagtanks kan de jaarlijkse functionele test zoals bedoeld in **voorschrift 5.12** vervangen worden door het uitvoeren van een inspectie-, onderhouds- en testprogramma. In dat geval moeten de wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties worden uitgevoerd volgens de NFPA 11 en/of 25. Voor wat betreft de frequenties voor onderhoud, inspecties en testen dient voor koelinstallaties te worden voldaan aan het gestelde in de NFPA 25. Voor de schuimblusinstallaties dient voor wat betreft de frequenties te worden voldaan aan de tabel met de afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen zoals opgenomen in **bijlage 1.3** van onderhavige beschikking.

Resultaten van het onderhoud, de uitgevoerde inspecties en het testen moeten worden opgenomen in het bedrijfsbrandweerjaar. Inspectie-, test- en onderhoudsvoorschriften en -protocollen moeten aantoonbaar goed gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd zijn. Voor inspecties, testen en onderhoud aan brandbeveiligingsinstallaties moet aantoonbaar gekwalificeerd personeel ingezet worden. Rapportages van inspecties, testen en onderhoud moeten inzichtelijk zijn voor een toezichthouder van de veiligheidsregio. Een mobiele component die onderdeel uitmaakt van het totale systeem, zoals een industrieel blusvoertuig, moet onderdeel uitmaken van de inspecties, testen en onderhoud.

5.15 Indien ervoor gekozen wordt om van de in **voorschrift 5.14** genoemde mogelijkheid gebruik te maken, dient voor de betreffende blusinstallaties op de opslagtanks binnen de inrichting een acceptance test, zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA11, te worden uitgevoerd. Bij deze acceptance test worden de ontwerpgegevens van de blusinstallatie in de praktijk middels testresultaten geverifieerd.

5.16 In de volgende situaties dient altijd een functionele test als bedoeld in **voorschrift 5.12** te worden uitgevoerd:

- a) bij oplevering van de installatie;
- b) bij modificatie van de installatie, als deze van invloed kan zijn op de performance van de installatie;
- c) op vordering van de toezichthouder als er gegronde twijfel is over de doelmatigheid en/of integriteit van de brandbeveiligingsinstallatie.

Toelichting voorschriften **5.14 en 5.15**

*De voorschrift **5.14 en 5.15** hebben alleen betrekking op vast opgestelde blus- en koelsystemen op verticale cilindrische opslagtanks (PGS 29-tanks).*

Voor het testen van de blus- en koelsystemen op deze tanks heeft een inrichting drie mogelijkheden: live testen, certificering en inspectie, testen en onderhoud volgens NFPA 11 en NFPA 25 (verder: ITO). Als een inrichting kiest voor ITO, dan moeten ze dit in het bedrijfsbrandweerrapport aangeven. Uit het bedrijfsbrandweerrapport blijkt dan welke opslagtanks onder het ITO gaan vallen. Voor deze tanks dient

dan voor de betreffende blusinstallatie op de opslagtank altijd eerst een acceptance test zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA11 te worden uitgevoerd. Als het niet mogelijk is om de acceptance testen voor alle blusinstallaties op opslagtanks die men onder het ITO wil laten vallen tegelijk uit te voeren kan een voorschrift worden opgenomen om deze testen te spreiden over een bepaalde periode. Dit laatste is echter niet wenselijk.

6. Geoefendheid

- 6.1 Het bedrijfsbrandweerpersoneel heeft kennis van en inzicht in de werking van de aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en beschikt over de vaardigheden voor de bediening van deze apparatuur.
- 6.2 De kennis en kunde van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient adequaat te blijven door bijscholing en het oefenen van de benodigde vaardigheden.
- 6.3 Het hoofd of de bestuurder van de inrichting verstrekt ieder jaar voor 1 december aan het bestuur een oefenprogramma met een bijbehorend oefenrooster van het volgende kalenderjaar.
- 6.4 Het oefenprogramma dient te zijn gebaseerd op de 'Leidraad oefenen' en bevat alle relevante oefenonderdelen om kennis en vaardigheden op het vastgestelde opleidingsniveau te handhaven en is specifiek toegespitst op de systemen en geloofwaardige incidentscenario's die op het bedrijf van toepassing zijn.
- 6.5 Het oefenprogramma bevat onderdelen die de kennis en vaardigheden omtrent de inrichting en het gestelde in de voorschrift 6.1 en 8.4 op voldoende niveau brengen en waarborgen. Het oefenprogramma dient opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. Oefeningen en evaluaties dienen geregistreerd te worden in het *bedrijfsbrandweerjournaal*.
- 6.6 Het bestuur beoordeelt het oefenrooster en oefenprogramma en kan naar aanleiding van deze beoordeling nadere eisen stellen.
- 6.7 Oefeningen moeten in overeenstemming met het goedgekeurde oefenprogramma en het bijbehorende oefenrooster worden uitgevoerd. Afwijkingen hiervan zijn alleen mogelijk na toestemming van het bestuur.

7. Bluswatervoorziening

- 7.1 De inrichting beschikt over een bluswatervoorziening zoals omschreven in de op het moment van vaststelling van de aanwijsbeschikking voor de inrichting geldende omgevingsvergunning milieu dan wel de *aanwijsbeschikking*.
Het bluswaternetwerk dient zodanig te zijn uitgevoerd dat voldoende bluswater beschikbaar is op de plaatsen waar de incidentscenario's zich kunnen voordoen, ter bestrijding ervan.
- 7.2 Indien de bluswatervoorziening wordt aangepast en dit gevolgen kan hebben voor de bestrijding en beheersing van de geloofwaardige incidentscenario's uit het bedrijfsbrandweerrapport dat onderdeel uitmaakt van de aanwijsbeschikking, dient de inrichting dit onverwijld te melden bij het bestuur en een tekening en specificaties te verstrekken van het aangepaste netwerk.

Toelichting

Wijzigingen in het bluswaternetwerk die gevolgen kunnen hebben voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's moeten bij het bestuur worden gemeld. Door daarbij een tekening en specificaties als onder meer de capaciteit van het bluswater te verstrekken, kan het bestuur beoordelen of de aanpassing van het bluswaternetwerk daadwerkelijk gevolgen heeft voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's. Als dat het geval is, zal de inrichting een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport moeten indienen.

- 7.3 Het gehele bluswaternetwerk dient zodanig te worden uitgevoerd dat overal de maximale bluswatercapaciteit beschikbaar is, tenzij het bedrijf aan kan tonen dat op een deel van de inrichting met een lagere capaciteit kan worden volstaan.
- 7.4 Het bluswaternetwerk wordt doeltreffend, maar ten minste **tweemaal per jaar** gespoeld volgens een doelmatig spoelprogramma teneinde aangroei, bezinksel en andere verontreinigingen te verwijderen. Voor bluswaternetwerken gevoed met drinkwater kan volstaan worden met een minimale frequentie van **eenmaal per jaar**. De (onderhouds)werkzaamheden worden in het *bedrijfsbrandweerjaar* vermeld. Van het bluswatersysteem is altijd een actuele tekening opgenomen in het *bedrijfsbrandweerjaar*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het doeltreffend spoelen van het bluswaternetwerk is opgenomen in **bijlage 1.1**.

Toelichting

Indien op basis van historische metingen kan worden aangetoond dat met een lagere frequentie kan worden volstaan, dan kan na toestemming van het bestuur van de genoemde frequentie worden afgeweken.

8. Alarmering en Opkomst

- 8.1 Op het terrein van de inrichting zijn geschikte voorzieningen aanwezig waarmee te allen tijde op doeltreffende wijze bij incidenten binnen één minuut na het constateren van het incident vanaf het waarnemingspunt, melding kan worden gedaan aan een voortdurend bemande meldpost omtrent aard en plaats van een incident.
- 8.2 Vanuit de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost kan de bedrijfsbrandweer alsmede de overheidsbrandweer te allen tijde onmiddellijk en op een doeltreffende manier worden gealarmeerd.
- 8.3 Bij inzet van de bedrijfsbrandweer tijdens een incident dient er meteen doormelding plaats te vinden naar de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) van de veiligheidsregio waarin de inrichting gevestigd is. Bij een doormelding dienen minimaal de volgende gegevens te worden vermeld:
- aard en locatie van het incident;
 - welke assistentie van de overheidshulpdiensten wordt verwacht.
- 8.4 De inrichting beschikt over alarmerings-, uitruk- en inzetprocedures ten behoeve van de bedrijfsbrandweer en andere bedrijfsonderdelen die in de noodorganisatie een functie vervullen. De procedures dienen opgenomen te zijn in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. De uitrukken dienen in het *bedrijfsbrandweerjaar* te worden geregistreerd.
- 8.5 Van elke brand of ongeval waarbij een inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is wordt melding gedaan aan de overheidsbrandweer en het bestuur van de veiligheidsregio. De melding bij de veiligheidsregio wordt gedaan via het e-mailadres risicobeheersing@brandweeffryslan.nl of via postadres van de veiligheidsregio.

Toelichting

Ook incidenten waarbij om wat voor reden dan ook geen bedrijfsbrandweer is ingezet, maar die toch een bijzonder gevaar kunnen vormen voor de openbare veiligheid³⁰, moeten gemeld worden. Daarnaast dienen uiteraard ook andere relevante overheidsorganisaties geïnformeerd te worden conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

- 8.6 Het in **voorschrift 2.2** voorgeschreven personeel en middelen moeten binnen **6 minuten** na melding op elke locatie waar zich incidenten met gevaarlijke stoffen kunnen voor doen, aanwezig kunnen zijn.

³⁰ Zie voor openbare veiligheid de nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57.

Toelichting

Let op! Uit de taak/tijd analyse in combinatie met de geloofwaardige incidentscenario's moet blijken binnen welke tijd de bestrijding ingezet dient te zijn om escalatie te voorkomen. Indien uit de geloofwaardige incidentscenario's blijkt dat een snellere inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is dient het voorschrift hierop te worden aangepast.

8.7 Indien de bedrijfsbrandweer zich niet op het bedrijfsterrein bevindt dient het personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.

8.8 Het personeel en materieel van de overheidsbrandweer dient na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.

9. Verbindingen

9.1 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer beschikt over verbindingsmiddelen waarmee rechtstreeks verbinding wordt onderhouden met de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost.

Toelichting

Indien sprake is van meerdere bevelvoerders dient iedere bevelvoerder te beschikken over de in dit voorschrift genoemde verbindingsmiddelen.

9.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer wordt de bevelvoerder van de eerst aankomende eenheid voorzien van verbindingsmiddelen, waarmee contact kan worden onderhouden met de bevelvoerder of leidinggevende van de bedrijfsbrandweer en de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost. Daarnaast dient ook de Officier van Dienst van de overheidsbrandweer voorzien te worden van de genoemde verbindingsmiddelen.

10. Beschermende Middelen

10.1 De bedrijfsbrandweerorganisatie heeft de beschikking over voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen die bestand zijn tegen alle binnen de inrichting te verwachten stoffen en omstandigheden en geschikt zijn om de taken uit te voeren.

10.2 Indien de inrichting voorziet in een eigen brandweerploeg, is deze te onderscheiden van de overheidsbrandweer en overige hulpdiensten. Dit kan in ieder geval door het goed zichtbaar aanbrengen van de bedrijfsnaam op de blusleiding.

10.3 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer is herkenbaar en te onderscheiden van de rest van de bedrijfsbrandweerploeg.

11. Samenwerking met Externe Hulpdiensten

11.1 De overheidsbrandweer wordt direct bij aankomst voorzien van actuele informatie en begeleiding om doeltreffend te kunnen optreden. **Een beschrijving van de verplichtingen die de inrichting heeft betreffende de minimale informatievoorziening naar de overheidsbrandweer is opgenomen in bijlage 1.2.**

Toelichting

*Een stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten is voor hogedrempelinrichtingen reeds verplicht in het Rrzo en hoeft niet in de aanwijzing te worden opgenomen. Voor de overige inrichtingen zoals de lagedrempel inrichtingen kan een stoffenlijst aanvullend worden voorgeschreven. Informatieverplichtingen zijn opgenomen in **bijlage 1.2**.*

- 11.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer is een gids of andere gelijkwaardige voorziening aanwezig en beschikbaar om de overheidsbrandweer de plaats van het incident op adequate en veilige wijze te laten bereiken.
- 11.3 Indien de bedrijfsbrandweer geheel of gedeeltelijk door een derde partij wordt verzorgd is het gestelde in voorschrift **11.1 en 11.2** ook op die bedrijfsbrandweer van toepassing.

Toelichting

*Dit voorschrift is van toepassing op situaties waarin de bedrijfsbrandweer door een derde partij wordt verzorgd. In die gevallen is de bedrijfsbrandweer veelal niet op het terrein van de inrichting aanwezig, maar dient zij wel over de in **voorschrift 11.1 en 11.2** bedoelde informatie of middelen te beschikken.*

- 11.4 De leidinggevendenden binnen de bedrijfsbrandweer hebben kennis van en inzicht in de commandostructuur van de overheidsbrandweer. De noodorganisatie binnen de inrichting dient bij een gezamenlijk optreden aan te sluiten bij de commandostructuur van de overheid.

12. Toezicht

- 12.1 In het overzicht van de werkelijke sterkte dat het hoofd of de bestuurder van de inrichting op grond van artikel 31, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's voor 1 februari van elk jaar moet indienen bij het bestuur is aangegeven:
- hoeveel personen bevoegd zijn de verschillende functies binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie uit te oefenen;
 - hoeveel van de personen een dubbelfunctie hebben binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie.

Toelichting:

Het doel van dit voorschrift is om aan te tonen dat de personele bezetting van de bedrijfsbrandweer afdoende is gewaarborgd, doordat voldoende medewerkers zijn opgeleid om invulling te geven aan de bestrijding van de incidentscenario's. Medewerkers met een dubbelfunctie zijn bijvoorbeeld zowel BHV'er als onderdeel van de bedrijfsbrandweer. Dit is van belang om te weten, omdat personen met een dubbelfunctie maar voor één taak tegelijk inzetbaar zijn en daardoor mogelijk niet beschikbaar zijn voor een bedrijfsbrandweerinzet.

- 12.2 Bij inspectie van de *bedrijfsbrandweer* kan het bestuur het bedrijf verzoeken de inzetbaarheid aan te tonen door middel van een praktische inzet bij een relevant scenario.

13. Slotbepalingen

- 13.1 In overleg met en na toestemming van het bestuur kunnen de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en het bedrijfsbrandweerpersoneel, bedoeld in voorschriften **2.2, 4.1 en 5.1**, door derden worden verzorgd. Deze door derden verzorgde bedrijfsbrandweer moet voldoen aan de voorwaarden als gesteld in de aanwijzingsbeschikking en de daaraan verbonden voorschriften.
- 13.2 In afwijking van **voorschrift 13.1** is geen overleg en toestemming van het bestuur nodig, indien het hoofd of de bestuurder van de inrichting de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk laat uitvoeren door **[organisatie]**. In dat geval moet hiervan schriftelijke melding worden gedaan aan het bestuur waarbij tevens het contract dat met **[organisatie]** is afgesloten dient te worden overgelegd. Uit dit contract en de melding dient te blijken welk deel van de bedrijfsbrandweezorg door **[organisatie]** wordt uitgevoerd en welk deel door de inrichting zelf wordt uitgevoerd.
- 13.3 Indien het hoofd of de bestuurder van de inrichting de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk door derden laat uitvoeren, vervalt de eis tot het te allen tijde op het terrein van de inrichting aanwezig hebben van de bedrijfsbrandweer voor de onderdelen die deze derde partij op zich neemt.

Bijlagen 1.1 (bij de modelvoorschriften)

Algemene en specifieke eisen voor het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (voorschriften 5.2, 5.5, 5.7 en 8.2)

Voorschrift 5.2

De vast opgestelde blus- en koelinstallaties en mobiele blus- en koelvoorzieningen die deel uit maken van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen moeten zijn ondergebracht in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem waarin zij voor het inspecteren, onderhouden en testen aangemerkt behoren te zijn als veiligheidskritische onderdelen.

De wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties moeten uitgevoerd worden zoals beschreven is in de NFPA 25. Indien de inrichting wil afwijken van de NFPA 25 dan zal een aantoonbaar gelijkwaardig opzet voorgelegd moeten worden aan het bestuur van de veiligheidsregio. Resultaten van het onderhoud, inspectie en testen moeten opgenomen worden in het bedrijfsbrandweerjaarnaal.

Schuimvormend middel (voorschrift 5.9)

In deze voorschriften wordt van het bedrijf geëist aan te tonen op welke wijze zij via een inspectiesysteem hebben geborgd dat het op de inrichting aanwezige schuimvormend middel (SVM) blijft voldoen aan de kwaliteitseisen gesteld door de fabrikant. In de aangeleverde productinformatie moet duidelijk gesteld worden aan welke kritieke specificaties het SVM en de opslag van het SVM moet voldoen. Hierin moet duidelijk zijn aangegeven conform welke normen het SVM getest moet worden. Voorbeelden van deze normen zijn NEN-EN 1568³¹ en UL 162³² (zie ook Technisch bulletin 64B, www.hetccv.nl). In deze normatieve referentiekaders staan ook periodieke inspectie-eisen.

Deze inspecties moeten plaatsvinden naast de eventuele jaarlijkse controle op vliesvorming, verontreiniging en sedimentatie. De frequentie van de inspecties is enerzijds afhankelijk van inspectie-eisen gesteld door de leverancier en anderzijds van de te volgen normeringen.

Indien het SVM ingezet dient te worden onder specifieke omstandigheden (bijvoorbeeld een verwarmd product) of bestrijding van incidenten met stoffen waarop het effect van dit SVM middel niet volledig bekend is bij de fabrikant van het SVM, dan dient de werking van het SVM vooraf getest te worden om te bepalen of het geschikt is voor het bestrijden van incidenten met deze stoffen. De test dient uitgevoerd te worden op een wijze die ten minste gelijkwaardig is aan een voor dit doel erkend referentiekader zoals de UL 162 en/of BS 5306³³.

Bij inspecties van het SVM moeten in ieder geval de volgende fysische waarden zijn onderzocht:

- soortelijke massa;
- pH-waarde - ligt deze nog binnen de specificaties van de leverancier;
- Viscositeit - bij de hoogste en laagste waarde van de door de leverancier opgegeven temperatuurrange. Meestal is dit bij 20°C en -15°C;
- Refractie Index (alleen van premix oplossingen);
- snelheid van filmvorming (indien van toepassing);
- oppervlaktespanning;
- aanwezigheid van sediment.

³¹ NEN-EN 1568: "Blusmiddelen - Schuimconcentraten - Deel 1: Specificatie voor schuimconcentraten met gemiddelde expansie voor gebruik op vloeistoffen die niet met water mengbaar zijn"

³² UL 162: "Standard for Foam Equipment and Liquid Concentrates"

³³ BS 5306: "Fire extinguishing installations"

In het rapport van deze testen moet aangegeven zijn:

- wat de specificatie van de fabrikant voor iedere parameter is en met behulp van welke test (of tegen welke norm) de controle is uitgevoerd en welk laboratorium de test heeft uitgevoerd;
- welke afkeurcriteria voor het SVM dienen te worden gehanteerd. Het SVM moet afgekeurd worden indien niet aan de eisen van de fabrikant kan worden voldaan. Het SVM moet in dat geval binnen 24 uur vervangen worden. In uitzonderlijke gevallen kan hier in overleg met het bevoegd gezag van worden afgeweken.

Incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (voorschrift 5.12 en 5.13)

- Er dient binnen de inrichting aanwezig een geldig inspectiecertificaat aanwezig te zijn dat is afgegeven op basis van een JA-conclusie in een inspectierapport waarbij de inspectie is uitgevoerd door een ISO/IEC 17020 inspectie A-instelling die voor het verrichten van hun werkzaamheden gebruik maken van het CCV-inspectieschema Vastopgestelde Brandbeheersings- en Brandblussystemen, of een ISO/IEC 17020 inspectie A-instelling waarvan de kwaliteit van de inspectiewerkzaamheden aantoonbaar gelijkwaardig is aan het hiervoor beschreven referentiekader. De installaties worden periodiek geïnspecteerd tegen de afkeurcriteria die in een door het bevoegd gezag goedgekeurd uitgangspuntendocument voor de stationaire installaties zijn opgenomen. Het uitgangspuntendocument is opgesteld op basis van de input verkregen uit een opgestelde risico-inventarisatie van het object. Als er een referentiekader (CPR/ PGS/ NFPA, ed.) voorhanden is waarin de bescherming van een vergelijkbaar object volledig is uitgewerkt kan het uitgangspuntendocument van het object ook met deze informatie worden opgesteld. De prestaties van de installatie zijn gebaseerd op een geldende norm (NFPA, FM Global, LPCB/ BRE, VdS, CEA, e.d.).
- De registratie van de testresultaten moet zodanig zijn dat bij de inrichting inzichtelijk is wat de staat van alle installaties (sprinkler, deluge, maar ook schuimblusinstallaties en overige, niet nader genoemde vast opgestelde blus- en koelinstallaties) is en wanneer men verwacht dat er groot onderhoud aan deze installaties gepleegd moet worden.

Bluswaternetwerk (voorschrift 7.4)

In verband met het toenemen van de inwendige weerstand van de ondergrondse blusleidingen bij veroudering moeten er testen uitgevoerd worden. Het bedrijf dient voor dit doel binnen haar onderhouds- en inspectiesysteem over een testprotocol te beschikken. Het spoelprogramma waaraan deze voorschriften refereren, moet dan ook doelbewust opgezet zijn voor het spoelen van zowel het ondergrondse als het bovengrondse bluswaternetwerk. Het spoelprogramma zal van toepassing moeten zijn op alle secties van het bluswaternet. In het testprotocol moet duidelijk naar voren komen dat door sturing van blokafsluiters alle secties afzonderlijk gespoeld worden.

Bij het spoelen van blusleidingen worden voorwaarden verbonden aan:

- a) de duur van het spoelen.
- b) de capaciteit tijdens het spoelen.

Ad a

De leiding dient te worden gespoeld totdat het water schoon is. Het water is schoon als er geen verontreinigingen worden aangetroffen in de "burlap bags"⁵⁵ (jute zakken) die aan de uitgangen (zoals hydranten) gemonteerd zijn. De minimale duur kan worden berekend aan de hand van de lengte en diameter van de leiding die gespoeld wordt, gekoppeld aan het gegeven met welk debiet gespoeld wordt.

Ad b

Het spoelen dient uitgevoerd te worden bij een bepaald debiet. Hierbij gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten:

- de berekende hydraulische capaciteit van het systeem om b.v. sprinklersystemen naar behoren te laten werken;
- het maximale debiet dat geleverd moet worden tijdens de bestrijding of beheersing van een (brandgevaarlijk) incident;
- het debiet dat nodig is om een stroomsnelheid van 3 m/s te behalen. Deze stroomsnelheid is nodig om al het vuil uit de leidingen te verwijderen. In onderstaande tabel staat het debiet voor verschillende pijpdiameters aangegeven:

Diameter leiding (inch/mm)	Flow (liter/min)
4" / 102	1.476
6" / 152	3.331
8" / 203	5.905
10" / 254	9.235
12" / 305	13.323

De opbrengst (debiet), de (statische) druk en de restdruk (als 3 hydranten gelijktijdig openstaan) van het bluswaternet en de hydranten dienen periodiek maar minstens iedere 3 jaar getest te worden om aan te tonen dat voldaan wordt aan de voorwaarden uit de milieuvergunning c.q. aanwijfsbeschikking.

De debietmeting moet uitgevoerd worden door een daartoe door het bestuur aanvaarde deskundige met een aantoonbaar geijkte water- en drukmeter. De debietmeting dient te worden uitgevoerd bij een dynamische (rest)druk van 100 kPa.

Aanpassen van de spoelfrequentie

In **voorschrift 7.4** wordt nadrukkelijk benoemd dat voor de bedrijven de mogelijkheid bestaat om de frequentie van het spoelen te verlagen. Een verzoek tot het verlagen van deze frequentie zal gericht moeten worden aan het bestuur.

Hieronder zijn een aantal criteria en informatie-eisen beschreven, waaraan een verzoek tot het verlagen van de spoelfrequentie moet voldoen.

1. Uitvoering spoelprogramma: Aangetoond dient te worden dat de spoelprogramma's uitgevoerd zijn in overeenstemming met de voorwaarden die hierboven zijn beschreven.
2. Archivering uitgevoerde spoelprogramma's: De uitvoering en resultaten van spoelprogramma's dienen voor minimaal 2 jaar gearchiveerd te worden. Hierbij dient aangetoond te worden dat het gehele leidingnet gespoeld is.
3. Spoelmedium: Vastgelegd moet zijn met welk water is gespoeld. Dit kan zijn leidingwater of oppervlaktewater via de bluspompen. Indien er sprake is van oppervlaktewater dan moet het duidelijk zijn of het gaat om zout, zoet of brak water.
4. Informatie over bluswaternet: Om te kunnen komen tot een goed oordeel dienen gegevens beschikbaar te zijn over de lay-out van het bluswaternet en de diameters van de leidingen.
5. Gebruik van het bluswaternet: De inrichting dient aan te geven of het bluswaternet alleen gebruikt wordt voor het leveren van bluswater of dat het ook gebruikt wordt voor andere doeleinden.

Afhankelijk van de wijze waarop het bedrijf invulling heeft gegeven aan de bovenstaande criteria en informatie-eisen kan het bestuur besluiten in te stemmen met het verlagen van de spoelfrequentie van het bluswaternetwerk. De laagst mogelijke toegestane frequentie is eenmaal per drie jaar.

Bijlagen 1.2 (bij de modelvoorschriften)

Specifieke eisen over actuele informatie verplichtingen van de inrichting tijdens een inzet van de overheidsbrandweer op het terrein van de inrichting (voorschrift 11.1)

De exploitant draagt er zorg voor dat de overheidsbrandweer en de door een derde partij verzorgende bedrijfsbrandweerploeg voor elke installatie binnen de inrichting direct toegang heeft tot ten minste de volgende actuele gegevens van de binnen de installatie aanwezige gevaarlijke stof of gevaarlijke stoffen en stoffen die op basis van aard en hoeveelheid een risico vormen:

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het CAS-nummer;
- het VN-nummer;
- het GI-nummer;

Indien de bovenstaande gegevens voor de aanwezige gevaarlijke stoffen niet bestaan dan moeten ten minste actuele gegevens beschikbaar zijn over;

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het gevaar voor een explosie;
- het gevaar voor brand;
- het gevaar voor een toxische wolk;

Opgemerkt wordt dat een stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten voor een hogedrempelinrichting reeds verplicht in het Rrzo en hoeft niet in de aanwijzing te worden opgenomen. Voor de overige inrichtingen zoals de lagedrempelinrichting kan een stoffenlijst aanvullend worden voorgeschreven indien dit betrekking heeft op de aanwijzing.

Bijlagen 1.3 (bij de modelvoorschriften)

Afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen van schuimblusinstallaties (voorschrift 5.14). NFPA-11 Standard for Low-, Medium-, and High-Expansion Foam Chapter 12 Maintenance

12.1 Inspection, Testing, and Maintenance

- 12.1.1 At least annually, all foam systems shall be thoroughly inspected and checked for correct operation.
- 12.1.2 The inspection shall include performance evaluation of the foam concentrate or premixed solution quality or both
- 12.1.3 Test results that deviate more than 10 percent from those recorded in acceptance testing shall be discussed immediately with the manufacturer.
- 12.1.4 The goal of this inspection and testing shall be to ensure that the system is in full operating condition and that it remains in that condition until the next inspection.
- 12.1.5 The inspection report, with recommendations, shall be filed with the owner.
- 12.1.6 Between the regular service contract inspections or tests, the system shall be inspected by competent personnel following an approved schedule.

12.2 Foam-Producing Equipment

- 12.2.1 Proportioning devices, their accessory equipment, and foam makers shall be inspected.
- 12.2.2 Fixed discharge outlets equipped with frangible seals shall be provided with inspection means to permit maintenance and for inspection and replacement of vapor seals.
- 12.2.3 Compressed Air Foam-Producing Equipment.
 - 12.2.3.1 Compressed air foam-generating equipment and accessories shall be inspected annually.
 - 12.2.3.2 Discharge devices shall be visually inspected annually for evidence of mechanical damage.

12.3 Piping

- 12.3.1 Aboveground piping shall be examined to determine its condition and to verify that proper drainage pitch is maintained.
- 12.3.2 Pressure tests of normally dry piping shall be made when visual inspection indicates questionable strength due to corrosion or mechanical damage.
- 12.3.3 Underground piping shall be spot-checked for deterioration at least every 5 years.
- 12.4 Strainers. Strainers shall be inspected in accordance with manufacturer's instructions and shall be cleaned after each use and flow test.
- 12.5 Detection and Actuation Equipment. Control valves, including all automatic and manual-actuating devices, shall be tested at regular intervals.

12.6 Foam Concentrate Inspection

- 12.6.1 At least annually, an inspection shall be made of foam concentrates and their tanks or storage containers for evidence of excessive sludging or deterioration.
- 12.6.2 Samples of concentrates shall be sent to the manufacturer or qualified laboratory for quality condition testing.
- 12.6.3 Quantity of concentrate in storage shall meet design requirements, and tanks or containers shall normally be kept full, with space allowed for expansion.

12.7 High-Pressure Cylinders.

High-pressure cylinders used in compressed air foam systems shall not be recharged without a hydrostatic test (and remarking) if more than 5 years have elapsed from the date of the last test. Cylinders that have been in continuous service without discharging shall be permitted to be retained in service for a maximum of 12 years, after which they shall be discharged and retested before being returned to service.

12.8 Operating Instructions and Training

- 12.8.1 Operating and maintenance instructions and layouts shall be posted at control equipment with a second copy on file.
- 12.8.2 All persons who are expected to inspect, test, maintain, or operate apparatus shall be thoroughly trained, and training shall be kept current.

Annex D Tests for the Physical Properties of Low-Expansion Foam Eisen inspectie, test en onderhoud low expansion foam systemen

Wekelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep (verzegeld)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1

Maandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (gesloten)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1.
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1
Discharge device (spray nozzle) locatie en positie	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9

Driemaandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
SVM filter(s)*	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.7.2
SVM filter(s)*	Onderhoud	NFPA-25	11.1.1.2	Sectie 11.4
Waterzijdige equipment	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.1
Waterzijdige equipment (water motor gongs, etc.)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.1.3

Halfjaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.5

Jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Bovengrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	12.3.1
Compleet schuim-water systeem	Inspectie	NFPA-11	-	12.1.1
Regelklep – positie en werking	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.1
Schuimvormend middel (SVM)	Test	NFPA-11	-	12.1.2
Premix	Test	NFPA-11	-	12.1.2
Discharge device locatie & positie (sprinklers)	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9
Filters – mainline *	Onderhoud	NFPA-11	11.1.1.2	Hfdst. 10
Waterzijdige regelkleppen	Onderhoud	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.4
Systeem actuators (automatisch en handmatig)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.4

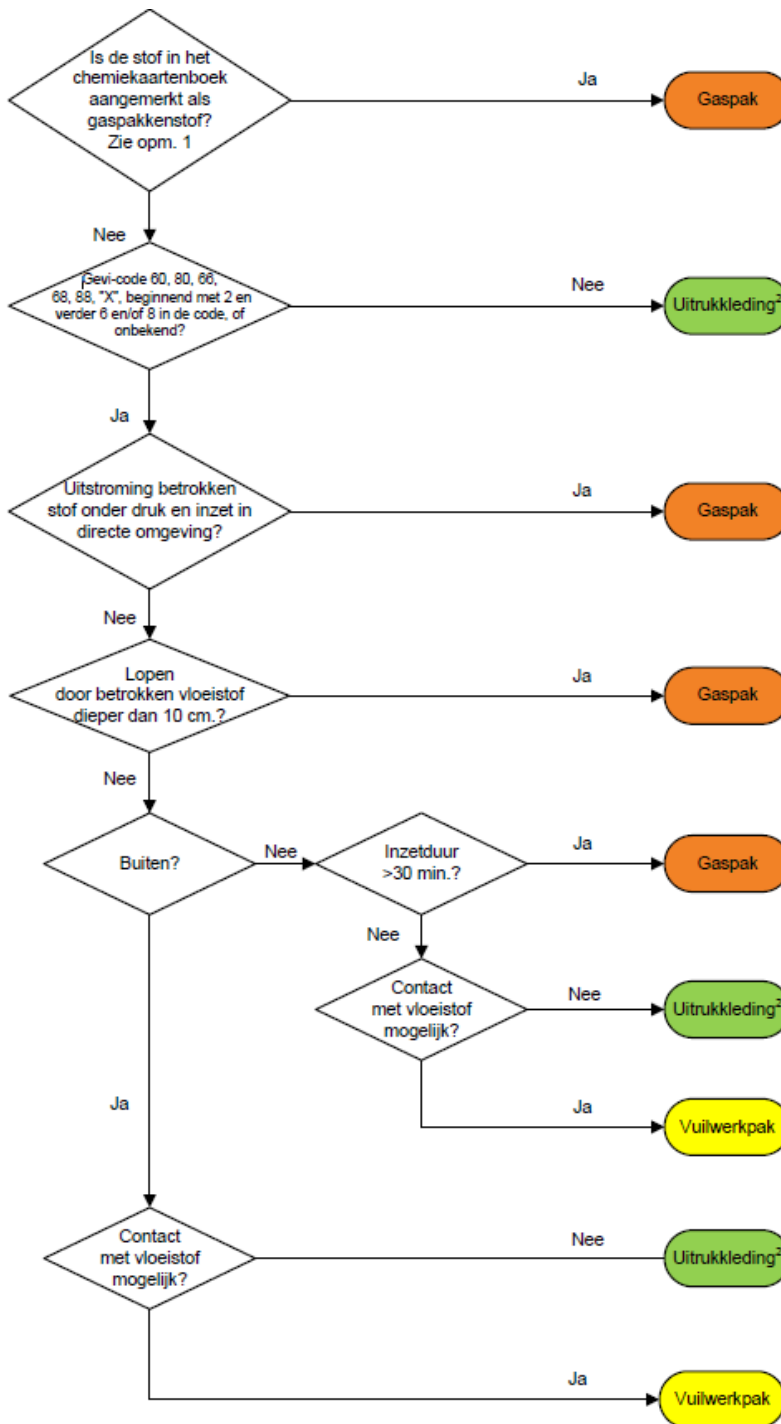
5-jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Ondergrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	11.3.3.

Groot onderhoud				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Complete schuim-water systeem	Test	A.B. 5.7	-	

*Eveneens na elke test c.q. gebruik.

Hoewel de eisen van NFPA-25 voor inspectie, testen en onderhoud van schuim-deluge en schuim-sprinkler systemen niet specifiek voor low expansion foam systemen gelden, maken deze systemen vaak gebruik van dezelfde soorten doseer-en regelapparatuur. Daarom worden de vereisten van NFPA-25 in het onderhoudsprogramma voor Low Expansion Foam Systemen geïntegreerd.

BIJLAGE 2: Stroomschema persoonlijke bescherming giftige en bijtende stoffen

Opm. 1

In het chemiekaartenboek 32^e editie worden de volgende stoffen genoemd:

- Acroleïne
- Antimoonpentafluoride
- Boriumtrifluoride (drukhouder)
- Fluor (drukhouder)
- Fluorwaterstof (drukhouder)
- Fluorwaterstofzuur (50-75% fluorwaterstof in water)
- Fluorwaterstofzuur (20-50% fluorwaterstof in water)

Opm. 2

Uitrukkleding bestaat altijd uit bluspak met ademlucht, voor de stof(fen) geschikte chemiebestendige laarzen en chemiehandhandschoenen

Beoordelingsschema persoonlijke bescherming giftige en bijtende stoffen werkgroep "aanwijsbeleid bedrijfsbrandweer".

LET OP: Dit schema is voor de meeste stoffen van toepassing maar er kunnen uitzonderingen zijn. Deze uitzonderingen betreffen stoffeigenschappen en situaties die hier niet zijn voorzien. Het is aan het inrichtinghouder om de geschikte bescherming van de bedrijfsbrandweerpersoneel te bepalen.

BIJLAGE 3: Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak

Afkomstig uit:

Brandweer Nederland (2014). *Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen door de Brandweer - Meerjarenvisie*

Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak (VWP)

Het chemiepak in de huidige vorm wordt niet of nauwelijks gebruikt. De huidige chemiepakken zijn zo ver doorontwikkeld (bijvoorbeeld Splash 2000) dat ze eigenlijk niet meer geschikt zijn voor de klus waarvoor de brandweer ze gebruikt. In eerste instantie waren de pakken bedoeld als een spatdichte beschermlaag over de bluskleiding. Het huidige chemiepak lijkt erg op een gaspak in gebruik, opleiding en oefening. Daarnaast is de bluskleiding steeds beter geworden; deze bestaat uit tegenwoordig uit een meerlaags systeem en is water/vochtastotend. De Goretex die gebruikt wordt heeft ook een resistentie tegen bepaalde gevaarlijke stoffen. De brandweer zou genoeg hebben aan een soort van regenpak omdat het gaat om een spatdichte beschermlaag. Dit noemen we het vuilwerkpak. Dit pak kan gebruikt worden bij alle vuile klussen en is primair bedoeld om de uitrusting schoon te houden (en daarmee de drager te beschermen). Belangrijke voorwaarde voor het gebruik van dit pak is dat het zonder verdere opleiding, instructie of procedures te gebruiken is. Te vergelijken met het aantrekken van een zaagbroek. Wel zal het gebruik van het vuilwerkpak onderdeel moeten worden van het oefenprogramma, vooral om de mogelijkheden en onmogelijkheden van het vuilwerkpak te leren kennen. Dit kan medebepalend zijn voor de keuze van de bevelvoerder voor een inzetstrategie. Bovenstaande wordt ondersteund door het onderzoek naar beschermende kleding (TNO, 2009) en is samengevat in de Operationele Handreiking OGS op pag. 215 (NVBR, 2012).

De uitvoering van het vuilwerkpak is afhankelijk van de lokale keuzes gekoppeld aan lokale risico's. Daardoor is het mogelijk dat regionale uitvoeringen van het vuilwerkpak van elkaar verschillen.

Afwegingskader

De volgende afwegingen spelen een rol bij de keuze voor de uitvoering van het vuilwerkpak

- Moet het pak ook het ademluchttoestel beschermen tegen vervuiling
- Wordt het pak ingezet bij bronbestrijding of grijpredding waarbij een sprayrelease mogelijk is
- Wordt het pak ingezet bij een inpandige verkenning en/of grijpredding waarbij gevaarlijke stoffen in de vorm van gas of damp aanwezig kunnen zijn in concentraties waarbij huidblootstelling een risico vormt. Deze overweging kan lokaal bij bepaalde risico-bedrijven van toepassing zijn.

De antwoorden op deze vragen kunnen leiden tot zwaardere uitvoeringen van het vuilwerkpak, waarbij de zwaarste uitvoering weer in de buurt komt van het huidige chemiepak.

Het in dit voorbeeld beschreven PvE is gebaseerd op de uitgangspunten zoals ze in de visie IBGS beschreven worden. De antwoorden op de vragen in het afwegingskader zijn hierbij nee.

Een spatdichte beschermlaag kan op meer dan een manier geïnterpreteerd worden. Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën wordt ingedeeld in (EN 14605) type 3, vloeistofdicht en type 4, sproeidicht. In het beschreven PvE wordt gekozen voor type 3. Dit geeft een hogere bescherming tegen vloeibare chemicaliën zonder het gebruiksgemak aan te tasten. Om deze bescherming te halen moeten wel chemiehandschoenen en chemielaazen gedragen worden die ook bestendig zijn tegen vloeibare chemicaliën.

Verder is er gekozen voor een pak zonder capuchon, dit verbeterd het draaggemak en het gebruik in combinatie met adembescherming en communicatiemiddelen en is voldoende voor het volledig bedekken en schoonhouden van de kleding.

Voorbeeld Programma van Eisen Vuilwerkpak (VWP) vuil werk pak/overall

Definitie

Het vuilwerkpak is een samenstelling/constructie van enkele componenten. De vuilwerkkleding is eendelig en bestaat uit een glad en vloeistof afstotende materiaal. Het vuilwerkpak is te sluiten middels ritssluiting met overslag. De kenmerken van de componenten dragen bij aan:

- A. Bescherming tegen de invloeden van buiten (stofdeeltjes, damp, vocht en vloeistoffen)
- B. Welzijn van de drager tijdens zijn/haar werkzaamheden (draagcomfort, bewegingsvrijheid, warmtestuwing in het lichaam, vochtregulatie, e.d.)
- C. Zichtbaarheid, (heldere kleurstelling)

A. Algemene eisen

- A.01 Het vuilwerkpak voldoet ten minste aan alle hierop betrekking hebbende; Nederlandse wetgeving en Europese wetgeving³⁴ (wetten, besluiten, regelingen e/o voorschriften) en normering (normen, richtlijnen e.d.), met betrekking tot de productie en de exploitatie van de persoonlijke beschermingsmiddelen, zowel in algemene zin als bij de uitoefening van de brandweer eigen operationele taken (bestrijding ongevallen met schadelijke en gevaarlijke stoffen, technische hulpverlening en daaruit voortvloeiende gevolgen).
- A.02 De vuilwerkkleding is geschikt om door vrouwelijke en/of mannelijke brandweermensen te worden gedragen.

B. Technische eisen

- TE.01 De functionaliteit van het vuilwerkpak is bij regulier³⁵ brandweer gebruik gegarandeerd voor de levensduur van minimaal 60 minuten.
- TE.02 De houdbaarheid in gesloten verpakking, opgeborgen in een temperatuur neutrale omgeving (tussen de 5°C en 45°C) die niet onderhevig is aan zonlicht, dient ten minste 5 jaar te zijn.
- TE.03 De stof/materiaal samenstelling waarvan het vuilwerkpak is vervaardigd, dient een zodanige en aantoonbare bestendigheid te bezitten, dat de bluskleding³⁶ van de drager zoveel mogelijk beschermd is en blijft tegen gevaren bij;
 - a. technische hulpverlening, sloopwerkzaamheden (bij blootstelling aan mechanisch geweld bijvoorbeeld door scherpe c.q. puntige voorwerpen)
 - b. Bij assistentie in een gezondheid belastende en/of milieu onvriendelijke omgeving (bijvoorbeeld chemische invloeden-bijvoorbeeld door de in de omgevingslucht aanwezige dampen/gassen van (an)organische stoffen)
 - c. Of combinaties van a/b.
- TE.04 Het materiaal c.q. de onderdelen van de vuilwerkpak blijven in takt, verweken niet bij vocht/vloeistof contact van buiten af, verweken niet bij condensvorming van binnen uit. Afsluitingen, verbindingen c.q. bevestigingen raken tijdens regulier gebruik niet los.

³⁴ EN 14605:2005 vloeistof/spatdichtheid
ISO 13982-1; stof dichtheid
EN 13034 Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën
EN 1073-2:2002; beschermende kleding tegen Radioactieve stofdeeltjes
EN 14126:2003 ; Micro- organisme
EN 1149-5; antistatisch
EN ISO 14116:2008-index 1/0/0; vlamwerend

³⁵ Verklaring beschrijving **regulier brandweer gebruik**: functioneel gebruik van de vuilwerkkleding, waarvoor het vuilwerkpak is ontwikkeld, is gefabriceerd en afscherming bied tegen schadelijke stof inwerking/doordringbaarheid waarvoor het vuilwerkpak is bedoelt.

³⁶ Standaard bluskleding die voldoet aan de EN 469:2005 en chemische weerstand volgens EN ISO 6530:2005.

- TE.05 Het pak materiaal behoudt zijn sterkte bij (en na) contact met schadelijke stoffen die vallen binnen de aangegeven normering van het vuilwerkpak. Hierdoor blijft de veiligheid van de gebruiker door eventuele inwerking van een gevaarlijke stof geborgd c.q. de beschermingsgraad neemt niet af tijdens gebruik.
- TE.06 Bij het gebruik/dragen van het vuilwerkpak ontstaat er geen hinderlijk geluid³⁷.
- TE.07 Het beschermingsniveau van het vuilwerkpak wordt onafhankelijk van de onderkleding (bluskleding) behaald.
- TE.08 Het model/vuilwerkpak heeft geen aangehechte hoofd kap/capuchon, heeft een rits afdichtingen met overslag, heeft geen vaste laarzen, heeft ter hoogte van de enkel en pols een elastische manchet en/of een kleefstip (klittenband) afdichting.
Alle overslagen, zoals bij de rits dienen gedurende het reguliere gebruik gesloten te blijven.
- TE.09 Het vuilwerkpak is binnen 2 minuten, zonder instructie vooraf, over de standaard bluskleding aan en uit te trekken³⁸.
- TE.10 Het vuilwerkpak moet in combinatie met afhankelijke en onafhankelijke adembescherming kunnen worden toegepast, waarbij de ademlucht, meet en communicatie apparatuur op het pak materiaal wordt gedragen.
- TE.11 De vuilwerkkleding kan worden geleverd in de maatvoering XL t/m XXXL.
- TE.12 De maatvoering en de verwerking in de modelverhouding voorzien de drager in een comfortabel, draagbaar geheel en geeft de drager geen bewegingsbeperkingen.

³⁷ Verklaring beschrijving ***hinderlijk geluid***: geluid dat ontstaat tijdens beweging in het vuilwerkpak (aangemerkt als kraken/knisperen).

³⁸ Hoogstens 1 pak op de 1.000 pakken mag stuk gaan tijdens regulier gebruik, afgezien van beschadiging door scherpe of puntige voorwerpen.

BIJLAGE 4: Literatuurlijst

Voorliggende beleid is opgesteld aan de hand van:

- LEC BrandweerBRZO (2017). *Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen*.

Daarnaast is bij het opstellen gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- LEC BrandweerBRZO (2016). *Handreiking inzake maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet (maximaal 5 minuten) van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven*
- LEC BrandweerBRZO (2013). *Werkwijzer bedrijfsbrandwrenen 2013*
- Brandweer Nederland (2014). *Uitgangspunten vuilwerkpak Brandweer Nederland 2014 (PvE vuilwerkpak VRU-FL-G&V v3 8-2014)*
- Staatsblad, 255, p. 58 (2010). *Nota van Toelichting op het Bvr*
- Instituut Fysieke Veiligheid (2014). *Kwadrantenmodel voor gebouwbrandbestrijding*
- Brandweer Nederland (2014). *Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen door de Brandweer - Meerjarenvisie*
- Instituut Fysieke Veiligheid (2016). *Maximum allowable exposure to different heat radiation levels*
- Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *De kern van Bedrijfsbrandwrenen*